

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA

Monika TAMOŠIŪNAITĖ
Ekonomikos studijų programos studentė

**AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ
TAIKYMO POVEIKIS NEDARBUI ES ŠALYSE ANALIZĖ**

Magistro darbas

Šiauliai, 2017

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HIMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ
FAKULTETAS
EKONOMIKOS KATEDRA

Monika TAMOŠIŪNAITĖ

AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ
TAIKYMO POVEIKIS NEDARBUI ES ŠALYSE ANALIZĖ

Magistro darbas
Ekonomika (L100),

Darbo vadovė:

prof. dr. Daiva BERŽINSKIENĖ-
JUOZAINIENĖ

Teigiu, kad magistro darbas, kurį teikiu Ekonomikos studijų krypties magistro kvalifikaciniam laipsniui įgyti yra originalus autorinis darbas.

(Studento parašas)

Tamošiūnaitė, M. (2017). *Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo poveikis nedarbui ES šalyse analizė: universitetinių pagrindinių studijų Ekonomikos magistro programos baigiamasis darbas / baigiamojo darbo vadovė prof. dr. D. Beržinskienė-Juozainienė. Šiaulių universitetas, Ekonomikos katedra, 72 p. (108 p.).*

SANTRAUKA

Magistro baigiamajame darbe nagrinėjama Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo poveikis ES šalyse. Atliekant analizę išskiriamas aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymas ir poveikis nedarbui ES. Darbą sudaro trys dalys.

Pirmoje dalyje pateikiama darbo rinkos ir aktyvių priemonių samprata, išskiriant funkcijas, realizuojamas priemones Lietuvoje ir ES šalyse. Kadangi darbo tyrime analizuojamos priemonių poveikis nedarbui, todėl teorinėje dalyje aprašomos visos Lietuvoje ir ES šalyse organizuojamos priemonės ir jų įtaka nedarbui. Išanalizuoti Lietuvos ir užsienio autorių darbai. Šioje dalyje taip pat aptariami su kiekviena ADRP priemone atlikti mokslininkų tyrimai ir jų rezultatai. Daugiausia dėmesio skiriama tyrimams, kurie atlikti įgyvendinant profesinį mokymą, kadangi ši priemonė ES šalyse yra populiariausiai taikoma ir naudojama.

Antroje dalyje atlikta klasterinė analizė, kurios pagalba suskirstytos šalys į klasterius pagal kiekvienos šalies skiriamų lėšų dydį 1 bedarbiui nuo šalies BVP. Klasterinė analizė taip pat atlikta su ES šalių nedarbo lygiu. Šioje dalyje taip pat atlikta Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių ir nedarbo dinamika, lyginant situaciją tarp ES šalių. Atlikus aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo poveikį nedarbo lygiu Europos Sąjungos mastu, išryškėjo profesinio mokymo poveikis nedarbui Lietuvoje. Naujausi duomenys rodo, kad 92 proc. asmenų baigę profesinį mokymą įsidarbina. ADRP priemonių poveikis nustatytas panaudojant koreliacinę regresinę analizę. Priemonėms įgyvendinti skiriamos lėšos išsamiai išanalizuotos nustatant poveikį nedarbo lygio pokyčiams. Šioje dalyje analizuotos priemonės ir jų poveikis pagal skiriamas lėšas nuo šalies BVP vienam bedarbiui, pagal skiriamas lėšas mln. Eur./ 1 bedarbiui ir pagal bendras išlaidas mln. Eur.

Trečioje dalyje, atlikus tyrimą ir mokslinės literatūros analizę, pateikiamos aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo ir nedarbo problemų sprendimai. Paminėta, kad organizuojamų priemonių ir nedarbo problemą siūloma spręsti reguliuojant aktyvias darbo rinkos politikos priemones bei joms įgyvendinti skiriamų lėšų kiekį.

Tamošiūnaitė, M. (2017). *Effect of active labour market policies for unemployment rate in EU analysis: the final work of economics of university's basic studies / scientific supervisor: prof. dr. D. Beržinskienė-Juozainienė. Šiauliai university, the Department of Economics, 72 pg. (108 pg.).*

SUMMARY

Master's thesis analyzes Effect of active labour market policies for unemployment rate in EU. The work consists of three parts.

The first part contains the concept of active measures on the labour market, distinguishing features, disposed of measures in Lithuania and EU countries. Whereas the study analyses the impact of measures on the unemployment, therefore, the theoretical part describes all in Lithuania and EU countries are organised and their impact on unemployment. Analysis of Lithuanian and foreign authors. This section also discusses with each instrument of ALMPS to carry out scientific tests and their results. The focus is on research, who carry out the implementation of training, whereas this measure is the most popular subject in the EU countries.

In the second part done the cluster analysis, which divided the parties in a clusters according to the size of the funds allocated to each country 1 the unemployed person from the country's GDP. Cluster analysis is also carried out with the EU countries ' unemployment. This section also carried out measures of active labour market policies and the dynamics of unemployment, comparing the situation among EU countries. After the application of the measures of active labour market policies impact on the level of unemployment in the European Union, has the effect of unemployment in Lithuania for training. The latest data show that 92% of individuals have completed training have job. Effect of ALMP measures established by correlation regression analysis. Funding for implementation of the measures analysed in detail the impact of changes in the determination of the level of unemployment. In this section analyses the measures and their impact in accordance with the allocation of the country's GDP per unemployed person, in accordance with the funds mln. Eur/ 1 person and the total cost mln. Eur.

In the third part, the investigation and analysis of the scientific literature, contains the active labour market policy measures and unemployment problems. Mentioned that the measures and problem of unemployment, it is proposed to deal with by adjusting the active labour market policy measures and the amount of funds allocated for their implementation.

TURINYS

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS	6
LENTELIŲ SĄRAŠAS	7
ĮVADAS	8
1. AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ POVEIKIO NEDARBUI TEORINIS PAGRINDIMAS	11
1.1. Darbo rinkos funkcionavimo ypatumai	11
1.2. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių nedarbui mažinti teorinis pagrindimas	15
1.2.1. Aktyvių darbo rinkos priemonių įgyvendinimas Lietuvoje	17
1.2.2. Aktyvių darbo rinkos priemonių įgyvendinimas Europos Sąjungos šalyse	22
2. AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ POVEIKIO NEDARBUI VERTINIMAS	34
2.1. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikis nedarbui tyrimo metodika	34
2.2. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių dinamika ES šalyse	37
2.3. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui ES šalyse vertinimas	50
3. NEDARBO MAŽINIMO PRIEMONĖS IR GALIMYBĖS	69
IŠVADOS	70
LITERATŪRA	72
PRIEDAI	77

PAVEIKSLŲ SĄRAŠAS

1 pav. Darbingo amžiaus asmenų kreipimosi į darbo biržą priežastys	13
2 pav. Darbingo amžiaus asmenų neįsidarbinimo priežastys	14
3 pav. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių klasifikavimas Lietuvoje	17
4 pav. Nedarbo lygis, 2016 metų rugpjūtis (%)	31
5 pav. Nedarbo pasiskirstymas pagal lytį, 2000 (sausis) - 2016 (rugpjūtis) (%)	32
6 pav. Nedarbo pasiskirstymas pagal lytį, 2015 metais (%)	32
7 pav. Nedarbo lygis (tarp 25-64 metų asmenų) pagal išsilavinimo lygį, 2015 metais (%)	33
8 pav. Tyrimo etapai	35
9 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal profesinio mokymo programai skiriamas lėšas 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	38
10 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal užimtumo rėmimo programai skiriamas lėšas 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	39
11 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal neįgaliųjų integracijos programai skiriamas lėšas 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	40
12 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal tiesioginio darbo vietų kūrimo programai skiriamas lėšas 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	41
13 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimo programai skiriamas lėšas 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	42
14 pav. ADRP priemonių išlaidos ES šalyse 2004-2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)	43
15 pav. Nedarbo lygis ES šalyse 2004-2014 metais (%)	44

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. ES taikomos ADRP priemonės ir jų atitikimas Lietuvoje	23
2 lentelė. ADRP priemonės ES šalyse	24
3 lentelė. Profesinio mokymo vertinimas	27
4 lentelė. Įdarbinimo subsidijuojant vertinimas	28
5 lentelė. Tiesioginio darbo vietų kūrimo vertinimas	28
6 lentelė. Darbo rinkos paslaugų vertinimas	29
7 lentelė. ADRP priemonių vertinimas	30
8 lentelė. Laiko (dinamikos) eilučių skaičiavimas	36
9 lentelė. ES 28 šalių išlaidų ADRP priemonėms dinamika	45
10 lentelė. ES 28 šalių bedarbių skaičiaus dinamika 2004-2014 metų laikotarpiu	47
11 lentelė. ES 28 šalių nedarbo lygis 2004-2014 metais (%)	48
12 lentelė. ADRP priemonių (mln. Eur.) poveikis nedarbo lygiui ES šalyse 2004-2014 metais	50
13 lentelė. ADRP priemonių (mln. Eur./1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui ES šalyse 2004-2014 metais	52
14 lentelė. ADRP priemonių (mln. Eur.) nedarbui 2004-2014 metais reikšmingumas	56
15 lentelė. ADRP priemonių (mln. Eur./1 bedarbiui) nedarbui 2004-2014 metais reikšmingumas ..	57
16 lentelė. I-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui	66
17 lentelė. II-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui	67
18 lentelė. III-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui	67

IVADAS

Informacija, kuri yra gaunama iš valstybės užimtumo ir darbo rinkos politikos įgyvendinimo institucijų, t. y. teritorinių darbo biržų duomenų, leidžia tikslingai įvertinti šalies nedarbingumą, kontroliuoti nedarbą savivaldybėse bei pasinaudojant surinkta, apdorota informacija atlikti analizę, kuri padėtų sėkmingai prognozuoti, numatyti konkrečios šalies, savivaldybės užduotis, sprendimus ir įsipareigojimus nedarbingumo rodikliams mažinti bei aktyvumui didinti.

Nors šiandien sparčiai auga verslas, individuali veikla, plečiasi paslaugų bei prekybos sektoriai, tačiau taip pat matoma ryški nedarbo rodiklių augimo tendencija. Žmonėms sunku išsilaikyti darbo rinkoje dėl įmonių nesėkmingai susiklosčiusios veiklos, neturimo tinkamo išsilavinimo, bendrų įgūdžių stokos ir pan. – visa tai sukuria nedarbą. Kaip žinome, užimtumas yra pagrindinis socialinis garantas ne tik Lietuvoje, bet ir ES. Daugeliui šiuolaikinių žmonių darbas tampa vertybe, kadangi dažniausiai žmogus turi tik vienintelį pajamų šaltinį – darbą. Darbas žmogui suteikia įvertinimo, pasitikėjimo savimi jausmą, tuomet jis gali jaustis materialiai ir moraliai stiprus bei saugus, t. y. jaučiasi visai kitaip negu asmuo neturintis darbo. Todėl į darbo rinką svarbu įtraukti kiekvieną asmenį, neturintį darbo. Labiau išsivysčiusiose šalyse naudojamos aktyvios darbo rinkos politikos priemonės, dėl kurių ekonomika sparčiau auga, sukuriama daugiau darbo vietų. Visa tai leidžia ES šalims konkuruoti tarpusavyje dėl geresnių ekonominių socialinių sąlygų šalyje.

Tyrimo problema. Kokią įtaką turi aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymas ES šalių nedarbui? Ar visos organizuojamos aktyvios priemonės yra efektyviai išnaudojamos senstančioje visuomenėje?

Nordlund, M. (2013) nagrinėjo kaip keitėsi ADRP priemonės ir jų efektyvumas, Aidukaitė, J. (2009) domėjosi nedarbo problemomis, socialine ekonomine politika Europoje ir Lietuvoje, Martinkus, B., Beržinskienė, D. (2005) gilinasi į gyventojų užimtumo ekonominius aspektus, Navickas, V. (2009) analizavo Europos Sąjungos darbo išteklių rinką, Moskvina, J., Okunevičiūtė-Neveauskienė, L. (2011) domėjosi atliktais gyventojų užimtumo tyrimais, siekė įvertinti ADRP priemonių poveikį, Rakauskienė, O. G. (2006) išskyrė ir įvertino ekonominio vystymosi etapus Lietuvoje iki Lietuvos įstojimo į ES (1990-2004), Nordlund, M., Strandh, M. tikrino ADRP priemonių hipotezes, Taljūnaitė, M. (2008) vertino ekonominę socialinę sistemą Lietuvoje nuo 1990 metų, užimtumo privalumus, ADRP priemonių panaudojimą, Gruževskis, B., Okunevičiūtė-Neveauskienė, L., Pocius, A., Moskvina, J. (2010) atliko ADRP priemonių ir profesinės rehabilitacijos programos mokslinį tyrimą, siekdami įvertinti ir pagrįsti jos efektyvumą, Okunevičiūtė-Neveauskienė, L., Gruževskis, B., Moskvina, J., Šileika, A., Pocius, A., Šlekienė, K. (2007) parengė mokslinio tyrimo ataskaitą (Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumo tyrimas) remiantis Lietuvos darbo

biržos įgyvendinimo ESF finansuojamu projektu (*Lietuvos darbo biržos paslaugų efektyvumo tyrimo ir personalo kompetencijų tobulinimas*), kuriame gilinosi į ADRP priemonių vaidmenį šiuolaikinėje darbo rinkoje, atliko priemonių įgyvendinimo vertinimą bei ekonominį efektyvumą.

Tyrimo aktualumas. Aktyviomis darbo rinkos politikos priemonėmis siekiama sumažinti arba užkirsti kelią neigiamam poveikiui, kuris turi įtakos nedarbui. Nedarbas dažniausiai paliečia kiekvieną asmenį individualiai ir taip pat darbo rinką kaip visumą. Aktyvios priemonės skiriamos skirtingų tipų asmenims, negalime taikyti vienos priemonės visiems bedarbiams, nes kas tinka vienam, gali netikti kitam, todėl kiekvienas bedarbis yra vertinamas individualiai ir, atsižvelgiant į jo poreikius bei galimybes, siunčiamas į tam tikrą priemonę. Laikui bėgant aktyvių darbo rinkos politikos priemonių įvairovė išsiplėtė ir kiekviena priemonė nedarbui turi mažesnę ar didesnę poveikį. Poveikis skirtingas, kadangi kiekviena priemonė reikalauja skirtingų investicijų, po kurių gaunami skirtingi rezultatai apibrėžiantys darbo rinką. Kadangi mokslas ir toliau tiria, ar bedarbių ir darbingo amžiaus asmenų dalyvavimas aktyvių darbo rinkos politikos priemonėse yra efektyvus ir duodantis vaisių, todėl pasirinkta analizuoti temą „Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo poveikis nedarbui ES šalyse analizė“. Siekiama nustatyti, kada priemonių poveikis nedarbui mažesnis, stabilus ar didėjantis, taip pat įvertinti priemonių įgyvendinimo svarbą darbo rinkoje.

Tyrimo objektas – aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikis nedarbui ES šalyse 2004–2014 metų laikotarpiu.

Tyrimo dalykas – aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymas ir poveikis nedarbui ES šalyse.

Tyrimo tikslas – įvertinti vykdomų aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikį nedarbui.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atskleisti aktyvias darbo rinkos politikos priemones ir jų funkcijas.
2. Atlikti ES šalių ADRP priemonių taikymo ir nedarbo lygio pokyčių analizę.
3. Atlikti ES šalių klasterizavimą pagal lėšas, skiriamas ADRP priemonių įgyvendinimui, ir pagal nedarbo lygį.
4. Nustatyti ADRP priemonių poveikį ir įvertinti jų teikiamą naudą mažinant nedarbo lygį.
5. Nustatyti ES šalių ADRP priemonių taikymo darbo rinkoje trūkumus ir tobulinimo galimybes.

Tyrimo hipotezė – jeigu profesiniam mokymui kaskart bus skiriamos vis didesnės lėšos, tai priemonė turės didesnę poveikį nedarbo lygio pokyčiams.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros, internetinių straipsnių, statistikos departamento, Eurostat duomenų, teritorinių darbo biržų suvestinių rezultatų lyginamoji analizė, loginis apibendrinimas, laiko (dinamikos) eilučių tyrimo metodas, klasterinė analizė, statistinis metodas.

Pasirinkti šie metodai siekiant nuosekliai išanalizuoti ADRP priemonių taikymą ES šalyse. Analizei atlikti pasitelkiami Lietuvos darbo biržos, Eurostat, Lietuvos statistikos departamento šaltinių duomenys. Analizuojant siekiama išskirti pagrindines priemones, turinčias didžiausią perspektyvą asmenims, neturintiems darbo ir dalyvaujantiems aktyvių darbo rinkos politikos priemonėse, integruotis į darbo rinką po priemonių baigimo. Pasirinkta klasterinė analizė, kad šalys būtų suskirstytos pagal skiriamų lėšų dydį, kuriomis įgyvendinamos priemonės, ir pagal nedarbo lygį. Atliekant empirinį tyrimą siekiama kiekybiškai įvertinti ADRP priemonių poveikį nedarbui ir šiam tikslui įgyvendinti pasitelkiama koreliacinė regresinė analizė. Pasirinkta koreliacinė regresinė analizė, kad būtų nustatyti analizuojamos situacijos veikiantys ir nedarantys esminių pokyčių veiksniai, prognozuoti ADRP priemonių geriausias alternatyvas bedarbių užimtumui didinti. Empiriniame tyrime naudojamas laiko eilučių tyrimo metodas. Juo siekiama įvertinti ADRP priemonių, nedarbo kitimo tempą, kuris leistų įvertinti priemonių svarbą ateityje. Tyrimui atlikti pasirinkta grupė – visi darbingo amžiaus bedarbiai.

Teorinis rezultatų reikšmingumas. Teorinis pagrindimas reikšmingas tuo, kad nagrinėjamos ADRP priemonių taikymas darbo rinkoje, kuris turi įtakos nedarbo lygio pokyčiams.

Praktinis rezultatų reikšmingumas. Praktiniu požiūriu rezultatai naudingi institucijoms, siekiančioms pagerinti bedarbių integraciją į darbo rinką, atsižvelgiant į ADRP priemonių panaudojimą ir poveikį nedarbui, sutelkti didesnę dėmesį į priemonių trūkumus, dėl kurių tam tikros priemonės mažiau pasiteisina po ADRP priemonių įgyvendinimo.

Darbo struktūra. Pirmoje dalyje „Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui teorinis pagrindimas“ aprašomi darbo rinkos ypatumai, šioje dalyje aptariama: darbo rinkos funkcionavimo ypatumai, aktyvių darbo rinkos politikos priemonių nedarbui mažinti teorinis pagrindimas, aktyvių darbo rinkos priemonių įgyvendinimas Lietuvoje ir ES šalyse.

Antroje dalyje „Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui vertinimas“ aptariama aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui tyrimo metodika, vertinama aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dinamika ES šalyse, aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui ES vertinimas.

1. AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ POVEIKIO NEDARBUI TEORINIS PAGRINDIMAS

Viena iš aktualiausių šių dienų temų yra darbas bei gyventojų užimtumas – visa tai apima darbo rinka, kurią tikslingai planuojant ir kontroliuojant siekiama, kad vykdomos darbo rinkos priemonės būtų efektyvios, didinančios neturinčių darbo gyventojų aktyvumą darbo rinkoje. Koks gyventojų užimtumas darbo rinkoje galime matyti iš informacijos, kuri pateikiama Lietuvos darbo biržos (toliau – LDB), Lietuvos statistikos departamento, Eurostat informaciniuose šaltiniuose.

1.1. Darbo rinkos funkcionavimo ypatumai

Darbo rinka yra apibūdinama kaip: darbo jėgos pardavimo ir pirkimo ekonominių santykių sistema, kurioje formuojasi darbo pasiūla ir paklausa bei jo kaina – darbo užmokestis (Malinauskas, 2007). Šis apibrėžimas naudojamas ir sąvokų žodyne (ekonomika.lt). Mažiau populiarus, išsamesnis apibrėžimas, bet savo reikšme panašus į prieš tai esantį yra Šileikos ir Andriušaitienės (2007), kuriame darbo rinka pateikiama kaip rinkos posistemis arba jos sudėtinė dalis, kurioje pirkimo-pardavimo objektas yra potencialus darbuotojas. Tai rinka, išsiskirianti savo specifine mainų forma, prekiniais ir piniginiiais santykiais įtraukianti potencialų darbuotoją į darbo procesą ir formuojanti atitinkamų ekonominių santykių sistemą tarp pagrindinių ekonominių veiksmų – kapitalo ir darbo. Darbo rinka nuo įprastos rinkos skiriasi tuo, kad darbo rinkoje ryškiausią vaidmenį atlieka valstybė, tačiau ne ką mažesnis dėmesys skiriamas darbdaviams ir darbuotojams (bedarbiams). Tokių rinkų skirtumą pastebi ir Jančauskas (2006), taip pat jis išskiria ir pabrėžia tai, kad darbo jėgos kaina priklauso nuo kompleksinių ir specifinių veiksmų, tokių kaip: išsimokslinimas, gebėjimai, regiono savitumai, mobilumo galimybės. Be jau paminėtų pagrindinių darbo rinkos funkcijų, reiktų paminėti ne mažiau svarbias darbo rinkos funkcijas iš ekonominės socialinės pusės tai - gyventojų pajamų paskirstymas darbo apmokėjimo forma, tokiu būdu skatinama darbinė veikla, visiems formaliai sudaromos vienodos galimybės pasinaudoti teise į darbą ir profesinį tobulėjimą (Martinkus, Beržinskienė, 2007).

Siekiant didinti bedarbių užimtumą, mažinti nedarbą ir jo neigiamas pasekmes yra taikomos ekonominės socialinės priemonės. Bedarbių, ieškančių darbo asmenų užimtumo rėmimo politiką įgyvendina (Mačernytė-Panomariovienė, 2004):

Vyriausybė. Įgyvendinant bedarbių užimtumo rėmimo politiką, teikiami Seimui užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimo reglamentuojančių įstatymų projektai, tvirtinamos valstybės

programos užimtumui remti ir priimami nutarimai, būtini užimtumo rėmimui užtikrinti, koordinuojami ministerijų bei kitų valstybės institucijų ir įstaigų veikla užimtumui remti.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Teikiami pasiūlymai Vyriausybei dėl užimtumo politikos įgyvendinimo, koordinuojamas, analizuojamas ir vertinamas užimtumo rėmimo politikos įgyvendinimas pagal ES užimtumo strategiją, organizuojamas ir finansuojamas užimtumo rėmimo įgyvendinimas, socialinės apsaugos ir darbo ministerija dalyvauja įgyvendinant asmenų išteklių plėtros politiką ir atlieka kitas teisės aktais aktų nustatytas funkcijas.

Kitos ministerijos. Siekia visiško gyventojų užimtumo, mažina jų socialinę atskirtį ir stiprina socialinę sanglaudą. Derina darbo paklausą ir pasiūlą siekiant išlaikyti darbo rinkos pusiausvyrą, didina darbo ieškančių darbingo amžiaus asmenų užimtumo galimybes, užimtumo rėmimo priemonės – užimtumo rėmimo bendrąsias paslaugas, ADRP priemonės ir užimtumo rėmimo programas įgyvendina vykdydamos įstatymų ir kitų teisės aktų pavestas funkcijas bei veiklą ES struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšoms panaudoti. Kitoms ministerijoms priskiriama: savivaldybių institucijos ir įstaigos, socialiniai partneriai, trišalės tarybos (komitetai, komisijos), organizacijos ir vietos bendruomenės atstovai.

Glaudžiausiai bedarbiai yra susiję ir susipažinę su Lietuvos darbo birža, kurios funkcijas išskiria Mačernytė-Panomariovienė (2004):

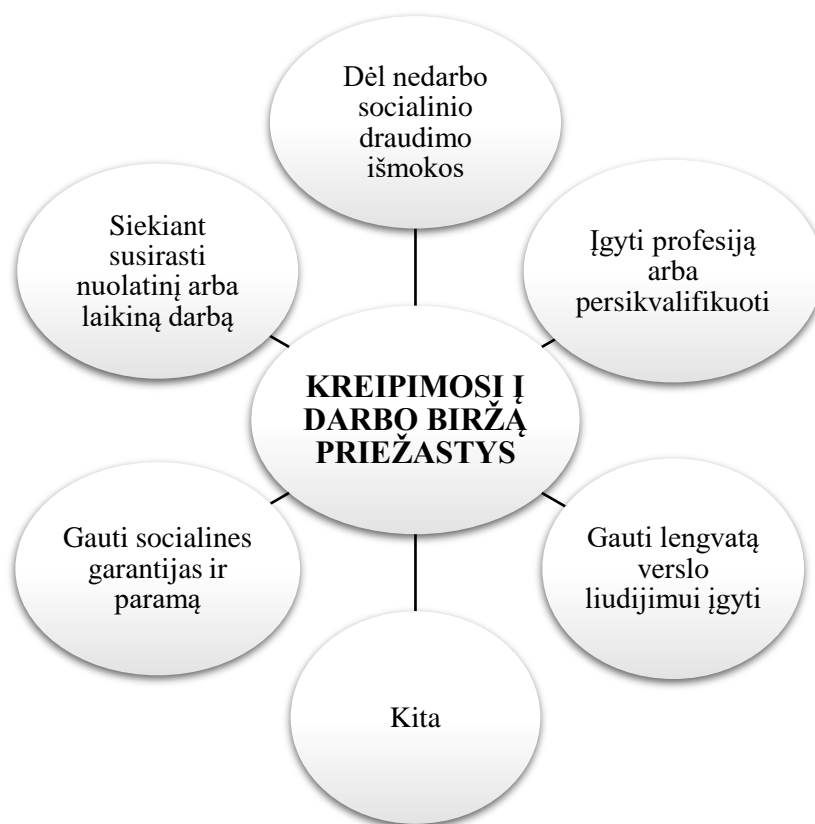
1. Organizuoja teritorinių darbo biržų veiklą ir kontroliuoja užimtumo rėmimo priemonių įgyvendinimą, teikia darbo rinkos paslaugas.
2. Vykdo šalies darbo rinkos stebėseną.
3. Vertina padėtį darbo rinkoje (kartu su savivaldybių institucijomis, socialiniais partneriais), svarsto priemones užimtumo problemoms spręsti.
4. Teikia valstybės pagalbą socialinėms įmonėms.
5. Organizuoja, kad būtų įgyvendinamos užimtumo ir socialinės garantijos valstybės įmonėse.
6. Organizuoja ir koordinuoja profesinės reabilitacijos paslaugų teikimą.
7. Dalyvauja rengiant profesinės reabilitacijos programas.
8. Organizuoja profesinio orientavimo priemonių įgyvendinimą.
9. Nustato bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus asmenų neformaliojo profesinio mokymo programų reikalavimus ir koordinuoja vykdomos mokymo kokybės stebėseną.
10. Steigia, likviduoja, reorganizuoja teritorines darbo biržas (suderinus su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija), koordinuoja, kontroliuoja ir metodiškai vadovauja jų veiklai.
11. Atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

Darbo paklausą ir pasiūlą kiekvieną mėnesį ir kas ketvirtį analizuoja darbo birža, kuri kiekvienais metais prognozuoja ir pateikia galimus darbo rinkos pakitimus. Pokyčiai darbo rinkoje yra skelbiami kiekvieną mėnesį, besikeičianti gyventojų užimtumo situacija – pasibaigus ketvirčiui, o prognozuojama informacija ateinantiems metams skelbiama paskutinį metų mėnesį - gruodį.

Darbo rinkoje plačiai yra taikomos darbo rinkos politikos (toliau – DRP) priemonės, aktualiausiomis laikomos aktyvios darbo rinkos politikos (toliau – ADRP) priemonės, kuriomis domisi ir jas nagrinėja skirtingų sričių specialistai, priemonės analizuojamos tokiose srityse kaip: ekonomika, sociologija, viešoji politika ir kt. Toks skirtingų sričių specialistų ADRP priemonių tyrinėjimas padeda nustatyti priemonių teikiamą naudą, problemas, tikslingai paskirstyti priemonių finansavimą, suskirstyti priemones į veiksmingas ir nepakankamai veiksmingas.

Kad sėkmingai padidinti bedarbių užimtumą darbo rinkoje, dažniausiai rinkoje dalyvauja ne viena šalis, t.y. bedarbiai, o keletas šalių, kurių bendradarbiavimo dėka pasiekiami geriausi rezultatai. Kaip yra sakęs romėnų filosofas, dramaturgas ir politikas Seneka: manus manum lavat (liet. ranka ranką plauna). Tai abipusė parama ir pagalba, kuri labai svarbi bedarbiui darbo rinkoje.

Remiantis Lietuvos darbo biržos duomenimis pagrindinės priežastys dėl kurių kreipiamasi į darbo biržą (1 pav.).

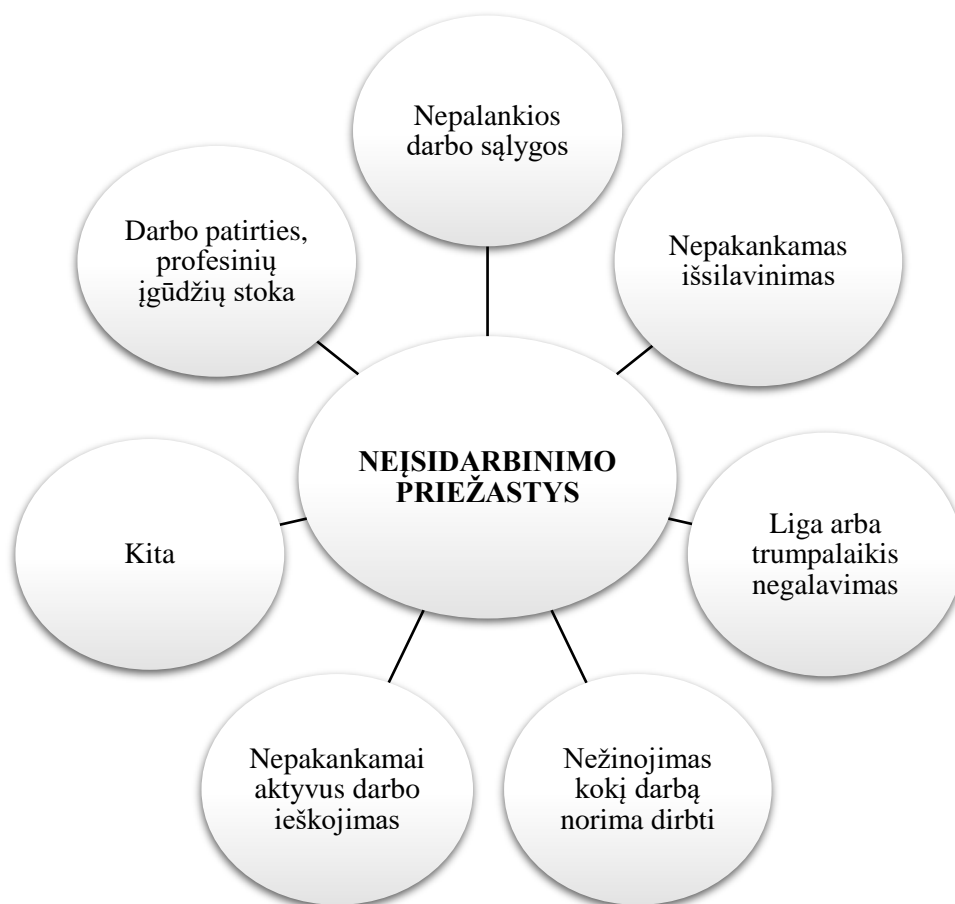

1 pav. Darbingo amžiaus asmenų kreipimosi į darbo biržą priežastys

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Lietuvos darbo biržos tyrimo rezultatais (2015)

Grupei kita priskiriama: privalomasis socialinis draudimas, kompensacijos už būsto renovaciją.

Neįsidarbinimo priežastimis išskiriama (2 pav.):

2 pav. Darbingo amžiaus asmenų neįsidarbinimo priežastys

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Lietuvos darbo biržos tyrimo rezultatais (2015)

Grupei kita priskiriama: vyresnis amžius, mažamečiai vaikai, neįgalumas, susisiekiimo arba atvykimo į darbą problemos.

Bedarbių motyvacijai ieškoti darbo ir įsidarbinimui didinti išskiriamos šios priemonės:

1. Profesijos įgijimas, kvalifikacijos kėlimas ar persikvalifikavimas.
2. Dalyvavimas aktyvių darbo rinkos politikos priemonėse.
3. Susipažinimas su darbo paieškos būdais, konsultavimas kaip prisistatyti darbdaviui.
4. Pagalbos ieškojimas, teikimas ir priėmimas organizuojant savo verslą.
5. Kita.

Vertinant bedarbių motyvaciją darbui, labiausiai savarankiško darbo paieškose, pasak darbo biržos aktyviau dalyvauja jaunimas iki 29 metų, kurie dažniau siunčia CV darbdaviams, ieško darbo

skelbimų ne tik darbo biržoje, bet ir užsienyje. Vyresni asmenys renkasi skelbimų skaitymą darbo biržoje, spaudoje, internete, naudojasi draugų, pažįstamų pagalba.

Pastebima, kad kuo ilgesnis nedarbas, tuo sunkiau bedarbiui išlaikyti turimas ir vėliau atnaujinti anksčiau įgytas žinias ir įgūdžius. Bedarbiai ilgo nedarbo laikotarpiu greitai praranda savo vertę darbo rinkoje ir tai sukelia pavojų tapti nepatraukliais potencialiems darbdaviams. Pakartotinas bedarbio atmetimas, nesėkmė įsidarbinant darbo rinkoje yra susijusi su mažesniu susidomėjimu aktyvaus darbo paieškomis, bedarbio lūkesčiai dėl būsimo darbo ir įsidarbinimo tampa vis mažesni (Regner, 1997). Tyrimai rodo, kad darbdaviai turi neigiamą požiūrį į ilgo laikotarpio bedarbius (Harkman, 1999), taip pat tyrimai rodo, kad darbdaviai diskriminuoja darbuotojus, kurie anksčiau ilgą laikotarpį nėra turėję darbo, tokie darbuotojai priimami kaip nepatikimumo ir/ar mažesnio darbo našumo ženklas (Maguire, 1992; Regner, 1997; Harkman, 1999; Gallie and Paugam, 2000; Calmfors ir kt., 2002). Groot (1990) pastebi, kad ilgos pertraukos nuo darbo (ilgalaikis nedarbas) vėliau turi poveikį dalyvavime darbo rinkoje ir nustatė, kad darbuotojai, kurie tampa bedarbiais ar kurie nutraukia savo karjerą dėl kitų priežasčių kenčia jų mažėjantis žmogiškasis kapitalas (praktiniai įgūdžiai, žinios, išsilavinimas ir pan.). Be to, kuo ilgiau tęsiasi nedarbas, tuo sudėtingesnis šis laikotarpis tampa žemesnio sluoksnio žmonėms, nes jiems su laiku pradeda trūkti patirties, ko negalėtume pasakyti apie asmenis su nenutrūkstama karjera. Groot (1990), Gregg ir Tominey (2005) pabrėžia, kad investicijos į mokslą sumažina žmogiškojo kapitalo nusidėvėjimą ir buvo įrodyta, kad tai turi poveikį mažesniai nedarbiui.

Kad išvengtų ilgalaikio nedarbo pasekmių svarbiausia stengtis kuo aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, o darbingo amžiaus asmenys, kurie buvo atleisti iš darbo privalo kuo skubiau grįžti į darbo rinką, nes nedarbas turi neigiamą poveikį būsimums darbo rinkos galimybėms.

1.2. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių nedarbiui mažinti teorinis pagrindimas

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės yra skirtos konkrečioms asmenų grupėms neturintiems darbo. Darbo rinkos politiką sudaro aktyvios ir pasyvios darbo rinkos politikos priemonės. Kadangi aktyvių priemonių naudojimo sąrašas yra platesnis ir tik jų dėka didinamas užimtumas, todėl šioms priemonėms bus skiriamas didžiausias dėmesys. ADRP priemonių pagrindinis uždavinys yra didinti asmenų neturinčių darbo užimtumą, padedant darbo paieškose, suteikiant galimybę dalyvauti profesiniuose mokymuose, įgūdžių tobulinimuose. Atlikti ankstesni tyrimai dėl ADRP priemonių poveikio nedarbiui teikia prieštarigus rezultatus, kurie patvirtina, kad priemonės turi ne tik teigiamą, bet ir neigiamą poveikį nedarbiui (Strandh ir Nordlund).

Aktyviomis priemonėmis nesiekama tik įdarbinti bedarbius, mokslinėje literatūroje dažnai pabrėžiama, kad ADRP priemonės apima platesnį atliekamų funkcijų spektrą:

Darbo vietų kūrimas. Mažinamas bedarbių skaičius padedant jiems integruotis į darbo rinką sukuriant naujas darbo vietas, kurios suteikia trumpalaikį efektą, tačiau efektas turi galimybę virsti ilgalaikiu, kuomet darbo vieta išlieka ir po priemonių įgyvendinimo.

Darbo vietų perskirstymas. Vadovaujantis lygybės principu, kuris apima sėkmingos, vieningos rinkos kūrimą ir funkcionavimo užtikrinimą, palengvina diskriminuojamų asmenų, įsidarbinimą. Kadangi diskriminuojamas asmuo yra vertinamas pagal savo lytį, tautybę, seksualinę orientaciją, odos spalvą ir kt., tačiau nevertinami asmens gebėjimai atlikti konkretų darbą ir tai užkerta asmens kelią į darbo rinką, savo galimybių realizaciją. Egzistuojantys stereotipai ir išankstiniai nusistatymai pašalina diskriminuojamą asmenį iš darbo rinkos, tuomet laikui bėgant jis tampa ilgalaikiu bedarbiu, o galiausiai valstybės našta. Darbo vietų perskirstymo funkcija suteikia galimybę ilgalaikiams bedarbiams, rizikos grupių bedarbiams įsidarbinti į tokias darbo vietas, kurios siūlomos ir kitiems asmenims.

Įgūdžių įgijimas ir žmogiškojo kapitalo stiprinimas. Bedarbių naujų įgūdžių įgijimas, jau turimų įgūdžių stiprinimas padeda pasiekti našesnių, produktyvesnių rezultatų darbe.

Elgsenos/nuostatų pokyčiai. Stiprinama bedarbių motyvacija ir noras dirbti, siekiama pritraukti asmenis arčiau darbo rinkos, nes daugelis asmenų yra nedrąsūs, nepasitikintys savimi. Darbdaviai skatinami atsisakyti išankstinių nusistatymų, vengti egzistuojančių stereotipų, nes tai iššaukia diskriminaciją.

Iš darbo gaunamų pajamų didinimas. Mažinant skurdą ir nedarbą siekiama padidinti asmenų, gaunančių labai mažas pajamas ir nekvalifikuotos darbo jėgos dirbančiųjų pajamų dydį.

Platesni makroekonominiai tikslai. Siekiama didinti darbo jėgos pasiūlą, mažinti struktūrinį nedarbą ir pan.

Atsižvelgimas į platesnius socialinius tikslus. Kovojuama su nusikalstamumu, skatinama socialinė veikla bendruomenėse, gerinama visuomenės sveikata ir kt.

Kadangi darbo rinkoje gyventojų užimtumas keičiasi pasitelkiant tam tikras aktyvias arba pasyvias darbo rinkos politikos priemones, todėl kiekvieną kartą turi būti nuspręsta kaip tikslingai paskirstyti priemonių naudojimą, kad būtų pasiektas efektyviausias rezultatas, t. y. su turimomis darbo rinkos priemonėmis padidinti darbo neturinčių asmenų užimtumą. Populiariausios darbo rinkos priemonės - aktyvios priemonės. Kadangi joms skiriama daugiausia dėmesio, nes tik jų dėka padidinamas užimtumas, todėl plačiau aptarsime pagrindinių aktyvių priemonių taikymą Lietuvoje ir Europos Sąjungoje.

1.2.1. Aktyvių darbo rinkos priemonių įgyvendinimas Lietuvoje

Anksčiau darbo rinkos politikoje ADRP priemonės buvo nereikšmingos dėl žemo nedarbo lygio ir Lietuvoje ADRP priemonės vaidino labai mažą vaidmenį. Taljūnaitė (2008) moksliniame straipsnyje „Lithuania“ pažymi, kad pats žemiausias nedarbas oficialiai buvo užregistruotas 1991 metais, tuomet nedarbas siekė 0,3 proc. Lietuvoje kaip ir daugelyje kitų šalių, jaunų žmonių perėjimas iš po mokyklos į suaugusiųjų gyvenimą ir darbą tebėra svarbi darbo rinkos problema (Gruževskis, Blažienė, 2007).

Remiantis LR užimtumo rėmimo įstatymu ADRP priemonėmis Lietuvoje laikomos tos priemonės, kuriomis siekiama padėti bedarbiams aktyviau dalyvauti darbo rinkoje, padidinti asmenų užimtumą bei suderinti darbo paklausą ir pasiūlą. Kad sužinoti kaip tikslingai įvardinti darbo rinkos politikos priemones galime jas pamatyti Lietuvos teritorinių darbo biržų ADRP priemonių klasifikavimo scheme (3 pav.), kurioje atspindima sėkmingai taikomų ADRP priemonių gyventojų aktyvumui didinti tipai, kurių dėka didesnė tikimybė lengviau įsidarbinti asmeniui, kuris darbo rinkoje patiria sunkumų, įgyti naujų įgūdžių ar tiesiog padidinti gaunamą darbo užmokestį.

3 pav. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių klasifikavimas Lietuvoje

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Lietuvos darbo biržos darbo rinkos politikos duomenų baze

Pirmasis tipas, kuris priskiriamas aktyvių darbo rinkos politikos priemonėms yra profesinis mokymas, kuris organizuojamas bedarbiams ir įspėtų apie atleidimą iš darbo darbuotojams. Profesiniam mokymui priskiriama profesinio mokymo priemonės, kuriomis siūloma mokytis pagal formaliojo ar neformaliojo profesinio mokymo programas, tačiau būtina atitikti tam tikras keliamas sąlygas, profesinio mokymo reikalavimus. Jei asmuo dalyvauja šioje programoje, kuomet sudaroma Trišalė mokymo sutartis, tuomet jis turi atitikti ir darbdavių reikalavimus, taip pat būtina įsidėmėti, kad asmuo negali būti anksčiau negu prieš 3 metus baigęs profesinio mokymo programą ir įgijęs kvalifikaciją ar ne anksčiau kaip per 1 metus įgijęs kompetenciją, tačiau pasak darbo biržos yra papildomų sąlygų, kai asmuo negali dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ir/ar kompetenciją, pvz.: dėl sveikatos būklės.

Kad įgyvendinti profesinio mokymo priemonę su bedarbiu sudaroma dvišalė arba trišalė sutartis. Profesiniai mokymai yra finansuojami iš valstybės lėšų. Darbo birža bedarbiui išduoda mokymo kuponą profesiniam mokymui finansuoti, kupone nurodoma suma, kuri neturi būti viršijama apmokant už bedarbio profesinio mokymo paslaugas. Kvalifikacijai įgyti skiriama ne daugiau kaip 6 Vyriausybės patvirtintos minimalios mėnesinės algos, kvalifikacijai tobulinti arba kompetencijai įgyti skiriama 3 minimalių mėnesinės algos dydis. Teritorinė darbo birža bedarbiams, kurie profesiniais mokymais siekia padidinti savo įsidarbinimo galimybes kompensuoja kelionės į profesinio mokymo vietą ir atgal, apgyvendinimo išlaidas, privalomojo sveikatos tikrinimo ir skiepijimo nuo užkrečiamųjų ligų išlaidas. Taip pat mokymosi laikotarpiu darbo biržos bedarbiams yra mokama mokymo stipendija, ji gali siekti 0,6 minimalios mėnesinės algos arba stipendija, kuri prilyginama nedarbo socialinio draudimo išmokos dydžiui.

Darbo birža organizuoja priemones, kuriomis remia ieškančiųjų darbo įsidarbinimą, tam priskiriami šie priemonių tipai:

Įdarbinimas subsidijuojant. Šia priemone siekiama papildomai remiamiems bedarbiams ir darbuotojams, kuriems buvo taikomas įspėjimas apie atleidimą iš darbo padėti įsitvirtinti darbo rinkoje. Vykiant šią priemonę yra mokamos darbdaviams subsidijos darbo užmokesčiui. Kad įdarbinti subsidijuojant darbingo amžiaus asmenis, asmenys privalo būti registruoti darbo biržoje bei atitikti keliamus reikalavimus. Mokamos subsidijos dydis negali būti didesnis negu 2 minimalių mėnesinės algos dydžių ir turi sudaryti tam tikrą apskaičiuotą procentą (50 proc., 60 proc., 75 proc.), kuris priklauso nuo įdarbinamo asmens. Subsidija darbo užmokesčiui mokėti sudaroma priklausomai nuo asmens, su kuriuo sudaryta darbo sutartis. Subsidija gali būti mokama iki 6 mėn., 12 mėn. arba neterminuotai.

Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas. Šios priemonės dėka suteikiamos galimybės bedarbiams, ieškantiems darbo tiesiogiai darbo vietoje įgyti trūkstamus darbo įgūdžius. Asmenys besitobulinantys

savo įgūdžius padeda darbdaviui lengviau pasirinkti labiausiai tinkamą darbuotoją. Darbdaviui, kuris įdarbino asmenį iš darbo biržos, mokama subsidija darbo užmokesčiui mokėti. Subsidija mokama priklausomai nuo išdirbto asmens laiko, jei išdirbtas ne pilnas darbo laikas, tuomet subsidija skaičiuojama pagal valandinį atlygį. Subsidija negali būti didesnė negu 2 MMA dydžio ir turi sudaryti tam tikrą apskaičiuotą procentą (50 proc., 60 proc., 75 proc.), kuris priklauso nuo įdarbinamo asmens. Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas finansuojamas iki 12 mėnesių tiems asmenims, kurie įdarbinami pirmą kartą pradėdantys dirbti pagal įgytą kvalifikaciją ir iki 5 mėnesių, kai įdarbinami asmenys priklausantys kitoms tikslinėms grupėms.

Darbo įgūdžių įgijimo sutartis. Darbingi asmenys iki 29 metų, kuriems trūksta darbo įgūdžių dėl kurių negali įsidarbinti, asmuo savo iniciatyva gali įgyti įgūdžių pagal dvišalę darbo įgūdžių įgijimo sutartį. Ši sutartis suteikia galimybę ieškantiems darbo įgyti trūkstamų įgūdžių tiesiogiai darbo vietoje. Dvišalė sutartis sudaroma tarp asmens, kuris registruotas darbo biržoje, turintis arba neturintis kvalifikaciją ir tarp darbdavio, kuris padeda asmeniui įgyti trūkstamų darbo įgūdžių. Su tuo pačiu darbdaviu sutartis negali būti sudaryta daugiau negu 2 kartus. Darbo įgūdžių įgijimo sutartis (-ys) turi terminą, kuris negali būti ilgesnis nei 4 mėnesiai per kalendorinius metus. Ši priemonė yra nefinansuojama.

Viešieji darbai. Tai laikinas bedarbių įdarbinimas, kuriems sudaromos sąlygos užsidirbti pragyvenimo būtinoms lėšoms. Asmenys viešiesiems darbams atlikti atrenkami pagal formaliuosius ir neformaliuosius kriterijus, kurie nurodomi Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo atrankos kriterijų tvarkos apraše arba asmuo turi atitikti bent vieną iš specialiųjų kriterijų (kaimo gyventojas, keli šeimos nariai registruoti darbo biržoje ir pan.). Viešieji darbai teikia socialinę naudą bendruomenėms, palaiko ir plėtoja infrastruktūrą, išsaugo darbo vietas, padeda įmonėms, kurios patiria ekonominius sunkumus. Viešuosius darbus atlikti ir juose dalyvauti pasak darbo biržos gali: „nustatyta tvarka registruoti darbo biržoje darbingo amžiaus bedarbiai, įspėti apie atleidimą darbingo amžiaus darbuotojai, atostogų metu – bendrojo ugdymo mokyklų ir profesinio mokymo įstaigų mokiniai, aukštųjų mokyklų studentai, studijuojantys pagal nuolatinės formos studijų programas, ekonominius sunkumus patiriančių įmonių darbuotojai, kuriems nustatytas ne visas darbo laikas“, šiems asmenims viešųjų darbų atlikimo metu yra garantuojamas socialinis draudimas, mokamas atlyginimas už faktiškai dirbtą laiką, kuris skaičiuojamas pagal minimalųjį valandinį atlygį, taip pat gali būti kompensuojamos kelionės išlaidos į darbo vietą ir atgal bei kitos patiriamos išlaidos. Viešuosiuose darbuose laikinai įdarbinti asmenys per 12 mėnesių laikotarpį, t. y. per vienerius metus negali dalyvauti viešuosiuose darbuose ilgiau kaip 6 mėnesius.

Darbo rotacija. Šios priemonės dėka bedarbiams suteikiama galimybė laikinai įsidarbinti pagal turimą kvalifikaciją ir darbo patirtį. Tikslų aktyvios darbo rinkos politikos priemonės - darbo rotacijos

apibrėžimą pateikia LR užimtumo rėmimo įstatymas: „Darbo rotacija organizuojama darbuotojų tikslinių atostogų metu ar kolektyvinėse sutartyse numatytais atvejais darbuotojus laikinai pakeičiant ieškančiais darbo asmenimis“ (33 straipsnis). Darbdaviams, kurie organizuoja darbo rotaciją yra mokamos subsidijos darbo užmokesčiui. Subsidijos dydis neturi viršyti 2 minimalių mėnesinės algos dydžio ir sudaro tam tikrą procentą apskaičiuotų lėšų priklausomai nuo įdarbinamo asmens darbingumo lygio, darbingumo amžiaus ir pan. Darbo rotacijai įgyvendinti bedarbiams skiriama iki 12 mėnesių.

Darbo birža taip pat organizuoja priemones, kuriomis remia bedarbių neterminuotą įdarbinimą, steigiant darbo vietas:

Darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas. Šia priemone siekiama skatinti darbdavius steigti naujas darbo vietas neįgaliesiems arba pritaikyti esamą darbo vietą neįgaliam bedarbiui. Darbdaviui steigiančiam ar pritaikančiam darbo vietą neįgaliam asmeniui gali būti skiriama subsidija, jeigu įdarbinamas neįgalus asmuo turi nustatytą iki 25 proc. darbingumo lygį (sunkus neįgalumo lygis) arba nustatytas 30-55 proc. darbingumo lygis (vidutinis arba lengvas neįgalumo lygis). Kuomet teritorinė darbo birža siunčia neįgalų asmenį įdarbinimui į įsteigtą ar pritaikytą darbo vietą, ši vieta turi būti išlaikyta ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo įdarbinimo. Vienai darbo vietai finansuoti skiriama subsidija, kuri negali viršyti 40 MMA dydžių. Darbdaviai savo lėšomis apmoka 20 proc., 30 proc. arba 35 proc. reikalingų išlaidų naujai darbo vietai įsteigti/pritaikyti, šis procentas priklauso nuo įdarbinamo asmens darbingumo lygio, t. y. kuo sunkesnę neįgalumo lygį turi bedarbis, tuo mažesnę procentinę išlaidų dalį sukuriant darbo vietą moka darbdavys. Subsidijų pagalba darbdaviui finansuojamos išlaidos darbo priemonėms, kurios padėtų užtikrinti darbo vietos funkcionavimą neįgaliajam, mokymams, jeigu reikalinga profesinė kvalifikacija ar kompetencija, patalpų įrengimui, pritaikymui. Jei panaikinama įsteigta ar pritaikyta darbo vieta per tam tikrą laikotarpį, t. y. panaikinama vieta greičiau negu po 36 mėnesių, tuomet darbdavys privalo darbo biržai grąžinti subsidijų dydį, kurį nurodo darbo birža.

Savarankiško užimtumo rėmimas - turint gerų idėjų dėl savo verslo, darbo birža skatina darbo vietas sau kūrimą bei siūlo finansinę paramą. Norint pretenduoti į šią priemonę būtina atitikti sąlygas, kurias nurodo darbo birža: visų pirma asmuo turi būti registruotas darbo biržoje, turi būti pirmą kartą steigiantis darbo vietą sau Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme apibrėžtoje labai mažoje įmonėje arba pradedantis individualią veiklą pagal verslo liudijimą. Planuojant steigti darbo vietą sau arba vykdyti veiklą pagal verslo liudijimą, tai turi būti aptarta su darbo biržos specialistu ir turi būti nurodyta individualios užimtumo veiklos plane. Svarbu turėti valdomą nekilnojamąjį turtą, jeigu jis būtinas darbo vietai įsteigti ir išlaikyti ne mažiau kaip 36 mėnesius.

Kuomet yra įsteigiama labai maža įmonė, asmuo teikia darbo biržai paraišką savarankiškam užimtumui remti ir planuojamos veiklos aprašymą. Pirmą kartą steigiant darbo vietą sau, asmeniui gali būti skiriama subsidija, jeigu asmuo yra darbingo amžiaus ir jaunesnis negu 29 metai, turi nustatytą neįgalumo lygį ir kt. Subsidija negali būti didesnė kaip 40 MMA dydžių ir ji skiriama šių išlaidų finansavimui: būtinoms darbo priemonėms, neįgalųjų priemonėms, mokymams (profesinei kvalifikacijai ar kompetencijai), patalpų įrengimui, kurios valdomos nuosavybės teise. Po pasirašytos Savarankiško užimtumo rėmimo sutarties su darbo birža, darbo vieta privalo būti įsteigta per 10 mėnesių ir išlaikyta ne mažiau kaip 36 mėnesius nuo įsteigimo. Panaikinus darbo vietą anksčiau negu po 36 mėnesių, visa subsidija arba jos dalis turi būti gražinta darbo biržai.

Asmeniui taip pat gali būti mokama subsidija, jeigu jis tik pradeda individualią veiklą pagal verslo liudijimą. Įsigyjant verslo liudijimą subsidija gali būti skiriama pajamų mokesčiui bei valstybinio socialinio draudimo įmokų daliai apmokėti. Subsidija yra mokama kas mėnesį (mokama už praėjusį mėnesį). Subsidijos dydis už kiekvieną individualios veiklos mėnesį neturi viršyti daugiau kaip 0,25 MMA dydžio.

Bedarbių teritorinio judumo rėmimas. Priemonė skirta asmenims, kurie įsidarbina arba dirba darbo vietose, kurios nuo gyvenamosios vietos yra nutolusios daugiau kaip 30 kilometrų. Darbo birža gali kompensuoti išlaidas tik tuo atveju, jei asmuo kitoje vietoje dirba ne komandiruotės tikslais. Kompensuojamos išlaidos: kelionės į darbą ir atgal išlaidos (išlaidos per mėnesį negali viršyti 0,5 MMA dydžio), apgyvendinimo išlaidos, jei vykstama į darbo vietą ne dažiau kaip kartą per savaitę (išlaidos per mėnesį negali viršyti 0,5 MMA dydžio). Bedarbių teritorinio judumo rėmimas vykdomas iki 3 mėnesių.

Lietuvos darbo birža pasipildė dar viena darbo rinkos priemone – savanoryste, kuri dar vadinama „Atrask save“, priemonė skiriama darbingo amžiaus bedarbiams. Ši priemonė apima savanorystę, kuomet darbo biržoje užsiregistravęs asmuo gali savanoriauti pasirinktoje įmonėje, taip išmokdamas naujų įgūdžių, įgaudamas naujos patirties asmeniui lengviau pažinti save, lengviau suvokiama kokiame darbe geriausia save realizuoti ir tobulinti. Po programos – atrask save, didesnė tikimybė asmeniui įsidarbinti toje darbo vietoje, kurioje savanoriavo ir pažino darbo specifiką.

Geriausiai šalyje iš visų ADRP priemonių vertinamas ir didžiausią susidomėjimą turi profesinis mokymas. LDB skelbia, kad profesinis mokymas 2015 metais buvo efektyvus, jis padėjo lengviau įsidarbinti, įgyti naujų įgūdžių, patobulinti jau turimus ir pasirengti išėjimui į darbo rinką po profesinio mokymo baigimo.

Peržvelgus pastarąjį dešimtmetį (2005–2015 metus) aktyvios darbo rinkos politikos priemonės kiekvienais metais vis labiau populiarėjo, sulaukė vis daugiau asmenų, dalyvaujančių priemonėse dėmesio ir tai turėjo įtakos besikeičiantiems darbo rinkos rodikliams. Nuo 2008 metų sparčiai augo

bedarbių skaičius. Ypač staigus bedarbių skaičius išaugo 2009 metais, kai 2008 m. bedarbių rodiklis siekė 73,4 tūkst., o 2009 m. rodiklis pakilo iki 203,1 tūkst., tai buvo krizinis laikotarpis. Nuo 2011 m. vėl matomas bedarbių skaičiaus mažėjimas, tam įtakos turėjo nusiųstų į aktyvias priemones asmenų skaičiaus padidėjimas.

Lietuvoje plačiai naudojamos ADRP priemonės, tačiau palyginus su ES šalimis, šių priemonių finansavimas nėra toks didelis, skaičiuojant procentais nuo BVP. Aktyvių priemonių efektyvumas priklauso ne tik nuo bedarbių skaičiaus sumažėjimo, nors šios priemonės darbo rinkoje atlieka teigiamus veiksmus. Pritariu Moskvinos J. nuomonei, kad „darbdavių skatinimas kaip pozityvios diskriminacijos pavyzdys padeda išlyginti konkurencijos darbo rinkoje galimybes ir užtikrinti pažeidžiamų gyventojų grupių žmogaus teises, tačiau teigiamų rezultatų galima tikėtis tik su sąlyga, kad ADRP priemonių metu siūlomos darbo vietos yra kokybiškos“.

1.2.2. Aktyvių darbo rinkos priemonių įgyvendinimas Europos Sąjungos šalyse

Pirmosios ADRP priemonės ekonominėje politikoje pasirodė daugiausia Skandinavijos šalyse, bet 1990-aisiais ADRP priemonės paplito ir kitose Europos šalyse. Kadangi didėjo nedarbo lygis, o kartu su juo ir ilgalaikis nedarbas, todėl teko skubiai gerinti bedarbių užimtumą, tuo pačiu buvo sukurtos ADRP priemonės (Kluve ir kt., 2007).

Šiandien daugelis šalių susiduria su senstančia visuomene, kurios pasekmė – mažėjanti darbo jėga, tai skatina imtis būtinų veiksmų siekiant įtraukti kuo daugiau žmonių į darbo rinką, todėl ADRP priemonės tapo pagrindine priemone siekiant sumažinti nedarbo lygį. Grubb ir Puymoyen (2008) iš atliktų tyrimų pastebi, kad lyginant skirtingus metus buvo taikomos skirtingos priemonės nedarbui mažinti, o 2000-ųjų metų viduryje ADRP priemonės buvo padalintos ir pervadintos.

Kadangi ES šalyse aktyvių darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimas mažai kuo skiriasi nuo priemonių įgyvendinimo Lietuvoje, todėl lyginimui išskiriami Eurostat analizuojami priemonių tipai su Lietuvos ir ES šalių ADRP priemonių panaudojimu. Eurostat išskiria tokias ADRP priemones, kurios taip pat turi atitikmenis Lietuvos ADRP priemonėms (žr. 1 lent.).

ES taikomos ADRP priemonės ir jų atitikimas Lietuvoje

Eurostat klasifikacija	Lietuvoje taikomos ADRP priemonės
<ul style="list-style-type: none"> • Profesinis mokymas 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedarbių ir išpėtų apie atleidimą iš darbo darbingo amžiaus darbuotojų profesinis mokymas
<ul style="list-style-type: none"> • Užimtumo rėmimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Įdarbinimas subsidijuojant • Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas • Darbo įgūdžių įgijimo sutartis • Darbo vietų steigimo subsidijavimas • Bedarbių teritorinio judumo rėmimas • Darbo rotacija
<ul style="list-style-type: none"> • Neįgaliųjų integracija 	<ul style="list-style-type: none"> • Darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas
<ul style="list-style-type: none"> • Tiesioginis darbo vietų kūrimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Viešieji darbai
<ul style="list-style-type: none"> • Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Savarankiško užimtumo rėmimas

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Eurostat, LDB ir Moskvina J., Okunevičiūtė-Neveauskienė L.

ES šalyse taikomų ADRP priemonių pagrindinės atliekamos funkcijos tokios kaip ir Lietuvoje taikomų priemonių, todėl dar kartą nebus apžvelgta ką kiekviena priemone siekiama įgyvendinti. Europoje yra skatinama didinti ADRP priemonių finansavimą, manoma, kad tai sustiprintų organizuojamų priemonių efektyvumą. ES šalyse išlaidos, kurios skiriamos ADRP priemonėms įgyvendinti nurodomos procentine išraiška nuo BVP, kitaip dar vadinama bendrų išlaidų ADRP indikatoriumi. Tikimasi, kad didesnėmis išlaidomis aktyvioms darbo rinkos politikos priemonėms bus garantuojama didesnė apsauga nedarbo atveju bedarbiams ir pažeidžiamų grupių gyventojams, taip pat didesnės išlaidos skirtos priemonių finansavimui parodo geresnį šalies prisitaikymą prie šiuolaikinių ekonominių ir socialinių iššūkių (Gagel 2008).

Lietuvoje ir ES šalių taikomomis priemonėmis siekiama:

- Gerinti ne tik darbingo amžiaus, neturinčių darbo asmenų padėtį, bet gerinti paslaugas ir darbdaviams, kad išaugtų naujų darbo vietų pasiūlymų skaičius;
- Padėti lengviau įeiti į darbo rinką jaunimui neturinčiam darbo patirties;
- Skatinti aktyviai dalyvauti darbo rinkoje ir vyresnio amžiaus darbingus asmenis (virš 50 metų);
- Padėti tėvams grįžtantiems į darbo rinką iš tėvystės atostogų, skatinti moterų užimtumą;
- Spręsti ir vertinti organizuojamų priemonių ir teikiamų paslaugų kokybę bei finansavimą bedarbiams, darbdaviams;
- Tobulinti ir plėtoti darbo rinkos institucijų našumą bei bendradarbiavimą;
- Skatinti bedarbius investuoti į viso gyvenimo mokymąsi, t. y. skatinti siekti tobulėti ir realizuotis.

Dažniausiai ir daugiausiai dėmesio ADRP priemonėmis yra skiriama darbingo amžiaus bedarbiams, kurie yra sveiki ir neturi jokių sveikatos sutrikimų, tačiau būtina atsižvelgti į asmenis, turinčius negalią, nes jie taip pat yra visuomenės dalis kaip ir mes visi, todėl neturėtų būti visiškai nurašyti kaip netinkami ir atstumti. 2 lentelė apibūdina priemones, kurios skirtos socialinės rizikos, atskirtų visuomenės grupėms. 2 lentelėje apžvelgiamos ES šalių, kurios į Europos Sąjungą įstojo tais pačiais metais kaip ir Lietuva (2004) ADRP priemonių – užimtumo rėmimo ir neįgaliųjų integracijos funkcijos ir tikslai.

2 lentelė

ADRP priemonės ES šalyse

Šalis	Priemonės uždaviniai	Trukmė	Tikslinė grupė	Tikslas
Kipras	Profesinio mokymo neįgaliesiems įgyvendinimas	2005–2007	Neįgalieji	Užtikrinti neįgaliųjų integraciją ir padidinti dalyvavimą darbo rinkoje
	Neįgaliųjų įdarbinimas	2005–2008	Neįgalieji	
	Užimtumo rėmimas siekiant palengvinti įdarbinimą ir užimtumą darbo rinkoje	Laikiniai	Asmenys turintys psichikos sutrikimų, neįgalieji	
Čekija	Darbdaviai įdarbinantys ne mažiau kaip 50 proc. darbuotojų su negalia, gali gauti iki 66 proc. (arba 33 proc. priklausomai nuo darbuotojo neįgalumo) vidutinio mėnesio atlyginimo už kiekvieną iš dalies nedarbingą darbuotoją	Kol įvykdomos sąlygos	Darbdaviai, kuriems dirba ne mažiau kaip 50 proc. neįgaliųjų	Remti iš dalies nedarbingų asmenų užimtumą
	Parama darbdaviams steigiant ar pritaikant darbo vietą darbuotojams su negalia. Teikiamos subsidijos dydis 8 vid. DU (arba 12 vid. DU darbuotojams su negalia). Ji gali būti padidinta iki 10 vid. DU (14 vid. DU), jei darbdavys sukuria ne mažiau kaip 10 laisvų darbo vietų neįgaliesiems	Ne trumpiau kaip 2 metai	Darbdaviai, sukuriantys darbo vietas neįgaliesiems	
	Padėti neįgaliesiems išlaikyti arba surasti tinkamą darbą	Laikiniai	Asmenys su negalia, ieškantys darbo	
Estija	Laikino įdarbinimo subsidijos darbdaviams, įdarbinantiems neįgalųjį asmenį	Laikiniai	Darbdaviai	Remiamas neįgaliųjų užimtumas
	Darbo vietos, įrangos pritaikymas ir naudojimas neįgaliesiems. Darbdaviui kompensuojama 50 proc. išlaidų darbo vietos įkūrimui/pritaikymui	Vienkartinė	Bedarbiai turintys negalią/darbdaviai	Suteikti neįgaliajam asmeniui būtinas priemones darbui atlikti
	Specialios priemonės ir įranga	Iki 3 metų	Bedarbiai turintys negalią	Suteikti asmenims su negalia pagalbą ir nukreipti tinkama kryptimi dirbant
	Ryšių palaikymas su neįgaliaisiais, kuriems reikia pagalbos	Laikiniai		
	Remiamas įdarbinimas iki 700 valandų per metus (pirmą mėnesį pilna darbo diena sutrumpinama iki 2 val. per dieną)	Maksimaliai 1 metai		
Vengrija	DU subsidija/parama darbdaviams, kurie samdo asmenis su negalia (kurie turi ne mažiau kaip 40 proc. neįgalumą ir negauna pensijos, invalidumo, senatvės išmokos)	1 metai	Darbuotojai su mažu darbingumu	Skatinamas užimtumas darbuotojų, turinčių mažą darbingumą
	Pagalba neįgaliesiems įsidarbinant	Laikiniai	Neįgalieji asmenys	Neįgaliųjų asmenų užimtumo skatinimas
	Subsidijos išlaidų kompensavimui	Maksimaliai 36 mėnesiai		Darbuotojai su mažu darbingumu

	Neįgaliųjų mokymas darbo vietoje. Projektą remia darbdavys, suteikdamas mokymus asmenims su ribotu darbingumu	Laikiniai	Darbuotojai su negalia/darbdaviai	Leidžiama darbuotojams tęsti darbą po mokymų
Latvija	Darbo patirties suteikimas jauniems neįgaliems asmenims (iki 24 metų)	Laikiniai	Jauni neįgalūs asmenys (iki 24 metų)	Suteikti įgūdžius ir pasitikėjimą jauniems neįgaliems asmenims, siekiant integruotis į darbo rinką
	Subsidijuojamos darbo vietos išankstinio pensinio amžiaus asmenims su negalia, ne daugiau kaip 5 metai likę iki pensijos, tačiau turi bent 2 metų darbo patirtį arba baigę profesinį mokymą bedarbiams, ar perkvalifikavimo kursus	Nenurodyta	Registruoti bedarbiai (vyresnio amžiaus, neįgalieji)	Skatinti užimtumą neįgalių asmenų dėl ankstyvo išėjimo į pensiją
	Tylios rankos – plačios veiklos organizavimas	Nuolat	Moterys su klausos negalia	Sukurti palankesnes integracijos sąlygas į darbo rinką ir socialinį gyvenimą moterims su klausos negalia ir kurčiosioms šeimoms
	Neįgaliųjų asmenų užimtumo palengvinimas, suteikiant galimybes mokytis įvairių profesinio mokymosi įstaigose, plėtoti profesinio mokymo programas, plėtoti skaitmeninių kalbos konvertavimo į garso formatą technologiją	Nuolat	Asmenys su negalia	Asmenų su negalia mokymo, įgūdžių ir gebėjimų reikalingų darbo rinkoje lengvinimas
Lietuva	Profesinės reabilitacijos programa. Negalia turintis asmuo naudojasi 85 proc. DU išmoka, jeigu dalyvauja programoje, kuri suteikia švietimo, socialinę bei psichologinę pagalbą (reabilitacija)	Laikiniai	Asmuo su negalia	Neįgaliųjų integracija į darbo rinką
	Įdarbinimas subsidijuojant: sukuriama, pritaikoma darbo vieta neįgaliam asmeniui, kuri yra subsidijuojama	Darbo vieta laikoma ne trumpiau kaip 36 mėnesius	Asmenys su negalia, asmenys po profesinės reabilitacijos programos, darbdaviai	Sukurti naujas darbo vietas asmenims su negalia
Malta	Remiamas įdarbinimas – darbdavys ir darbuotojas gauna paramą, kuri gali būti reikalinga į(si)darbinant	Atskiras atvejis	Bedarbiai ir neįgalieji, kuriems įsidarbinimas per brangus	Siekama, kad darbuotojas išliktų darbo rinkoje
Lenkija	Profesinis mokymas neįgaliesiems	Nuolat	Asmenys su negalia	Siekama gerinti asmenų su negalia įgūdžius
Slovakija	Reabilitacija/persikvalifikavimas asmenų, turinčių negalią dėl geresnių darbo rezultatų	Laikiniai	Asmenys su negalia	Padėti asmenims su negalia grįžti į darbo rinką
Slovėnija	Reabilitacija, nauda darbuotojams, invalidumo pensijos pakeitimas	Laikiniai	Asmenys, prašantys invalidumo pensijos	Siekama palengvinti integraciją į darbo rinką

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis „Active Labour Market Policies in new EU Member States“ ataskaita

ES šalyse sparčiai keičiasi darbo rinkos sąlygos ir ADRP priemonės užima svarbų vaidmenį šalių gyventojų užimtumo politikoje. Kaip rodo ES patirtis, kiekviena ADRP priemonė daugiau ar mažiau turi teigiamą poveikį, tačiau išskirti efektyviausią priemonę nėra galimybės. Europos komisija atliko tyrimą, kurių pagalba išskiriami šalių klasteriai, atspindintys skirtingas ES šalių narių strategijas ADRP priemonių įgyvendinimui ir jų sąryšį su nedarbu. Atliktas tyrimas parodė, kad Rytų ir Vakarų Europos šalyse iš visų organizuojamų ADRP priemonių labiausiai akcentuojamas profesinis mokymas ir pažeidžiamų asmenų grupių užimtumo rėmimas. Pastebima, kad labiausiai didelėmis išlaidomis ADRP priemonėms ir trumpiausiu nedarbo laikotarpiu pasižymi Šiaurės šalys. Centrinės, Rytų Europos šalys ir kai kurios Pietų Europos šalys (pvz.: Graikija, Italija) ADRP priemonių išlaidos mažiausios, tačiau nedarbo laikotarpiai vieni ilgiausių. Lietuva visų ES šalių kontekste, priskiriama prie šalių, kurios skiria ADRP priemonėms mažą finansavimą, tai atspindi ir nedarbo rodikliuose, kurie yra šaliai ne itin palankūs.

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės yra svarbios Europos šalims kovojant su nedarbu. Aktyvios priemonės naudojamos jau daug metų daugelyje šalių ir vis labiau suvokiamas poreikis ADRP priemonėms plėtoti. Kad įvertinti skirtingų priemonių veiksmingumą, jos turi būti moksliskai pagrįstos. Toks susirūpinimas ir dėmesys priemonių veiksmingumui tapo vis labiau svarbus ES ekonominei politikai, užimtumui. Tarp visų ES valstybių narių egzistuoja daug įvairių vykdomų ADRP priemonių programų.

JAV mokslininkai priemonių vertinimo tyrimus pradėjo vykdyti anksčiau negu Europa, tyrimai pradėti vykdyti 1970 -ųjų metų viduryje. Heckman ir kt. (1999) atliko ekonometrinius tyrimus apie Europos programos vertinimą iki 1994 metų bei Kluge ir Schmidt (2002) vertino programą iki 1999 metų. Papildomus ADRP priemonių taikymo tyrimus atliko Martin (2000) ir Martin, Grubb (2001), kurie pateikė EBPO (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija) šalių patirtį su aktyviomis darbo rinkos priemonėmis. Autoriai pabrėžia, kad nėra atrasto aiškaus modelio, kuris užtikrintų aktyvių priemonių efektyvumą. Tyrimų duomenys rodo, kad užimtumo ir mokymo programos gali pagerinti ekonominę gerovę žmonių, turinčių žemą kvalifikaciją bei turi žymų ekonominį poveikį žmonių grupėms, turintiems skirtingus įgūdžius, visuomenės atskirtiems asmenims. Remiantis preliminariais įvertinimo tyrimais Europoje, daroma išvada, kad vienos aktyvios rinkos politikos priemonės turi didesnę poveikį užimtumui nei kitos (Heckman, 1999).

Kluge ir Schmidt (2002) ištyrė Europos programas, kurios buvo atliekamos 1983–1999 laikotarpiu, daugiausia dėmesio skiriama 1990 metams. Vienas iš pagrindinių rezultatų pabrėžia, kad profesinio mokymo programos gali pagerinti darbo rinkos prognozę bedarbiams. Be to, darbo vietų kūrimas viešajame sektoriuje buvo šiek tiek sėkmingesnis nei įdarbinimas subsidijuojant privačiame sektoriuje. Tuo tarpu su jaunimu susijusios programos turėjo neigiamą poveikį Europoje. Vis dar

pasitaiko, kad vykdant priemonių įgyvendinimo programas susitelkiama ties trumpalaikiu poveikiu, nors kai kurie naujesni tyrimai bando įvertinti ilgalaikį poveikį, jei yra teikiami tam tinkami duomenys (Lechner ir kt. 2004, 2005).

Profesinis mokymas yra plačiausiai naudojama ADRP priemonė Europoje. Vertinant jų veiksmingumą, jis gana įvairus, priemonė neigiamą poveikį turi labai retai, dažnai poveikis nereikšmingas arba teigiamas. Profesinis mokymas padidina dalyvių po priemonių įgyvendinimo įsidarbinimą, geresnes darbo rinkos perspektyvas.

Dėl nepakankamo priemonių tyrimų įvertinimo, skirtų neįgaliesiems asmenims, nėra jokių įtikinamų įrodymų dėl priemonės poveikio. Atlikti empirinių tyrimų rezultatai nuvylė, kadangi rezultatai parodė, jog profesinės rehabilitacijos programa neturi reikšmingos įtakos neįgalių bedarbių užimtumui.

Vertinant su ADRP priemonėmis atliktus tyrimus, pastebima, kad daugiausia tyrimų atlikta naudojant laiko eilučių (dinamikos) metodą arba ekonometrinius tyrimus. 3 lentelėje išskiriami profesinio mokymo priemonės atlikti tyrimai ir jų poveikis bei nauda ES šalyse:

3 lentelė

Profesinio mokymo vertinimas

Tyrėjas	Tikslinė grupė	Laikotarpis	Tikslas	Rezultatas
Austrija				
Zweimüller, Winter-Ebmer (1996)	Bedarbiai	1986–1987	Užimtumo stabilumas	Teigiamas poveikis vyrų užimtumui; Mažiau motyvuotiems bedarbiams teikiama pirmenybė dalyvauti priemonėje; Priemonė pagerino darbo stabilumą.
Winter-Ebmer (2001)	Plieno pramonės atleisti darbuotojai	1987	Užimtumo stabilumas; DU augimas	Teigiamas poveikis vyrų užimtumui ir visuomenei; DU padidėjimas per 5 metus; Pagerintos užimtumo perspektyvos; Jokio poveikio moterims.
Weber, Hofer (2003)	Bedarbiai	1999, 2000	Nedarbo trukmė	Darbo paieškos sutrumpino nedarbo trukmę vyrams, moterims.
Belgija				
Cockx (2003)	Bedarbiai	1989–1993	Perėjimas iš nedarbo	Teigiamas poveikis, nedarbo trukmė sumažėjo 4-6 mėnesiais.
Danija				
Jensen, Rosholm and Svarer (2003)	Jaunimas (gaunantys bedarbio pašalpą, <25 metų, neturintys išsilavinimo)	1996	Nedarbo trukmė	Padidėjęs asmenų mokyklos lankymas.
Hogelund and Holm (2005)	Neįgalieji: ilgalaikio nedarbo darbuotojai	1995–1999	Sugražinamas užimtumas	Reikšmingos įtakos po profesinio mokymo užimtumui nėra.
Estija				
Leetmaa, Vörk (2004)	Bedarbiai	2000–2002	Užimtumo didinimas	Profesinis mokymas turi teigiamą poveikį.
Suomija				

Hämäläinen (2002)	Bedarbiai	1989–1994	Įsidarbinimo tikimybė	Teigiamas poveikis, kuris susijęs su nedarbu.
Prancūzija				
Brodaty, Crepon, Fougere (2002)	Jaunimas	1986–1988 1995–1998	Įsidarbinimo tikimybė	Didesnis poveikis trumpalaikiams bedarbiams; Neigiamas poveikis 1995-1998 metais.
Vokietija				
Fitzenberger, Speckesser (2005)	Bedarbiai	1993–1997	Užimtumo padidėjimas	Teigiamas poveikis užimtumui ilgalaikėje perspektyvoje.
Lenkija				
Kluve, Lehmann, Schmidt (2005)	Jaunimas	1992–1996	Užimtumo padidėjimas	Profesinis mokymas turi teigiamą poveikį.
Ispanija				
Arellano (2005)	Bedarbiai	2000–2001	Priemonės vertinimas	Teigiamas poveikis darbo rinkoje (didesnis moterims negu vyrams).
Švedija				
Andrén, Andrén (2002)	Bedarbiai	1993–1997	Įsidarbinimo tikimybė	Mažas teigiamas poveikis.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Kluve (2006) The Effectiveness of European Active Labor Market Policy

4 lentelėje išskiriama priemonė - įdarbinimas subsidijuojant, su priemone atlikti tyrimai ir jų poveikis bei nauda ES šalyse:

4 lentelė

Įdarbinimo subsidijuojant vertinimas

Tyrėjas	Tikslinė grupė	Laikotarpis	Tikslas	Rezultatas
Belgija				
Cockx, Göbel (2004)	Jaunimas	1998–2000	Perėjimas iš nedarbo į užimtumą	Teigiamas poveikis moterims ir vyrams tik pirmais metais, antrasis – neigiamas poveikis; Padidėjusi įdarbinimo trukmė moterims 8,7 mėnesių, 3,1 mėnesiai – vyrams.
Švedija				
Forslund, Johansson, Lindqvist (2004)	Bedarbiai	1998–2002	Nedarbo trukmė	Teigiamas poveikis, nedarbo trukmė sumažėjo per 8 mėnesius.
Sacklén (2002)	Bedarbiai	1991–1997	Sugražinamas užimtumas	Įdarbinimo tikimybė padidėjo 5-10 proc. punktais.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Kluve (2006) The Effectiveness of European Active Labor Market Policy

5 lentelėje išskiriamas tiesioginis darbo vietų kūrimas, atlikti tyrimai ir jų poveikis bei nauda ES šalyse:

5 lentelė

Tiesioginio darbo vietų kūrimo vertinimas

Tyrėjas	Tikslinė grupė	Laikotarpis	Tikslas	Rezultatas
Vokietija				
Eichler, Lechner (2002)	Ilgalaikiai bedarbiai	1992–1997	Nedarbo lygis; Užimtumo lygis (abu stebėti maždaug 5 metus po to, kai	Ženkliai sumažintas nedarbas; Vyrams tai lėmė didesnę užimtumo lygį.

			asmenys pradėjo dalyvauti priemonėje)	
Bergemann (2005)	Ilgalaikiai bedarbiai	1990–1999	Sugražinamas užimtumas ir tikimybė likti darbo rinkoje (nuo dalyvavimo priemonėje stebima iki trejų metų)	Jokio reikšmingo poveikio vyrams; Ženklaus teigiamas poveikis moterims sugrįžtant į užimtumą; Teigiamas poveikis išsilaikyti darbo rinkoje vyrams ir moterims.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Kluve (2006) The Effectiveness of European Active Labor Market Policy

6 lentelėje išskiriami priemonės, susijusios su darbo rinkos paslaugomis, atlikti tyrimai ir jų poveikis bei nauda ES šalyse:

6 lentelė

Darbo rinkos paslaugų vertinimas

Tyrėjas	Priemonė	Tikslinė grupė	Laikotarpis	Tikslas	Rezultatas
Austrija					
Weber, Hofer (2004)	Darbo paieškos	Bedarbiai	1999, 2000	Nedarbo trukmė	Vyrai ir moterys: teigiamas poveikis darbo ieškantiems per pirmuosius 12 mėnesių; Jokio poveikio ilgalaikiams bedarbiams.
Prancūzija					
Crépon, Dejemeppe, Gurgand (2005)	Konsultavimas ir pagalba darbo klausimais	Bedarbiai	2001–2004	Perėjimas prie užimtumo; Pasikartojantis nedarbas	Reikšmingas poveikis pereinant į darbinę veiklą (padidėjo 1 proc. punktu); Nedarbo pasikartojimas sumažėjo daugiau kaip 6 proc. punktais.
Fougere, Pradel, Roger (2005)	Pagalba ieškant darbo per įdarbinimo tarnybą	Bedarbiai darbuotojai	1986–1988	Sumažėjęs nedarbas	Sumažėjęs nedarbas asmenų, turinčių menką išsilavinimą ir ne kvalifikuotų darbuotojų užimtumo padidėjimas.
Vengrija					
Micklewright and Nagy (2003)	Stebėseną	Bedarbio pašalpos gavėjai	2003	Sugražinamas užimtumas	Teigiamas ir reikšmingas poveikis moterims virš 30 metų.
Portugalija					
Centeno, Centeno, Novo (2004)	Pagalba ieškant darbo; Kursai, turintiems mažai pagrindinių įgūdžių	Jaunimas	1997–2001	Nedarbo trukmė ir DU	Maža, nereikšminga įtaka nedarbo trukmei; Neigiama, bet nereikšminga įtaka DU.
Didžioji Britanija					
Blundell, Costas, Dias, Meghir, van Reenen (2004)	Pagalba darbo paieškose	Jaunimas	1982–1999	Užimtumas darbo rinkoje	Teigiamas poveikis moterims ir vyrams (per pirmuosius 4 mėn.); Padidėjęs užimtumas 5 proc. punktais.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Kluve (2006) The Effectiveness of European Active Labor Market Policy

7 lentelėje išskiriamos kelios priemonių grupės, susijusios su darbo rinkos paslaugomis, atlikti tyrimai ir jų poveikis bei nauda ES šalyse:

ADRP priemonių vertinimas

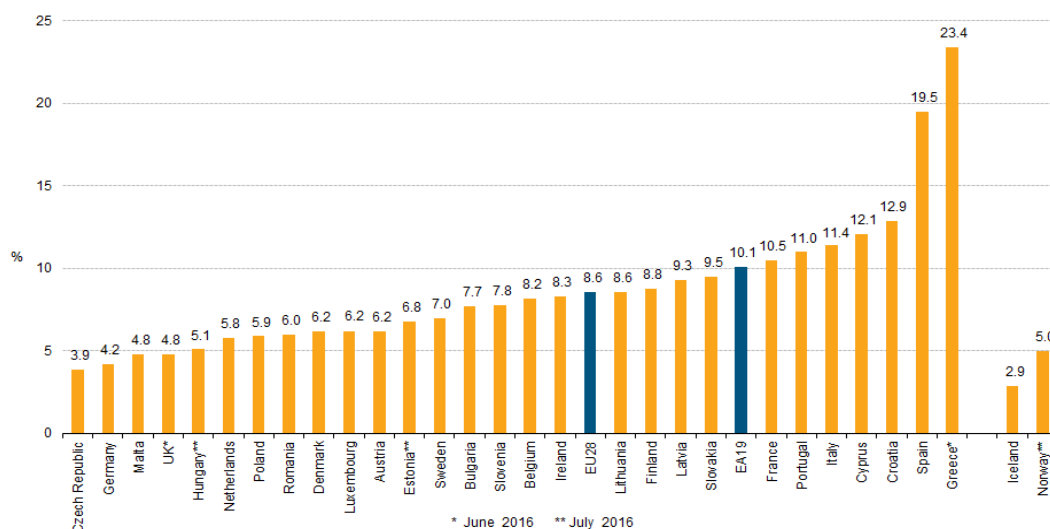
Tyrėjas	Priemonė	Tikslinė grupė	Laikotarpis	Tikslas	Rezultatas
Danija					
Rosholm and Svarer (2004)	Privataus ir viešojo sektoriaus užimtumo programos	Bedarbio pašalpų gavėjai (tik 25-59 metų vyrai)	1998–2002	Nedarbo trukmė	Privačiame sektoriuje sumažinta nedarbo trukmė; Viešajame sektoriuje padidėjo nedarbo trukmė.
Bolvig, Jensen and Rosholm (2003)	Užimtumo; Profesinio mokymo ir kitos priemonės	Bedarbio pašalpų gavėjai	1997–1999	Nedarbo trukmė	Užimtumo priemonės turėjo teigiamą poveikį; Profesinio mokymo ir kitos priemonės turėjo neigiamų pasekmių.
Graversen (2004)	Privataus, viešojo sektoriaus užimtumo programos; Profesinio mokymo ir kitos programos	Bedarbio pašalpų gavėjai (tik vyrai virš 25 metų)	1994–1998	Nedarbo trukmė	Privataus sektoriaus užimtumo programos sumažino nedarbo trukmę; Visos kitos programos padidino nedarbo trukmę.
Graversen and Jensen (2004)	Privataus, viešojo sektoriaus užimtumo programos; Profesinio mokymo ir kitos programos	Bedarbio pašalpų gavėjai (tik vyrai 18-59 metų)	1994–1998	Užimtumas per 12 mėnesių po dalyvavimo priemonėse	Jokių reikšmingų pokyčių po privataus sektoriaus užimtumo programos, lyginant su kitų programų poveikiu.
Suomija					
Nätti, Aho, Halme (2000)	Profesinis mokymas; Savarankiškas užimtumas; Įdarbinimas subsidijuojant	Registruoti bedarbiai	1990–1995	Užimtumo didinimas	Profesinis mokymas ir savarankiškas užimtumas turi teigiamą poveikį; Įdarbinimas subsidijuojant – neigiamas poveikis.
MalmbergH eimonen, Vuori (2005)	Finansinis skatinimas ir darbo paieškos	Bedarbiai	1998–2000	Sugražinamas užimtumas	Teigiamas poveikis skatinant asmenis finansiškai.
Hämäläinen, Ollikainen (2004)	Profesinis mokymas; Įdarbinimas subsidijuojant	Jaunimas	1988–2000	Užimtumo didinimas	Padidėjęs užimtumas ir pajamos.
Prancūzija					
Cavaco, Fougère, Pouget (2005)	Darbuotojų perkvalifikavimas	Bedarbiai	1995–1998	Nedarbo trukmė; Įsidarbinimo tikimybė	Padidėjęs užimtumas; Mokamos didesnės išmokos, turintiems aukštesnę kvalifikaciją, aukštąjį išsilavinimą.
Bergemann, Fitzenberger, Schultz, Speckesser (2000)	Darbo vietų kūrimas; Profesinis mokymas	Ilgalaikiai bedarbiai	1990–1998	Užimtumo padidėjimas	Neigiamas poveikis užimtumui; Profesinis mokymas turi teigiamą poveikį moterims.
Italija					
Caroleo, Pastore (2002)	ADRP priemonės skirtos jaunimui	Jaunimas	2000 (kovas–birželis)	Tikimybė darbo rinkoje turėti statusą (bedarbis, praktikantas ir pan.)	Nėra pastebimo poveikio.
Olandija					

Abbring, Van den Berg, Van Ours (2005)	Poveikio priemonės	Nedarbo draudimo gavėjai	1992–1993	Sugražinamas užimtumas	Padidėjęs užimtumas.
Norvegija					
Røed, Raaum (2003)	Profesinis mokymas; Laikinas įdarbinimas; Darbo praktikos programos	Bedarbiai	1989–2002	Nedarbo trukmė; Perėjimas į darbinę veiklą	Teigiamas poveikis asmenims, turintiems mažai perspektyvų darbo rinkoje.
Zhang (2003)	Profesinis mokymas; Užimtumo programos	Bedarbiai	1990–2000	Perėjimas į darbinę veiklą	Teigiamas profesinio mokymo poveikis; Kai kurios užimtumo programos turėjo naudą tik jaunimui.
Šveicarija					
Steiger (2005)	Profesinis mokymas; Laikinas įdarbinimas; Užimtumo programos	Bedarbiai	1996–1999	Priemonių vertinimas	Daugumos programų teigiami rezultatai.

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Kluge (2006) The Effectiveness of European Active Labor Market Policy

Iš visų atliktų tyrimų akivaizdu, kad ADRP priemonių vertinamai, tyrimai, analizės turi būti tęsiamos ir plečiamos siekiant užtikrinti ne tik trumpalaikį, bet ir ilgalaikį ADRP priemonių efektyvumą.

Eurostat skelbia ES narių ir atskirų šalių nedarbo lygio statistiką nuo 2000 metų. Pažymima, kad nedarbui labiausiai įtakos turi kainų, darbo rinkos politikos ir demografiniai pokyčiai. Eurostat apskaičiuoti duomenys parodė kaip pasikeitė nedarbas 2015–2016 metais ES ir Europos šalyse tuo pačiu laikotarpiu (rugpjūčio mėn.) (žr. 4 pav.).

4 pav. Nedarbo lygis, 2016 metų rugpjūtis (%)

Šaltinis: Eurostat

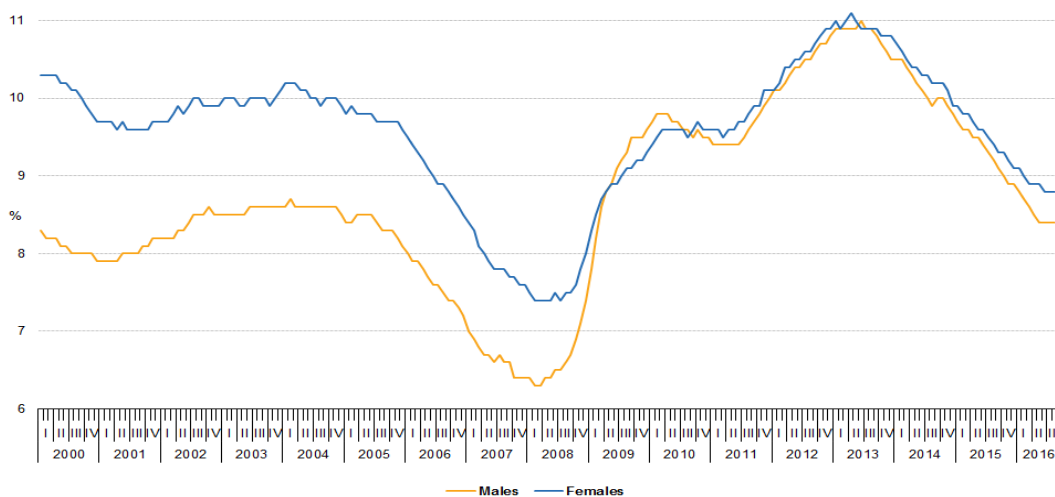
2016 m. rugpjūčio mėn. Europos zonoje nedarbo lygis buvo 10,1 proc., lyginant su 2016 m. liepos mėn. rodiklis išliko stabilus, tačiau jis sumažėjo 0,6 proc. punkto lyginant su 2015 m. rugpjūčio mėn., kai tuo metu rodiklis siekė 10,7 proc. ES šalių nedarbo lygis kaip matome buvo 8,6 proc., jis taip pat

išliko stabilus lyginant su liepos mėn. Nuo 2015 m. rugpjūčio mėn. iki 2016 m. rugpjūčio mėn. rodiklis nukrito 0,7 proc. punkto, t.y. nuo 9,3 proc. sumažėjo iki 8,6 proc.

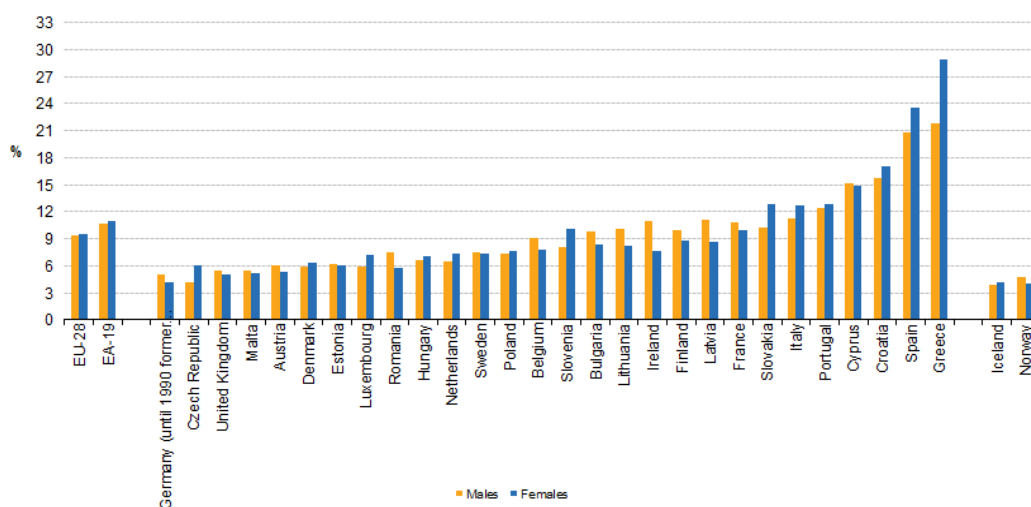
Tarp ES narių mažiausias nedarbas užfiksuotas Čekijoje (3,9 proc.) ir Vokietijoje (4,2 proc.), tuo tarpu didžiausias nedarbas matomas Graikijoje (23,4 proc.) ir Ispanijoje (19,5 proc.).

Palyginti su praėjusiais metais nedarbas 2016 metais rugpjūtį sumažėjo 24 ES šalyse, stabilus išliko Danijoje, Estijoje nedarbas pakilo nuo 5,3 proc. iki 6,8 proc., Austrijoje rodiklis padidėjo nuo 5,7 proc. iki 6,2 proc. ir Belgijoje nedarbas pakilo nuo 8,0 proc. iki 8,2 proc. Didžiausias nedarbo sumažėjimas matomas Kroatijoje, kai rodiklis sumažėjo nuo 16,6 proc. iki 12,9 proc. ir Kipre nedarbas krito nuo 14,7 proc. iki 12,1 proc.

Peržvelgus nedarbo pasiskirstymą pagal lytį (2000–2016 metais), pastebima, kad moterys buvo labiau paveiktos nedarbo negu vyrai (žr. 5 pav. ir 6 pav.).

5 pav. Nedarbo pasiskirstymas pagal lytį, 2000 (sausis)–2016 (rugpjūtis) (%)
Šaltinis: Eurostat

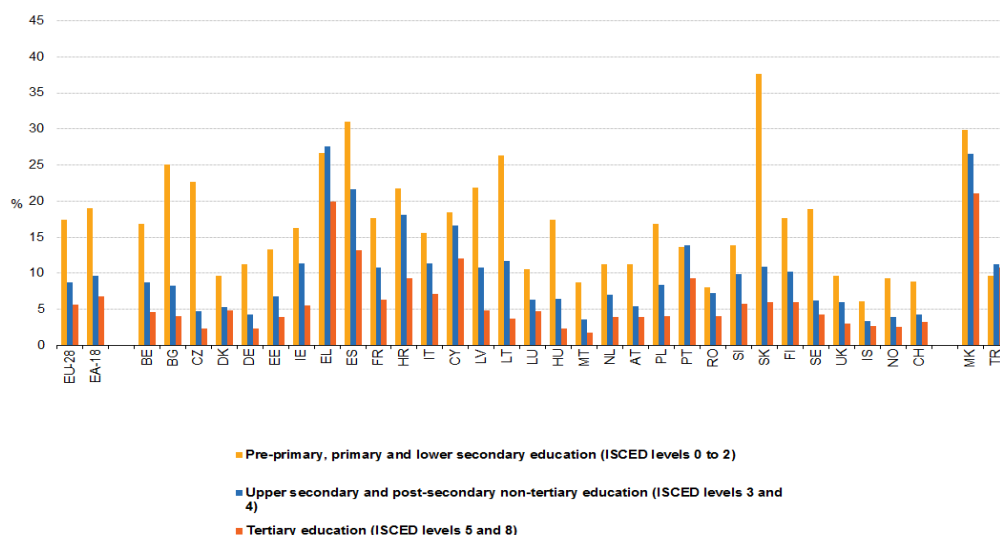

6 pav. Nedarbo pasiskirstymas pagal lytį, 2015 metais (%)
Šaltinis: Eurostat

2000 metais moterų nedarbo lygis ES-28 šalyse buvo maždaug 10 proc., tuo tarpu vyrų nedarbo lygis buvo žemiau 8 proc. Iki 2002 metų pabaigos šis rodiklio skirtumas tarp lyčių buvo sumažintas maždaug 1,4 procentiniais punktais. Eurostat duomenimis nuo 2002 metų iki 2007 metų vidurio toks atotrūkis tarp lyčių išliko daugiau ar mažiau pastovus. 2008 metų pirmajame ketvirtyje užfiksuoti mažiausi nedarbo rodikliai ES-28 šalyse, moterų nedarbas – 7,4 proc., vyrų nedarbas – 6,3 proc., trečią 2009 metų ketvirtį vyrų nedarbo lygis išaugo. Per 2010 ir 2011 metus vyrų nedarbas šiek tiek mažėjo, buvo stabilus, vėliau vyrų nedarbo lygis kartu su moterų rodikliu vis augo tuo pačiu tempu, kol 2013 metų viduryje pasiektas didžiausias nedarbo lygis, 10,9 proc. - vyrų ir 11 proc. - moterų. Nuo 2013 metų pabaigos vyrų ir moterų nedarbas pradėjo mažėti ir atitinkamai pasiekė 8,9 proc. (vyrai), 9,2 proc. (moters), toks rodiklio mažėjimas pastebimas iki 2015 metų pabaigos.

Eurostat išsilavinimą išskiria kaip vieną pagrindinių veiksnių, kuris turi įtakos nedarbui (žr. 7 pav.).

7 pav. Nedarbo lygis (tarp 25–64 metų asmenų) pagal išsilavinimo lygį, 2015 metais (%)
Šaltinis: Eurostat

Profesinė klasifikacija vis dar yra laikoma geriausiu draudimu nuo nedarbo, kuri padidina įsidarbinimo galimybes. Vidutinis nedarbo lygis ES-28 šalyse, tarp 25–64 metų asmenų, kurie turi žemesnį nei vidurinę išsilavinimą buvo 17,4 proc., tai gerokai didesnis rodiklis lyginant su asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą (5,6 proc.).

2. AKTYVIŲ DARBO RINKOS POLITIKOS PRIEMONIŲ POVEIKIO NEDARBUI VERTINIMAS

Tiriant aktyvių darbo rinkos priemonių įtaką nedarbui yra nustatomi priemonių poveikio rezultatai. Todėl, kad įvertinti ADRP priemonių efektyvumą būtina atlikti aktyvios darbo rinkos politikos priemonių analizę. Analizė padės įvertinti ir priimti sprendimus apie darbo rinkoje vykdomas priemones, jų poveikį bei naudą užimtumui.

2.1. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikis nedarbui tyrimo metodika

Siekiant atlikti aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikį nedarbui vertinimą buvo atliktas kiekybinis tyrimas, kurio objektas – ES šalių 2004–2014 metų ADRP priemonių panaudojimo rezultatai. Remiantis ES šalių 2004–2014 metų ataskaitomis, pasirinkta tiriamoji visuma, pasirinkta iš eilės einančių vienuolikos metų ataskaitos, kuriose atspindimas ADRP priemonių panaudojimo rezultatai. Surinktų ataskaitų duomenys naudojami statistiniams skaičiavimams, iš kurių daromos statistinės išvados. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui vertinimas atliekamas remiantis mokslinio tyrimo „Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių ir profesinės reabilitacijos programos efektyvumo vertinimas“ 2010 metų ataskaitoje pateikta metodologija.

Darbo poskyryje – „Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui Europos Sąjungos šalyse vertinimas“ atliekamas šių ES šalių ADRP priemonių vertinimas: „Profesinis mokymas“, „Užimtumo rėmimas“, „Neįgaliųjų integracija“, „Tiesioginis darbo vietų kūrimas“, „Pradedančiųjų savo verslą rėmimas“. Į šias priemonių grupes taip pat įtraukiamos priemonės: „Įdarbinimas subsidijuojant“, „Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas“, „Darbo įgūdžių įgijimo sutartis“, „Viešieji darbai“, „Darbo rotacija“, „Darbo vietų steigimo subsidijavimas“, „Bedarbių teritorinio judumo rėmimas“.

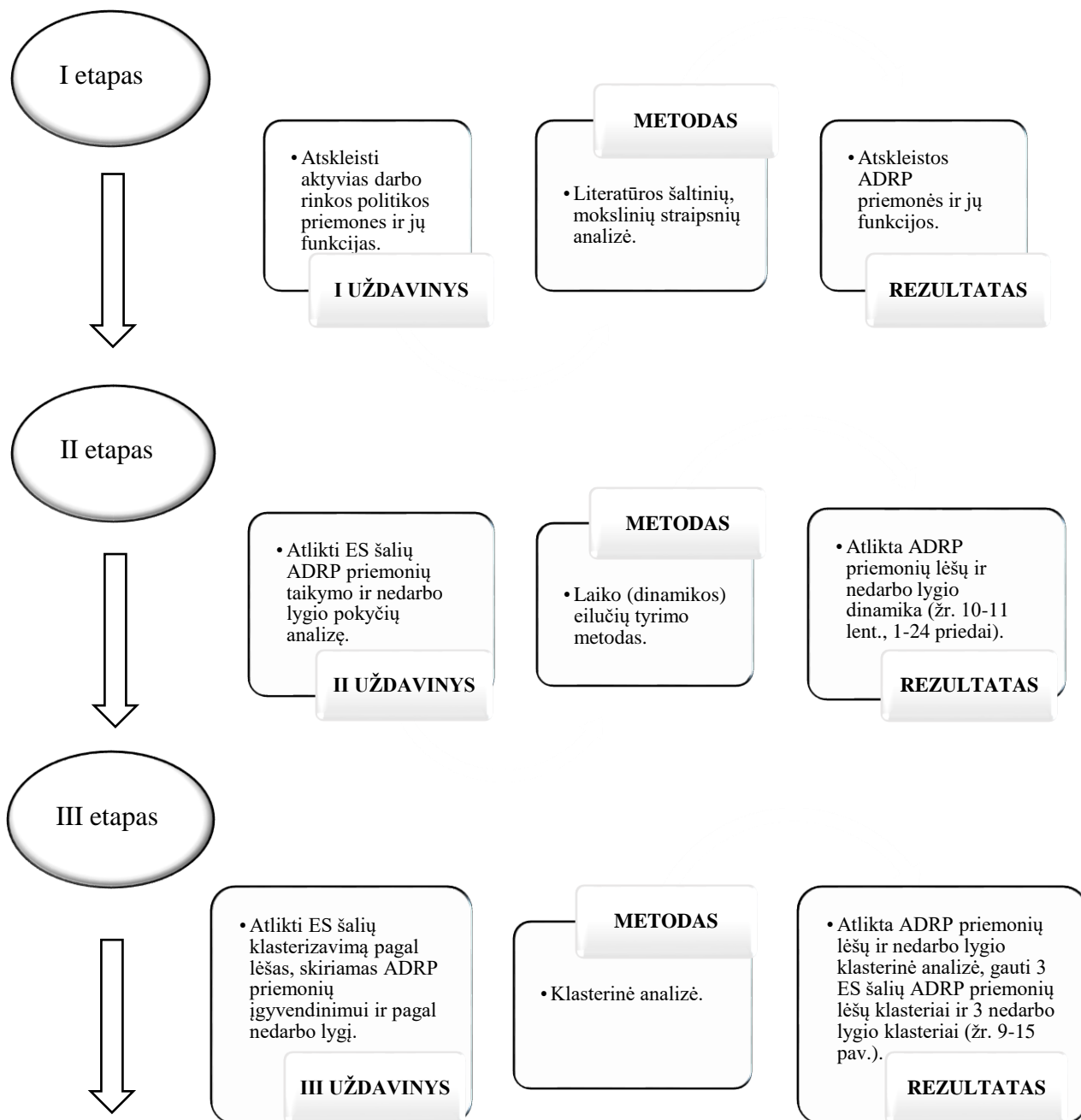
Darbe taikoma lyginamoji analizė Eurostat suvestinių rezultatams lyginti taip pat grafinis duomenų sisteminimas ir statistinė duomenų analizė.

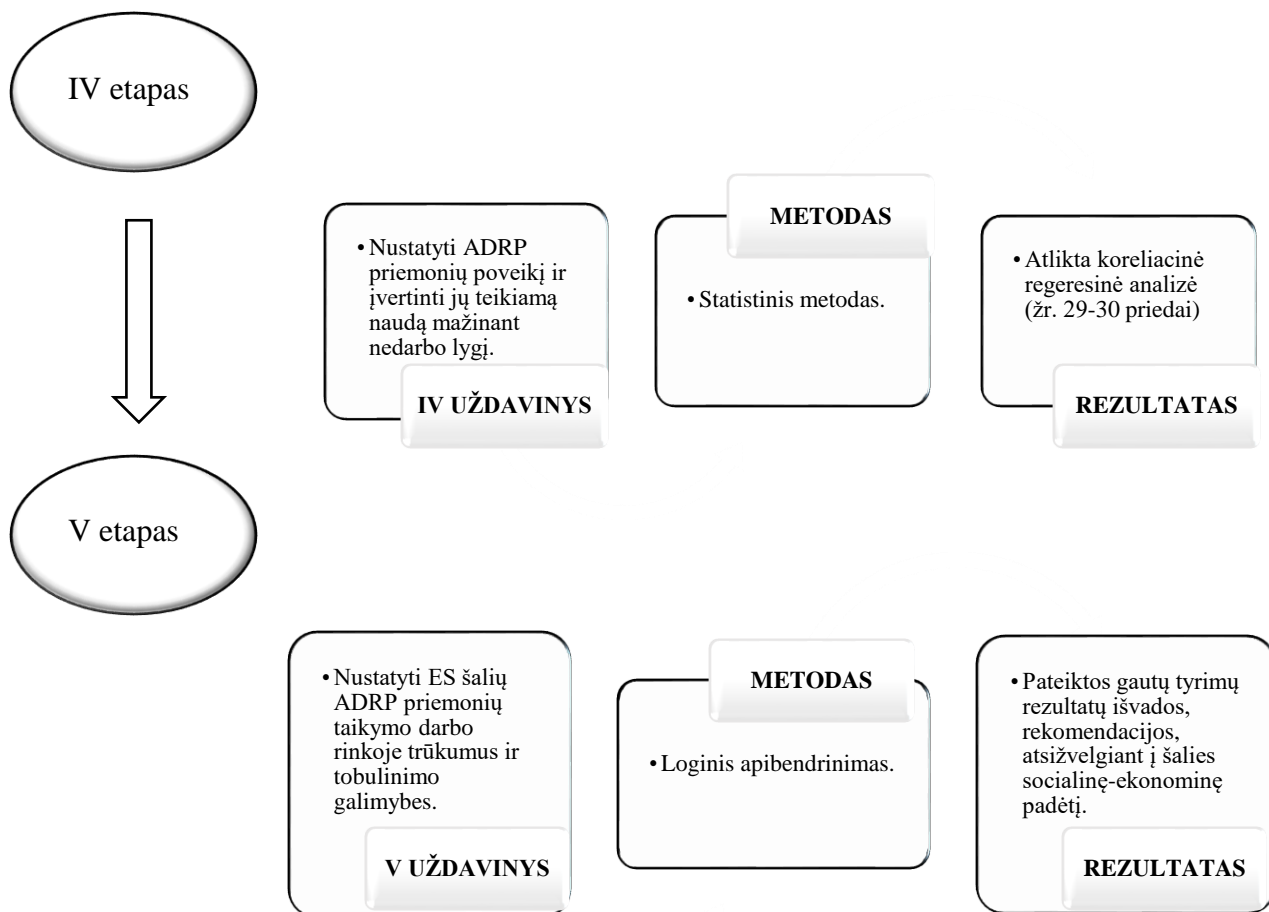
Surinktiems statistiniams duomenims susisteminti buvo naudojama Microsoft Excel programa, kurios pagalba gauti rezultatai analizuojami, aptariami sudarant grafikus, lenteles.

Dinamikos eilutės rodikliai apskaičiuoti pasinaudodami MS'Excel 2010 programa, laiko reikšmės t_i ir požymio reikšmės y_i suvestos į paruoštą lentelę ir gautos dinamikos eilutės rodiklių reikšmės (žr. 8 lentelė, 1–20 priedai).

Koreliacinei regresinei analizei atlikti buvo pasitelkta Excel programa ir jos statistinės funkcijos (žr. 25 priedas). Klasterinė analizė atlikta naudojantis SPSS programa.

Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių taikymo poveikis nedarbui ES šalyse analizė atliekama šiais etapais (žr. 8 pav.)

8 pav. Tyrimo etapai

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

II etapui atlikti, skaičiuojant priemonių dinamiką buvo naudojamos formulės, kurios nurodomos 8 lentelėje, o rezultatai pateikiami 1–13 prieduose (ADRP priemonių išlaidos mln. Eur./1 bedarbiui ir ADRP priemonių išlaidos mln. Eur.), 14–20 prieduose (bedarbiai, tūkst. žm.), 21–24 prieduose (nedarbo lygis, proc.). III etapui atlikti naudojama klasterinė analizė, pasitelkiant SPSS programa. IV etapo rezultatai matyti 29–30 priedų lentelėse, V etapas atliekamas atsižvelgiant į ES strategijas.

8 lentelė

Laiko (dinamikos) eilučių skaičiavimas

Rodikliai		Formulė	Tikslas
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_{\xi} = y_i - y_{i-1}$	Parodomas nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų pokytis absoliutiniu dydžiu
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_{\xi}^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	Parodomas nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų pokytis procentine arba koeficientine išraiška
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_{\xi}^d - 100$	
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	

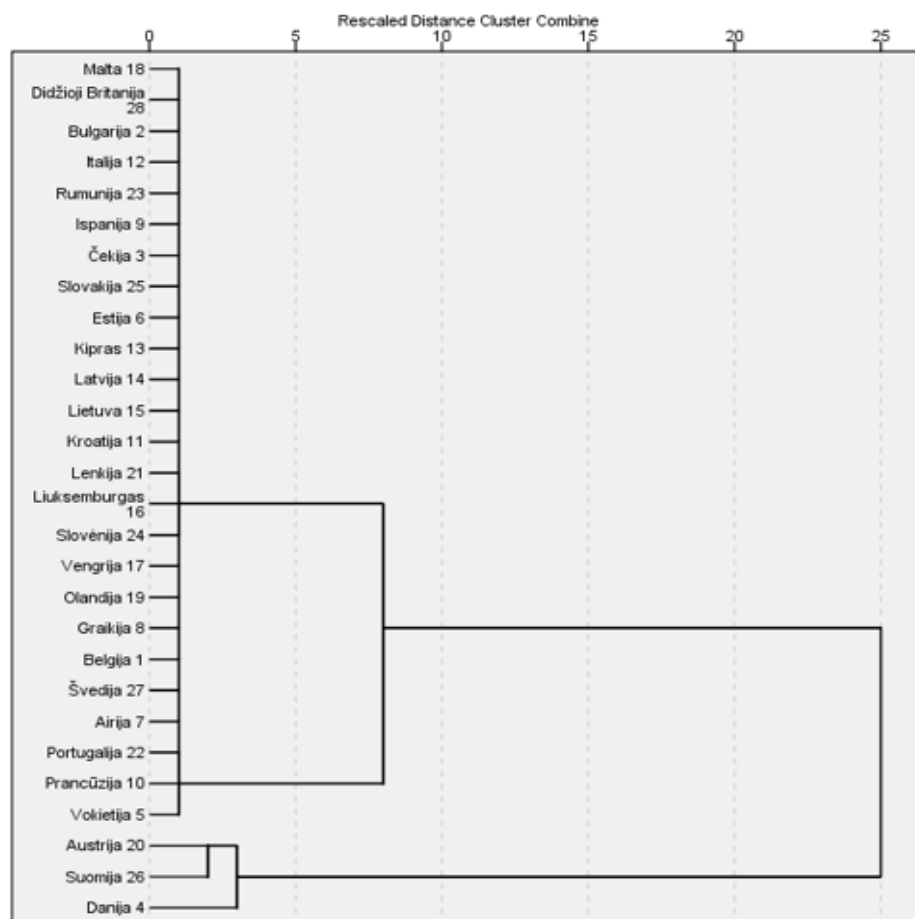
Pagreičio koeficientas	$K_{pagr.} = \frac{T_d^d}{T_g^{d-1}}$	Parodo koku tempu didėjo (mažėjo) nedarbo lygis ir ADRP priemonių lėšos
Vidutinis lygis	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Naudojamas nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų bendram lygiui apibūdinti per visą dinamikos eilutės parodytą laikotarpį
Vidutinis absoliutus padidėjimas	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Rodo, keliais vienetais pasikeičia nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų lygis vidutiniškai per laiko vienetą (gali būti teigiamas, neigiamas, lygus nuliui)
Vidutinis didėjimo tempas	$\bar{T}_d = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Apibūdina nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų kitimą per ilgesnį laikotarpį (parodo kitimą ir kitimo greitį)
Vidutinis padidėjimo tempas	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Parodo kiek vidutiniškai per vieną laikotarpį padidėja (sumažėja) nedarbo lygis ir ADRP priemonių lėšos, vertinant procentine arba koeficientine išraiška

Šaltinis: sudaryta darbo autorės remiantis Gabrevičiene (2012) „Bendroji statistika“, Rimkevičienė „Statistika“

Laiko dinamikos (eilučių) skaičiavimas parodo kaip analizuojami duomenys kito per analizuojamąjį laikotarpį, todėl galima pastebėti kaip skiriamų išlaidų priemonėms įgyvendinti ir nedarbo lygis kasmet kinta. Kadangi priemonių išlaidų pokyčiai neapsprendžia poveikio nedarbo lygiui, todėl pasirinkta atlikti koreliacinę regresinę analizę, kurios dėka galima pastebėti priemonių poveikį nedarbui analizuojamuoju laikotarpiu (2004–2014 metais).

2.2. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių dinamika ES šalyse

Siekiant nustatyti ES tiriamų aktyvių priemonių lėšų panašumą taikoma klasterinė analizė, kurią naudojant šalys suskirstomos į klasterius. Atlikus klasterinę analizę gauti trys klasteriai, klasteriuose skirtumai tarp šalių nėra dideli, tačiau tarp klasterių skirtumas ženklus. Skirstoma į tris klasterius, kadangi norima nustatyti, kuriose šalyse priemonių lėšos - didžiausios, vidutiniškos, mažiausios. Analizuojamuoju laikotarpiu (2004–2014 metais) daugelyje šalių tam tikros priemonės nebuvo taikomos, todėl pasirinkta atlikti klasterinę analizę, kuri parodo kaip ES šalys pagal skiriamas lėšas tam tikrai priemonei suskirstomos į klasterius. Pirmiausia į klasterius suskirstomos šalys pagal nuo šalies BVP skiriamas lėšas 1 bedarbiui profesiniam mokymui įgyvendinti (žr. 9 pav.).

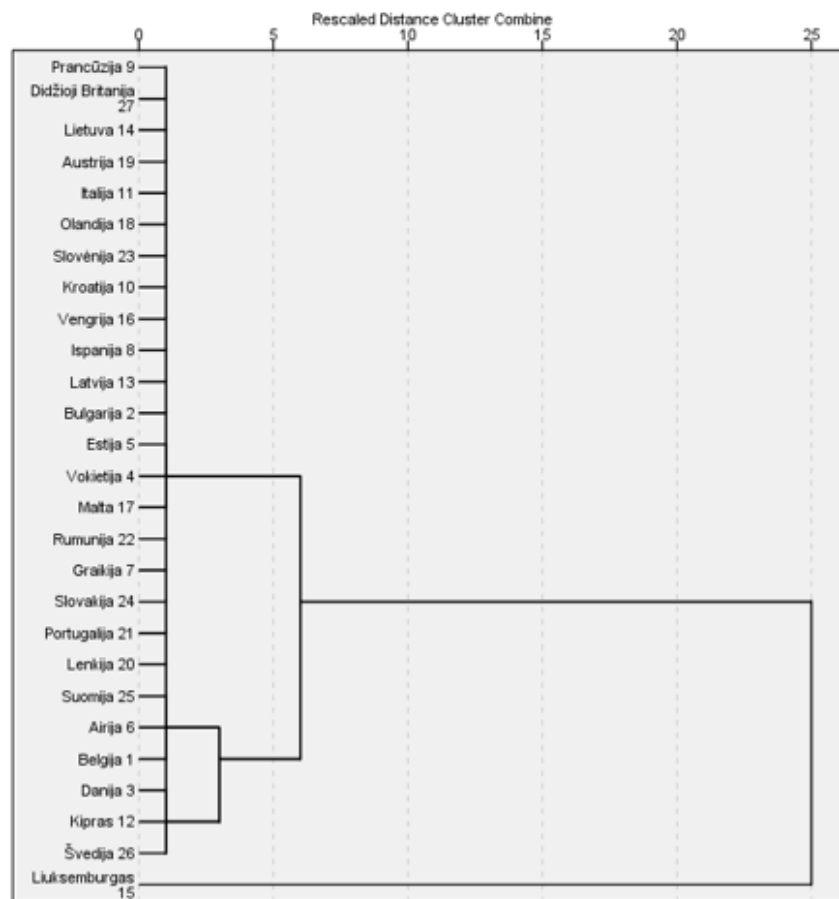
9 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal profesinio mokymo programai skiriamas lėšas 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)
Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Į pirmąjį klasterį patenka šalys, skiriančios mažiausiai lėšų profesinio mokymo priemonei įgyvendinti. Klasteriui priskiriama: Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Vengrija, Malta, Olandija, Lenkija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija, Švedija, Didžioji Britanija. Klasteris vidutiniškai profesinio mokymo priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui skiria 0,02 proc. nuo BVP.

Antrajam klasteriui priskiriamos šalys, skiriančios daugiausiai lėšų priemonės realizavimui. Į klasterį patenka: Danija, Austrija, Suomija. Klasteris vidutiniškai priemonės realizavimui 1 bedarbiui skiria 0,30 proc. nuo BVP.

Į trečiąjį klasterį patenka šalys, pasižyminčios vidutiniu lėšų priemonei įgyvendinti skyrimu. Klasteriui priskiriama: Vokietija, Prancūzija, Portugalija. Klasteris vidutiniškai profesinio mokymo priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui skiria 0,15 proc. nuo BVP.

Pagal skiriamas lėšas užimtumo rėmimui, gauti šie ES šalių klasteriai (žr. 10 pav.).

10 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal užimtumo rėmimo programai skiriamas lėšas 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)
Šaltinis: sudaryta darbo autorės

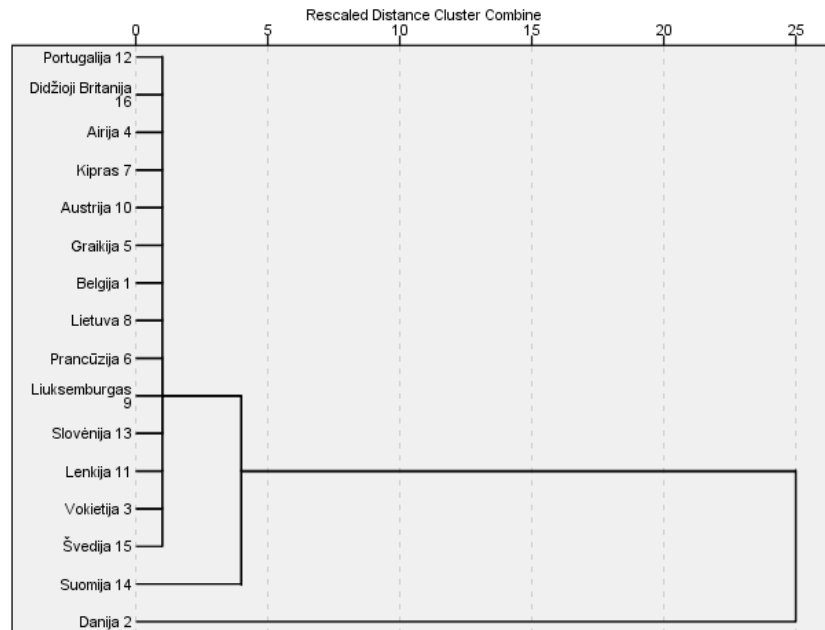
Į klasterinę analizę nebuvo įtraukta Čekija, kadangi ši šalis 2004-2014 metais netaikė užimtumo rėmimo priemonės bedarbių aktyvumui didinti.

Pagal lėšas užimtumo rėmimui įgyvendinti, į pirmąjį klasterį patenka: Belgija, Danija, Airija, Kipras, Lenkija, Suomija, Švedija. Klasteris vidutiniškai užimtumo rėmimo programai realizuoti 1 bedarbiui skiria 0,08 proc. nuo BVP.

Į antrąjį klasterį patenka: Bulgarija, Vokietija, Estija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Olandija, Austrija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija, Didžioji Britanija. Tai šalys, pasižyminčios mažiausiu lėšų skyrimu, užimtumo rėmimo priemonei įgyvendinti. Klasteris vidutiniškai priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui skiria 0,005 proc. nuo BVP.

Trečiajam klasteriui priskiriamas Liuksemburgas, kuris priemonės įgyvendinimui skiria daugiausia lėšų. Vidutiniškai šalis priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui skiria 0,18 proc. nuo šalies BVP.

Kita taikoma priemonė ES šalyse – neįgaliųjų integracija (žr. 11 pav.).

11 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal neįgalųjų integracijos programai skiriamas lėšas 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Į klasterinę analizę nebuvo įtrauktos šios šalys: Bulgarija, Čekija, Estija, Ispanija, Kroatija, Italija, Latvija, Vengrija, Malta, Olandija, Rumunija, Slovakija, nes analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) neįgalųjų integracijos priemonė nebuvo taikoma.

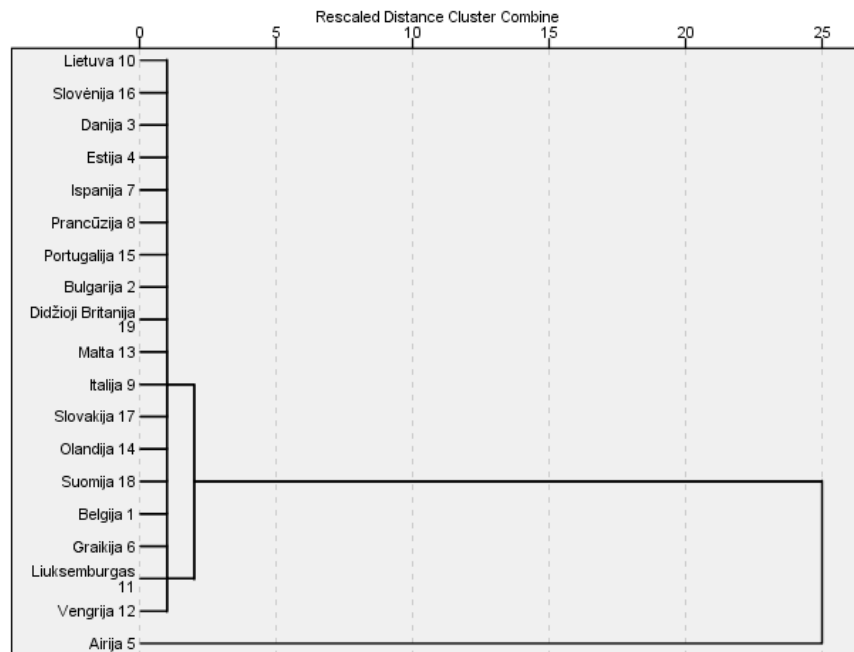
Į pirmąjį klasterį patenka šalys, pasižyminčios mažiausiu lėšų skyrimu priemonei įgyvendinti. Klasteriui priskiriama: Belgija, Vokietija, Airija, Graikija, Prancūzija, Kipras, Lietuva, Liuksemburgas, Austrija, Lenkija, Portugalija, Slovėnija, Švedija, Didžioji Britanija. Vidutiniškai klasteris neįgalųjų integracijos realizavimui 1 bedarbiui skiria 0,005 proc. nuo BVP.

Antrajam klasteriui priskiriama Danija, kuri skiria daugiausia lėšų neįgalųjų programos įgyvendinimui. Šalis vidutiniškai šiai priemonei per analizuojamąjį laikotarpį skiria 0,15 proc. nuo šalies BVP.

Į trečiąjį klasterį patenka Suomija, kuri vidutiniškai neįgalųjų integracijos priemonei įgyvendinti skiria 0,06 proc. nuo šalies BVP.

Šalys į klasterius taip pat suskirstomos pagal tiesioginio darbo vietų kūrimo programos lėšas (žr. 12 pav.).

12 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal tiesioginio darbo vietų kūrimo programai skiriamas lėšas 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)
Šaltinis: sudaryta darbo autorės

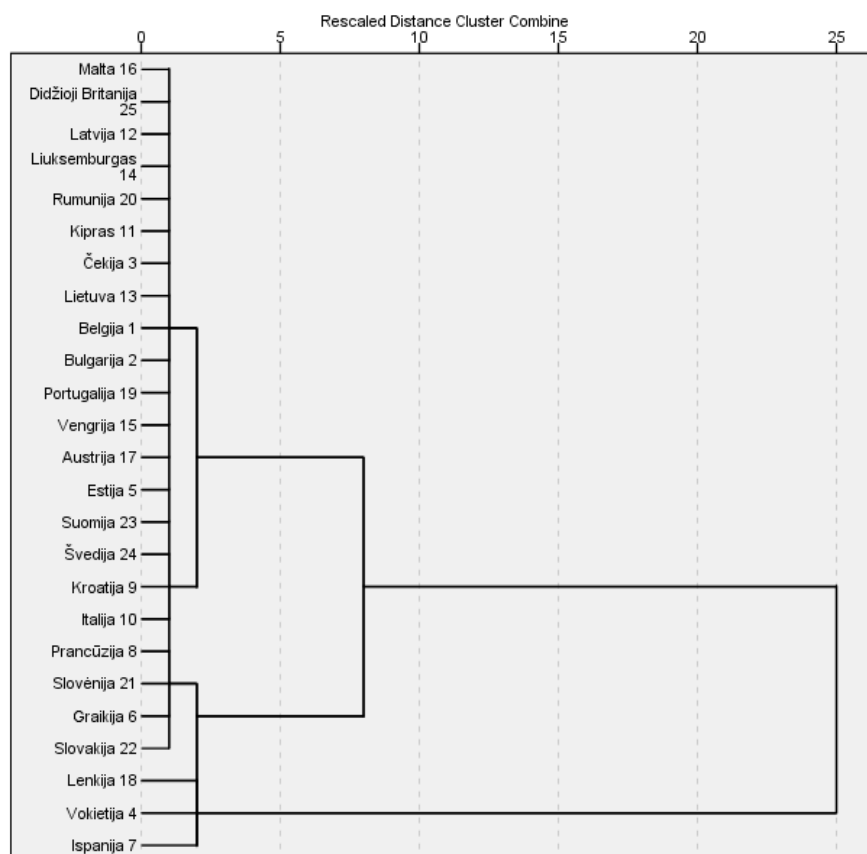
Į klasterinę analizę nebuvo įtraukta: Čekija, Vokietija, Kroatija, Kipras, Latvija, Austrija, Lenkija, Rumunija, Švedija, kadangi tiesioginio darbo vietų kūrimo priemonė nebuvo įgyvendinama analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais).

Pirmajam klasteriui priskiriama: Belgija, Bulgarija, Danija, Estija, Ispanija, Prancūzija, Italija, Lietuva, Malta, Portugalija, Olandija, Slovėnija, Slovakija, Suomija, Didžioji Britanija. Į pirmąjį klasterį patekusios šalys pasižymi mažiausiu lėšų skyrimu nuo BVP. Šio klasterio vidutinis skiriamų lėšų dydis priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui siekia 0,007 proc. nuo BVP.

Į antrąjį klasterį patenka Airija, kuri pasižymi didžiausiu lėšų skyrimu priemonei realizuoti. Šalies vidutinis lėšų dydis vienam bedarbiui yra 0,202 proc. nuo šalies BVP.

Trečiajam klasteriui priskiriama Graikija, Liuksemburgas, Vengrija. Klasteryje per analizuojamąjį laikotarpį (2004–2014 metais) tiesioginio darbo vietų kūrimo vidutinės lėšos 1 bedarbiui siekia 0,051 proc. nuo BVP.

Pagal pradedančiųjų savo verslą priemonės įgyvendinimą, gauti šie klasteriai (žr. 13 pav.).

13 pav. ES šalių pasiskirstymas pagal pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimo programai skiriamas lėšas 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)
Šaltinis: sudaryta darbo autorės

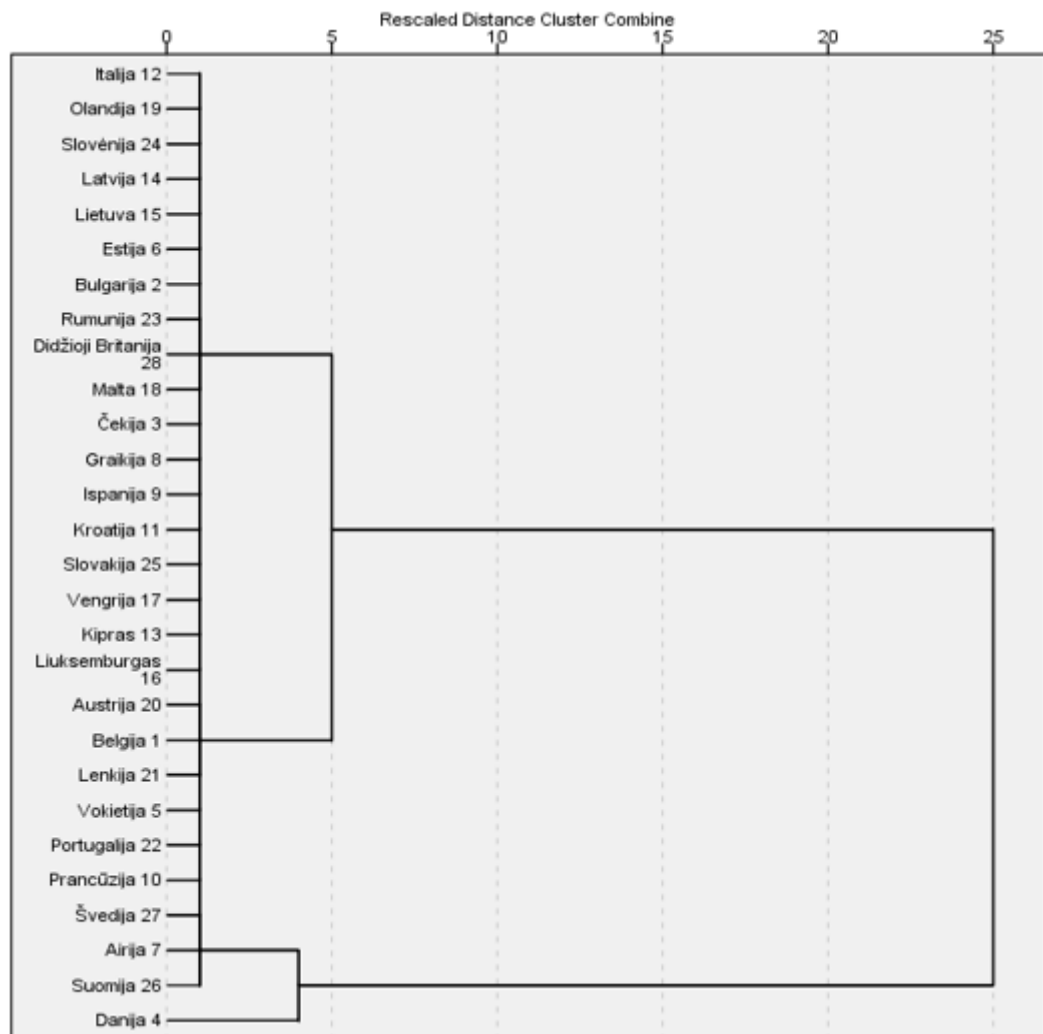
Į klasterinę analizę nebuvo įtraukta: Danija, Airija, Olandija, nes šiose šalyse priemonė - pradedančiųjų savo verslą rėmimas analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) nebuvo įgyvendinama.

Pirmajam klasteriui priskiriama: Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Vengrija, Malta, Austrija, Portugalija, Rumunija, Suomija, Švedija, Didžioji Britanija. Klasterio vidutinis lėšų dydis priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui siekia 0,007 proc. nuo šalių BVP. Į pirmąjį klasterį patenka šalys, kurios skiria mažiausiai lėšų priemonės įgyvendinimui.

Į antrąjį klasterį patenka Vokietija ir Ispanija, kurių lėšos pradedančiųjų savo verslą rėmimui įgyvendinti 1 bedarbiui siekia 0,08 proc. nuo šalių BVP. Tai šalys pasižyminčios didžiausiu lėšų skyrimu priemonei realizuoti.

Į trečiąjį klasterį patenka: Graikija, Prancūzija, Lenkija, Slovėnija, Slovakija. Klasterio vidutinis lėšų dydis priemonei įgyvendinti 1 bedarbiui siekia 0,04 proc. nuo BVP.

Klasterinė analizė taip pat atlikta įvertinant šalių pasiskirstymą pagal visų 5 priemonių išlaidas, kurios apskaičiuotos pagal šalies BVP 1 bedarbiui (žr. 13 pav.).

14 pav. ADRP priemonių išlaidos ES šalyse 2004–2014 metais (proc. nuo BVP/1 bedarbiui)

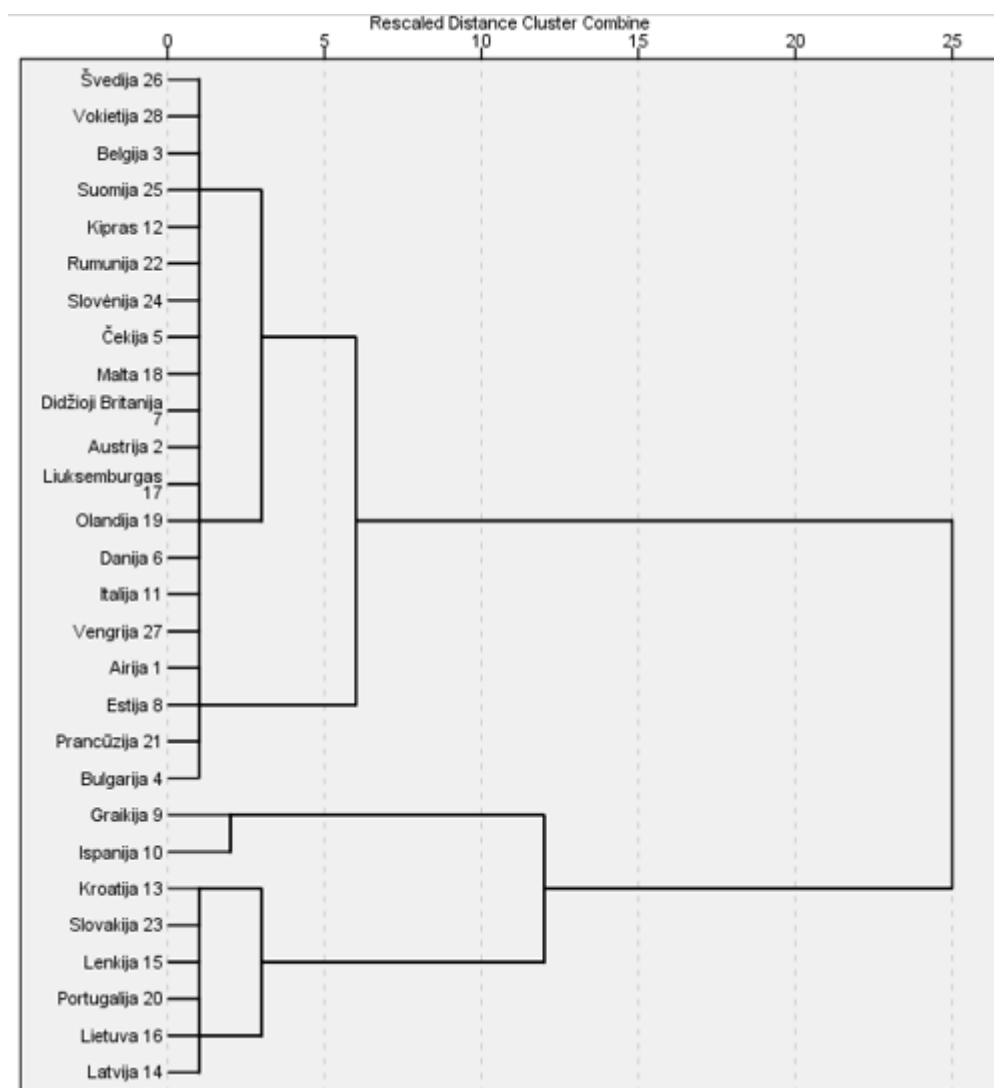
Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Pirmajam klasteriui priskiriamos šalys, skiriančios vidutiniškai lėšų priemonių įgyvendinimui, lyginat su visomis ES šalimis. Lėšų dydis apskaičiuotas nuo šalies BVP vienam bedarbiui. Į klasterį patenka: Belgija, Vokietija, Prancūzija, Liuksemburgas, Austrija, Lenkija, Portugalija, Švedija. Klasteris vidutiniškai priemonėms realizuoti 1 bedarbiui skiria 0,21 proc. nuo šalies BVP.

Į antrąjį klasterį patenka šalys skiriančios mažiausiai lėšų priemonių realizavimui. Klasteriui priskiriama: Bulgarija, Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Olandija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija, Didžioji Britanija. Klasteris vidutiniškai priemonėms įgyvendinti 1 bedarbiui skiria 0,04 proc. nuo šalies BVP.

Į trečiąjį klasterį patenka šalys, skiriančios daugiausiai lėšų priemonių realizavimui. Į klasterį patenka: Danija, Airija, Suomija. Vidutiniškai klasteris priemonėms realizuoti 1 bedarbiui skiria 0,49 proc. nuo šalies BVP.

Kadangi darbe tiriama nedarbo priklausomybė nuo priemonių, todėl klasterinė analizė buvo atlikta ir su visų šalių nedarbo lygiu. Klasterinei analizei atlikti naudojami santykiniai duomenys (žr. 14 pav.).

15 pav. Nedarbo lygis ES šalyse 2004–2014 metais (%)

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Atlikus klasterinę analizę, į pirmąjį klasterį patenka šalys, pasižyminčios mažiausiu nedarbo lygiu: Airija, Austrija, Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Didžioji Britanija, Estija, Italija, Kipras, Liuksemburgas, Malta, Olandija, Prancūzija, Rumunija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija. Vidutinis klasterio nedarbo lygis 7,45 proc.

Į antrąją klasterį patenka: Graikija ir Ispanija. Vidutinis klasterio nedarbo lygis analizuojamu laikotarpiu siekia 15,79 proc.

Didžiausiu nedarbo lygiu pasižymi šalys patekusios į trečiąją klasterį. Klasteriui priskiriama: Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Portugalija, Slovakija. Vidutinis klasterio nedarbo lygis 12,03 proc.

Taip pat buvo atlikta išlaidų priemonėms dinamika. Apskaičiavus ADRP priemonių išlaidų dinamikos analitinius rodiklius (žr. 1–13 priedai) galima daryti šias išvadas (žr. 9 lentelė).

Lietuva. Didžiausios išlaidos ADRP priemonėms įgyvendinti buvo skiriamos laikotarpio pabaigoje (2014 m.). Tuo metu bendros priemonių išlaidos sudarė 65,399 mln. Eur. Vidutiniškai per analizuojamą laikotarpį (2004–2014) išlaidos apytiksliai sudarė 52,58 mln. Eur. Kasmet išlaidos priemonėms padidėdavo 3,75 mln. Eur., tai parodo absoliutaus lygio padidėjimas. Kiekvienais metais išlaidos vidutiniškai padidėja po 8,90 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) vidutiškai aktyvių priemonių išlaidų dydis siekia 921,527 mln. Eur./1 bedarbiui.

9 lentelė

ES 28 šalių išlaidų ADRP priemonėms dinamika

Šalis	Didžiausios išlaidos (mln. Eur.)	Mažiausios išlaidos (mln. Eur.)	Vid. išlaidų dydis (2004-2014) (mln. Eur.)	Kasmetinis išlaidų padidėjimas (sumažėjimas) (mln. Eur.)	Kasmetinis išlaidų padidėjimas (sumažėjimas) (%)	Vid. išlaidų dydis 1 bedarbiui (mln. Eur.)
Airija	1289,527 (2014 m.)	756,696 (2004 m.)	1042,82	53,28	5,48	762,298
Austrija	2051,36 (2014 m.)	1017,11 (2004 m.)	1591,43	103,43	7,27	741,135
Belgija	2416,229 (2011 m.)	1355,015 (2004 m.)	1856,36	73,23	4,42	580,477
Bulgarija	138,919 (2013 m.)	33,925 (2010 m.)	82,70	-1,78	-2,12	3,515
Čekija	376,780 (2014 m.)	115,173 (2004 m.)	223,03	26,16	12,58	4,798
Danija	3656,331 (2014 m.)	2264,096 (2008 m.)	2931,79	71,68	2,21	1379,780
Didžioji Britanija*	1357,970 (2010 m.)	708,402 (2008 m.)	933,01	*	*	129,436
Estija	31,878 (2012 m.)	3,737 (2007 m.)	14,62	1,51	17,24	3,383
Graikija*	542,488 (2014 m.)	110,668 (2005 m.)	358,32	*	*	181,575
Ispanija*	7637,249 (2010 m.)	4327,521 (2013 m.)	6017,63	4,06*	0,09*	921,527
Italija	7548,541 (2004 m.)	4445,649 (2014 m.)	5721,41	-310,29	-5,16	577,318
Kipras*	58,174 (2011 m.)	7,794 (2006 m.)	29,272	*	*	20,598
Kroatija*	89,054 (2013 m.)	68,398 (2012 m.)	76,975	*	*	29,020

Latvija	92,137 (2010)	8,969 (2004 m.)	38,81	2,34	13,70	3,143
Lenkija*	2133,54 (2010 m.)	870,00 (2005 m.)	1443,98	*	*	531,855
Lietuva	65,399 (2014 m.)	27,882 (2004 m.)	52,58	3,75	8,90	5,301
Liuksemburgas	247,096 (2014 m.)	98,765 (2004 m.)	165,21	14,83	9,60	104,737
Malta*	7,981 (2012 m.)	1,775 (2007 m.)	4,29	*	*	0,856
Olandija	4693,69 (2010 m.)	3651,02 (2014 m.)	4234,67	-85,29	-2,08	221,643
Portugalija	1064,897 (2009)	630,053 (2007 m.)	795,43	13,71	1,63	390,275
Prancūzija	16057,610 (2010 m.)	11537,606 (2005 m.)	13494,68	352,41	2,59	3900,380
Rumunija	97,840 (2006 m.)	34,171 (2014 m.)	60,12	-2,78	-5,78	10,266
Slovakija	154,165 (2011 m.)	24,348 (2004 m.)	99,98	9,88	17,60	42,482
Slovėnija*	142,474 (2010 m.)	34,731 (2008 m.)	77,54	*	*	15,508
Suomija	1862,503 (2014 m.)	1151,213 (2005 m.)	1439,25	65,92	4,47	847,405
Švedija	4653,182 (2013 m.)	2085,864 (2009 m.)	3263,56	214,08	6,38	790,137
Vengrija	800,112 (2014 m.)	179,430 (2004 m.)	408,69	62,07	16,12	63,050
Vokietija	20534,626 (2004 m.)	8377,333 (2013 m.)	13538,06	-1209,53	-8,51	6153,564

*pateikiami ne visi šalies duomenys, duomenų nėra

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Dinaminė analizė parodė, kad per analizuojamąjį laikotarpį Europos Sąjungoje didžiausias skiriamų lėšų kiekis priemonėms buvo skiriama 2014 metais. Peržvelgus visą laikotarpį matoma, kad rodiklis turi tendenciją didėti. Tai galima pastebėti iš mažiausių išlaidų, kurios buvo laikotarpio pradžioje (2004 metais) ir su kiekvienais metais didėja.

Vidutiniškai per 2004-2014 metus didžiausiu skiriamų lėšų priemonėms dydžiu pasižymėjo: Vokietija (13538,064 mln. Eur), Prancūzija (13494,68 mln. Eur.) ir Italija (5721,41 mln. Eur.). Priemonių įgyvendinimui mažiausiai lėšų skyrė Baltijos šalys: Estija (14,62 mln. Eur.), Latvija (38,81 mln. Eur.) ir Lietuva (52,58 mln. Eur.). Pagal vidutiniškai skiriamų lėšų dydį Lietuva lenkia tik Estiją ir Latviją.

Ženkliusias išlaidų sumažėjimas pastebimas Vokietijoje. Per visą laikotarpį sumažėjo 1209,53 mln. Eur. Didžiausias sumažėjimas įvyko 2012 metais, kuomet 2011 metų lėšos sudarė 11667,69 mln. Eur., o 2012 metais lėšos siekė 9415,44 mln. Eur.

Labiausiai išlaidos išaugo Prancūzijoje. Apskaičiuota, kad per laikotarpį išlaidos išaugo 352,41 mln. Eur. 2010 metais matomas ryškiausias išlaidų išaugimas (1993,67 mln. Eur.), kai 2009 metais išlaidos siekė 14063,94 mln. Eur., o 2010 metais - 16057,61 mln. Eur.

Apskaičiuotus bedarbių dinamikos analitinius rodiklius (11–20 priedai) galima daryti šias išvadas (žr. 10 lentelė):

Lietuva. Didžiausias bedarbių skaičius užregistruotas 2010 metais (270 tūkst. žm.), mažiausiu bedarbių skaičiumi Lietuva pasižymėjo 2007 metais (64 tūkst. žm.). 2004-2014 metų laikotarpiu vidutinis bedarbių skaičius siekė 162 tūkst. žm. Kasmet bedarbių skaičius turėjo tendenciją mažėti (1,50 tūkst. žm. arba 0,90 proc.).

10 lentelė

ES 28 šalių bedarbių skaičiaus dinamika 2004-2014 metų laikotarpiu

Šalis	Didžiausias bedarbių skaičius (tūkst. žm.)	Mažiausias bedarbių skaičius (tūkst. žm.)	Vid. bedarbių skaičius (2004-2014) (tūkst. žm.)	Kasmetinis bedarbių skaičiaus padidėjimas (sumažėjimas) (tūkst. žm.)	Kasmetinis bedarbių skaičiaus padidėjimas (sumažėjimas) (%)
Airija	282 (2013 m.)	88 (2004 m.)	205	15,50	10,69
Austrija	245 (2014 m.)	172 (2008 m.)	211	3,20	1,41
Belgija	423 (2014 m.)	333 (2008 m.)	380	4,40	1,10
Bulgarija	436 (2013 m.)	202 (2008 m.)	336	-1,90	-0,48
Čekija	426 (2004 m.)	230 (2008 m.)	351	-10,20	-2,70
Danija	221 (2011 m.)	101 (2008 m.)	169	3,10	1,79
Didžioji Britanija	2559 (2011 m.)	1397 (2004 m.)	2019	59,90	3,63
Estija	114 (2010 m.)	32 (2007 m.)	64	-1,80	-3,03
Graikija	1330 (2013 m.)	388 (2008 m.)	734	75,40	9,37
Ispanija	6051 (2013 m.)	1841 (2006 m.)	3794	337,60	9,64
Italija	3236 (2014 m.)	1481 (2007 m.)	2149	129,20	5,23
Kipras	70 (2014 m.)	15 (2007 m., 2008 m.)	32	5,40	15,90
Kroatija	327 (2014m.)	165 (2008 m.)	242	7	2,44
Latvija	206 (2010m.)	68 (2007 m.)	129	-2	-1,68
Lenkija	3209 (2004 m.)	1165 (2008 m.)	1914	-164,20	-6,92
Lietuva	270 (2010 m.)	64 (2007 m.)	162	-1,50	-0,90
Liuksemburgas	16 (2014 m.)	9 (2005 m., 2006 m., 2007 m.)	11	0,60	4,81
Malta	12 (2009 m., 2010 m., 2013 m.)	10 (2008 m.)	11	0	0
Olandija	660	318	465	19,40	3,54

	(2014 m.)	(2008 m.)			
Portugalija	855 (2013 m.)	413 (2004 m.)	605	31,60	5,85
Prancūzija	3035 (2014 m.)	2121 (2008 m.)	2608	57,60	2,13
Rumunija	793 (2004 m.)	549 (2008 m.)	658	-16,40	-2,29
Slovakija	480 (2004 m.)	293 (2007 m.)	364	-12,10	-2,86
Slovėnija	102 (2013 m.)	46 (2008 m.)	72	3,50	4,52
Suomija	232 (2014 m.)	172 (2008 m.)	211	0,30	0,13
Švedija	425 (2010 m.)	298 (2007 m.)	372	6,50	1,74
Vengrija	473 (2012 m.)	252 (2004 m.)	374	9,10	3,13
Vokietija	4506 (2005 m.)	2090 (2014 m.)	3095	-203,70	-6,58

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Europos Sąjungoje didžiausias bedarbių skaičius užfiksuotas 2014 metais, šiais metais dideliu bedarbių skaičiumi pasižymėjo 9 šalys. 2008 metais net 15 ES šalių, t.y. šiek tiek daugiau nei pusė visų analizuojamų šalių pasižymėjo mažiausiu bedarbių skaičiumi. Vidutiniškai didžiausias bedarbių skaičius: Vokietijoje (3095 tūkst. žm.), Prancūzijoje (2608 tūkst. žm.), Italijoje (2149 tūkst. žm.). Nors Vokietija pasižymi vidutiniškai didžiausiu bedarbių skaičiumi, tačiau 2007 metais šis rodiklis ženkliai sumažėjo (-631 tūkst. žm.). Didžiausias bedarbių skaičiaus sumažėjimas pastebimas ir Lenkijoje, taip pat 2007 metais (-732,00 tūkst. žm.). Iš visų ES šalių žymiausias bedarbių skaičiaus išaugimas buvo Ispanijoje (2009 metais). Bedarbių skaičius išaugo 1558 tūkst. žm., kuomet 2008 metais bedarbių skaičius siekė 2596 tūkst. žm., 2009 metais išaugo iki 4154 tūkst. žm. ir su kiekvienais metais turėjo potencialą didėti.

Iš klasterinės ir dinaminės analizės galima pastebėti, kad nors Vokietija ir Prancūzija pagal vidutinius duomenis pasižymi didžiausiu bedarbių skaičiumi, tačiau šios šalys pirmauja skirdamos daugiausia lėšų ADRP priemonėms įgyvendinti ir laikomos vienu stipriausių Europos Sąjungoje.

11 lentelė

ES 28 šalių nedarbo lygis 2004-2014 metais (%)

Šalis	Didžiausias nedarbo lygis (%)	Mažiausias nedarbo lygis (%)	Vid. nedarbo lygis (2004-2014) (%)	Kasmetinis nedarbo lygio padidėjimas (sumažėjimas) (%)
ES 28	10,9 (2013 m.)	7,0 (2008 m.)	9,1	0,09
Airija	14,7 (2011 m., 2012 m.)	4,4 (2005 m.)	9,5	0,68
Austrija	5,6 (2005 m., 2014 m.)	4,1 (2008 m.)	5,1	0,01
Belgija	8,5 (2005 m., 2014 m.)	7,0 (2008 m.)	8,0	0,01

Bulgarija	13,0 (2013 m.)	5,6 (2008 m.)	9,9	-0,07
Čekija	8,3 (2004 m.)	4,4 (2008 m.)	6,7	-0,22
Danija	7,6 (2011 m.)	3,4 (2008 m.)	5,8	0,11
Didžioji Britanija	8,1 (2011 m.)	4,7 (2004 m.)	6,4	0,14
Estija	10,1 (2010 m.)	4,6 (2007 m.)	9,3	-0,27
Graikija	27,5 (2013 m.)	7,8 (2008 m.)	15,0	1,59
Ispanija	26,1 (2013 m.)	8,2 (2007 m.)	16,6	1,35
Italija	12,7 (2014 m.)	6,1 (2007 m.)	8,7	0,47
Kipras	16,1 (2014 m.)	3,7 (2008 m.)	7,8	1,15
Kroatija	17,3 (2013 m., 2014 m.)	8,6 (2008 m.)	12,9	0,34
Latvija	19,5 (2010 m.)	6,1 (2007 m.)	12,1	-0,09
Lenkija	19,1 (2004 m.)	7,1 (2008 m.)	11,3	-1,01
Lietuva	17,8 (2010 m.)	4,3 (2007 m.)	10,7	-0,02
Liuksemburgas	6,0 (2014 m.)	4,2 (2007 m.)	5,0	0,10
Malta	7,2 (2004 m.)	5,8 (2014 m.)	6,6	-0,14
Olandija	7,4 (2014 m.)	3,7 (2008 m.)	5,4	0,17
Portugalija	16,4 (2013 m.)	7,8 (2004 m.)	11,4	0,63
Prancūzija	10,3 (2013 m., 2014 m.)	7,4 (2008 m.)	9,1	0,14
Rumunija	8,0 (2004 m.)	5,6 (2008 m.)	6,9	-0,12
Slovakija	18,4 (2004 m.)	9,6 (2008 m.)	13,7	-0,52
Slovėnija	10,1 (2013 m.)	4,4 (2008 m.)	7,1	0,34
Suomija	8,8 (2004 m.)	6,4 (2008 m.)	7,9	-0,01
Švedija	8,6 (2010 m.)	6,1 (2007 m.)	7,6	0,05
Vengrija	11,2 (2010 m.)	6,1 (2004 m.)	8,8	0,16
Vokietija	11,2 (2005 m.)	5,0 (2014 m.)	7,6	-0,54

Didžiausias nedarbo lygis Europos Sąjungoje užfiksuotas 2013–2014 metais. 2013 metais kaip ir 2014 metais didžiausiu nedarbo lygiu pasižymėjo 8 šalys. 2008 metais 16 šalių pasižymėjo mažiausiu nedarbo lygiu. Didžiausiu nedarbo lygiu per analizuojamąjį laikotarpį pasižymėjo Graikija, šalyje nedarbo lygis siekė net 27,5 proc. (2013 m.). Tuo metu (2013 m.) Europos Sąjungoje nedarbo lygis

buvo 10,9 proc. Mažiausias nedarbo lygis užfiksuotas Danijoje, 2008 metais nedarbo lygis buvo 3,4 proc. Tais pačiais metais Europos Sąjungoje nedarbo lygis siekė 7,0 proc.

Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) pagal didžiausią nedarbo lygį Lietuva buvo 8-oje vietoje Europos Sąjungos kontekste. Baltijos šalių kontekste, visose trijose šalyse, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, didžiausias nedarbas buvo užfiksuotas 2010 metais. Latvijoje nedarbas siekė 19,5 proc., Lietuvoje – 17,8 proc., Estijoje – 10,1 proc. Mažiausias nedarbas šiose šalyse taip pat užfiksuotas tais pačiais 2007 metais. 2007 metais nedarbas Lietuvoje siekė 4,3 proc., Estijoje – 4,6 proc., o Latvijoje tuo metu 6,1 proc.

Atlikus visų šalių dinamiką galima pastebėti, kad ne visose šalyse nedarbo lygis turi potencialą mažėti. Analizuojamu laikotarpiu daugelyje šalių šis rodiklis turi potencialą didėti, nepriklausomai nuo šalies ekonominės padėties.

2.3. Aktyvių darbo rinkos politikos priemonių poveikio nedarbui ES šalyse vertinimas

Siekiant įvertinti ADRP priemonių poveikį nedarbui buvo atliktas ADRP priemonių priklausomybės tyrimas 28 ES šalyse. Gauti rezultatai parodo, kuriose šalyse ADRP priemonių realizavimas itin svarbus, o kuriose ADRP priemonės neturi didelės reikšmės nedarbo lygio pokyčiams.

12 lentelė

ADRP priemonių (mln. Eur.) poveikis nedarbo lygiui ES šalyse 2004-2014 metais

Šalis	ADRP priemonės				
	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neigaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Airija	0,953	0,649	0,805	0,598	0,938
Austrija	-0,057	-0,091	-0,615	-0,028	-0,201
Belgija	-0,157	-0,482	-0,091	-0,240	-0,581
Bulgarija	-0,124	-0,859	*	0,264	0,141
Čekija	0,247	0,075	-0,378	-0,078	0,253
Danija	0,276	0,829	0,559	0,938	*
Didžioji Britanija	-0,331	0,266	-0,587	0,764	0,636
Estija	0,313	0,692	*	0,773	0,776
Graikija	0,532	-0,114	0,618	0,695	0,531
Ispanija	0,173	-0,740	0,648	0,312	0,691
Italija	-0,715	-0,251	*	-0,667	-0,574
Kipras	0,741	-0,073	-0,867	*	-0,184
Kroatija	0,931	-0,124	-0,613	-0,502	0,933
Latvija	0,768	0,279	-0,298	0,879	-0,477
Lenkija	0,086	-0,522	-0,801	-0,287	-0,649
Lietuva	-0,339	0,177	0,349	0,580	0,763
Liuksemburgas	-0,414	0,697	-0,243	0,769	-0,270
Malta	-0,259	-0,580	*	-0,345	-0,447
Olandija	-0,434	-0,569	-0,265	*	*
Portugalija	0,387	-0,718	-0,526	0,062	-0,419
Prancūzija	0,764	-0,680	0,407	0,069	0,370

Rumunija	-0,406	-0,361	*	-0,005	-0,322
Slovakija	-0,046	0,010	-0,144	-0,422	-0,371
Slovėnija	0,243	0,649	*	0,685	0,556
Suomija	0,285	0,237	0,240	0,256	-0,289
Švedija	0,088	0,346	0,491	*	0,027
Vengrija	-0,345	0,530	*	0,454	0,561
Vokietija	0,897	0,325	0,701	0,940	0,937

* nėra duomenų

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Pateiktoje lentelėje galima pastebėti, kad iš 28 ES šalių 6 šalyse (Airija, Danija, Estija, Slovėnija, Švedija, Vokietija) ADRP priemonės neturi didelio poveikio bedarbių skaičiaus mažinimui, tai gali būti dėl ne visų priemonių taikymo šalyse, didelio emigrantų skaičiaus, kurie užpildo darbo rinką, sumažindami nedarbo lygį šalyje. Taip pat galime pastebėti, kad tai tos šalys, kurios Europoje laikomos ekonomiškai vienos stipriausių, todėl didesnis dėmesys bus skiriamas šalims, kuriose priemonių poveikis bedarbių skaičiui yra gan stiprus.

Skaičiavimai parodė, kad ES šalyse didžiausią poveikį nedarbui turi užimtumo rėmimas 14 šalių (Austrija, Belgija, Bulgarija, Graikija, Ispanija, Italija, Kipras, Kroatija, Lenkija, Malta, Olandija, Portugalija, Prancūzija, Rumunija). Antroje vietoje – neįgaliųjų integracija, nors daugelyje šalių apie šios priemonės išlaidų panaudojimą informacijos nėra, nes priemonė daugelyje šalių nebuvo taikoma, tačiau priemonė turi stiprų poveikį tokiose šalyse kaip - Austrija, Belgija, Čekija, Didžioji Britanija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Liuksemburgas, Olandija, Portugalija, Slovakija. ADRP priemonės, kurios savo naudingumu nenusileidžia anksčiau minėtosioms - profesinis mokymas ir pradedančiųjų savo verslą rėmimas (start-up). Profesinis mokymas populiariausias ir plačiausiai naudojamas 12 ES šalių (Austrija, Belgija, Bulgarija, Didžioji Britanija, Italija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Olandija, Rumunija, Slovakija, Vengrija). Kita priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas, reikšminga tokiose šalyse kaip – Austrija, Belgija, Italija, Kipras, Latvija, Lenkija, Liuksemburgas, Malta, Portugalija, Rumunija, Slovakija, Suomija. Austrija, Belgija, Čekija, Italija, Kroatija, Lenkija, Malta, Rumunija, Slovakija – tik šios šalys pasižymi tiesioginių darbo vietų kūrimo poveikiu nedarbo lygiui.

Daugelyje šalių matomas 2-3 priemonių poveikis nedarbo lygiui, tačiau yra šalių, kuriose tik viena priemonė pasižymi naudingumu darbo rinkoje. Graikija, Ispanija, Prancūzija – užimtumo rėmimas, Ispanijoje ir Prancūzijoje šios priemonės poveikis apylygis ir žymiai stipresnis negu Graikijoje. Lietuva, Vengrija – profesinis mokymas, šiose šalyse matomas panašus priemonės poveikis nedarbui. Suomija – pradedančiųjų savo verslą rėmimas.

Taip pat koreliacinė regresinė analizė buvo atlikta su išlaidomis 1 bedarbiui, kad įvertinti kaip skiriasi priemonių poveikis nedarbui atliekant analizę su bendromis išlaidomis priemonėms, jų neišskirstant ir išlaidomis 1 bedarbiui (žr. 13 lent.).

ADRP priemonių (mln. Eur./1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui ES šalyse 2004-2014 metais

Šalis	ADRP priemonės				
	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Airija	0,938	0,848	-0,165	0,666	*
Austrija	0,066	-0,256	*	*	-0,201
Belgija	-0,069	-0,536	-0,178	-0,495	-0,543
Bulgarija	0,132	-0,860	*	-0,524	0,132
Čekija	0,603	0,075	-0,378	-0,078	0,253
Danija	0,378	0,872	-0,747	0,938	*
Didžioji Britanija	0,991	0,467	0,004	1,000	0,636
Estija	0,376	-0,784	*	-0,819	0,788
Graikija	0,553	-0,179	0,618	*	-0,168
Ispanija	-0,622	*	*	-0,904	0,668
Italija	-0,634	0,426	*	-0,667	-0,548
Kipras	0,793	-0,189	-0,770	*	-0,184
Kroatija	0,582	0,992	*	*	0,933
Latvija	0,554	-0,164	*	*	0,494
Lenkija	0,154	-0,416	-0,279	*	-0,649
Lietuva	0,458	0,555	0,542	0,783	0,763
Liuksemburgas	-0,211	0,729	-0,502	0,805	-0,270
Malta	-0,027	-0,756	*	-0,345	-0,447
Olandija	-0,761	-1,000	*	*	*
Portugalija	0,200	-0,916	-0,634	0,137	-0,542
Prancūzija	0,791	-0,325	0,355	-0,408	0,305
Rumunija	-0,317	0,051	*	*	*
Slovakija	0,234	-0,001	*	-0,864	-0,371
Slovėnija	0,256	1,000	*	-0,257	0,479
Suomija	0,317	-0,253	0,248	0,287	-0,289
Švedija	-0,096	0,706	0,435	*	0,014
Vengrija	-0,222	-0,998	*	0,436	0,561
Vokietija	0,812	0,700	-1,000	*	0,928

* nėra duomenų

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Pateiktoje lentelėje, pagal priemonių išlaidas 1 bedarbiui, gauti rezultatai šiek tiek skiriasi nuo anksčiau aptartų rezultatų, kai buvo nustatomas priemonių (mln. Eur.) poveikis nedarbui. Nustatant priemonių (mln. Eur./1 bedarbiui) poveikį nedarbui pastebėta, kad iš 28 šalių 3 šalyse (Didžioji Britanija, Kroatija, Lietuva) nėra matomas priemonių poveikis. Taip nutiko todėl, kad šiose šalyse per analizuojamąjį laikotarpį (2004–2014 metus) tam tikrais metais priemonės nebuvo taikomos, kita priežastis – informacijos apie priemonėms skiriamas lėšas nebuvimas, kadangi nustatyta, kad šalyje priemonė tam tikrais metais nebuvo reikšminga, todėl duomenys nėra pateikiami. Kadangi šiose šalyse nematomas priemonių poveikis, todėl į tolimesnį tyrimą, su priemonių išlaidomis 1 bedarbiui šios šalys nebus įtraukiamos.

Pagal aktyvių priemonių išlaidų skyrimą 1 bedarbiui, skaičiavimai parodė, kad ES šalyse didžiausią poveikį nedarbui turi užimtumo rėmimas, kurio poveikis matomas 15 šalių (Austrija,

Belgija, Bulgarija, Estija, Graikija, Kipras, Latvija, Lenkija, Malta, Olandija, Portugalija, Prancūzija, Slovakija, Suomija, Vengrija). Antroje vietoje populiariausia priemonė tarp šalių yra pradedančiųjų savo verslą rėmimas (Austrija, Belgija, Graikija, Italija, Kipras, Lenkija, Liuksemburgas, Malta, Olandija, Slovakija, Suomija). Šalyse taip pat populiarios profesinio mokymo (Belgija, Ispanija, Italija, Liuksemburgas, Malta, Olandija, Rumunija, Švedija, Vengrija), neįgaliųjų integracijos (Airija, Belgija, Čekija, Danija, Kipras, Lenkija, Liuksemburgas, Portugalija, Vokietija) ir tiesioginio darbo vietų kūrimo (Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Ispanija, Italija, Malta, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija) priemonės. Šios trys priemonės realizuojamos 9–10 šalių.

Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) vienintelė Belgija pasižymi visų 5 aktyvių priemonių teigiamu poveikiu nedarbui. Po viena priemone, turinčią poveikį nedarbui pasižymi: Rumunija, Švedija (profesinis mokymas), Austrija, Latvija (užimtumo rėmimas), Airija, Danija, Vokietija (neįgaliųjų integracija), Slovėnija (tiesioginis darbo vietų kūrimas).

Rezultatai vienu ir kitu atveju skiriasi, kadangi apie bendras priemonių išlaidas (**mln. Eur.**) yra pateikiama daugiau informacijos nei apie priemonių išlaidas 1 bedarbiui, duomenys šalyse tam tikrais metais neteikiami dėl šių priežasčių:

Bulgarija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) - nėra taikoma.

Danija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas (2007–2014 m.) - nėra teikiami duomenys, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2014 m.) - nėra taikoma.

Didžioji Britanija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2011–2014 m.) – nėra duomenų, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2006–2008 m.) – nėra taikoma, (2011–2014 m.) – nėra duomenų.

Estija. Neįgaliųjų integracija (2011–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2005–2009 m.) – nėra taikoma.

Graikija. Profesinis mokymas (2011 m.) – nėra duomenų (2012 m.) – nėra taikoma, užimtumo rėmimas (2011–2012 m.) - nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2005 m.) – nėra taikoma, (2009–2014 m.) - nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, (2009–2012 m.) – nėra duomenų.

Ispanija. Užimtumo rėmimas (2012 m.) – nėra taikoma.

Italija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Kipras. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m.) – nėra duomenų, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2006–2014 m.) – nėra taikoma.

Kroatija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2011 m.) – nėra duomenų.

Latvija. Neįgaliųjų integracija (2004–2005 m.; 2009–2011 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004 m.) – nėra taikoma.

Lenkija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004 m.) – nėra duomenų.

Lietuva. Neįgaliųjų integracija (2004 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2007–2011 m.) – nėra taikoma.

Malta. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2006–2013 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2010 m., 2014 m.) – nėra taikoma.

Olandija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Rumunija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) - nėra taikoma.

Slovėnija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2006–2014) – nėra taikoma.

Švedija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Vengrija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Taikomų priemonių išlaidos 1 bedarbiui (**mln. Eur./1 bedarbiui**) tam tikrose šalyse nėra skelbiamos dėl šių priežasčių:

Airija. Neįgaliųjų integracija (2004–2005 m., 2007–2010 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Austrija. Neįgaliųjų integracija (2004–2013 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Bulgarija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma, profesinis mokymas (2006 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004 m.) – nėra taikoma, (2005–2006 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami.

Danija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas (2007–2014 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Didžioji Britanija. Profesinis mokymas (2004–2005 m., 2007–2008 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, užimtumo rėmimas (2011–2014 m.) – nėra duomenų,

neįgaliųjų integracija (2004–2005 m., 2010 m.) – nėra taikoma, (2011–2014 m.) – nėra duomenų, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2008 m., 2011–2014 m.) – nėra duomenų, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2006–2008 m.) – nėra taikoma, (2011–2014 m.) nėra duomenų.

Estija. Užimtumo rėmimas (2004–2008 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas 2004–2009 m.) – nėra taikoma.

Graikija. Profesinis mokymas (2011 m.) – nėra duomenų, (2012 m.) – nėra taikoma, užimtumo rėmimas (2004 m.) – nėra taikoma, (2011–2012 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2005 m., 2009–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2013 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2005 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, (2011–2012 m.) – nėra duomenų.

Ispanija. Užimtumo rėmimas (2005 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, (2006–2014 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2008 m., 2012–2014 m.) – nėra taikoma.

Italija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Kipras. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2013–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2005 m.) – nėra duomenų, (2006–2014 m.) – nėra taikoma.

Kroatija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2011 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2012–2014 m.) – nėra taikoma.

Latvija. Užimtumo rėmimas (2004–2007 m., 2010–2012 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2007 m.) – nėra taikoma.

Lenkija. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2005–2007 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2005–2014 m.) – nėra taikoma.

Lietuva. Užimtumo rėmimas, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2005 m.) – nėra taikoma, profesinis mokymas (2007–2009 m.) – nėra duomenų, neįgaliųjų integracija (2004 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2007–2011 m.) – nėra taikoma.

Malta. Profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m.) – nėra duomenų, profesinis mokymas (2006 m.) – nėra taikoma, užimtumo rėmimas (2013 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija (2006–2014 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2010 m., 2014 m.) – nėra taikoma.

Olandija. Neįgaliųjų integracija, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma, užimtumo rėmimas (2006–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2005–2014 m.) – nėra taikoma.

Prancūzija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2006 m., 2012–2014 m.) – nėra taikoma.

Rumunija. Neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004–2005 m., 2007–2014 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami.

Slovakija. Neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2007 m.) – nėra taikoma.

Slovėnija. Profesinis mokymas (2004 m.) – nėra duomenų, užimtumo rėmimas (2004 m.) – nėra duomenų, (2005–2012 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija (2004 m.) – nėra duomenų, (2006–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004 m.) – nėra duomenų, (2005 m., 2007–2009 m., 2014 m.) – nėra taikoma, pradedančiųjų savo verslą rėmimas (2004 m.) – nėra duomenų, (2005–2008) – nėra taikoma.

Švedija. Tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Vengrija. Užimtumo rėmimas (2004–2011 m.) – nėra taikoma, neįgaliųjų integracija (2004–2014 m.) – nėra taikoma, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2011–2014 m.) – nėra taikoma.

Vokietija. Neįgaliųjų integracija (2006–2014 m.) – nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami, tiesioginis darbo vietų kūrimas (2004–2014 m.) – nėra taikoma.

Kaip matoma daugelyje šalių išlaidos priemonėms nėra taikomos, tačiau šalyse bent viena priemonė turi teigiamą poveikį nedarbo lygiui.

ADRP priemonių reikšmingumo sprendimui priimti atlikta imties statistika, kurią pasitelkiant įvertinamas aktyvių priemonių reikšmingumas nedarbui. Reikšmingumas nustatytas dviem atvejais. Pirmuoju atveju reikšmingumui nustatyti naudojamos bendros priemonių išlaidos (mln. Eur.), antruoju atveju naudojamos priemonių išlaidos 1 bedarbiui (žr. 14–15 lent.):

14 lentelė

ADRP priemonių (mln. Eur.) nedarbui 2004-2014 metais reikšmingumas

Šalis	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Airija	2,710	1,901	2,326	1,757	2,672
Austrija	-0,170	-0,274	-1,805	-0,083	-0,603
Belgija	-0,469	-1,428	-0,272	-0,717	-1,710
Bulgarija	-0,371	-2,470	-	0,788	0,423
Čekija	0,739	0,226	-1,126	-0,234	0,755
Danija	0,823	2,391	1,647	2,674	-

Didžioji Britanija	-0,988	0,794	-1,726	2,216	1,866
Estija	0,933	2,019	-	2,241	2,249
Graikija	1,570	-0,342	1,814	2,028	1,567
Ispanija	0,519	-2,152	1,898	0,931	2,017
Italija	-2,084	-0,749	-	-1,950	-1,691
Kipras	2,154	-0,219	-2,489	-	-0,552
Kroatija	2,654	-0,372	-1,799	-1,486	2,661
Latvija	2,227	0,833	-0,891	2,522	-1,412
Lenkija	0,258	-1,541	-2,316	-0,858	-1,901
Lietuva	-1,010	0,530	1,041	1,708	2,215
Liuksemburgas	-1,231	2,033	-0,728	2,230	-0,807
Malta	-0,774	-1,708	-	-1,027	-1,326
Olandija	-1,287	-1,676	-0,791	-	-
Portugalija	1,152	-2,090	-1,554	0,187	-1,245
Prancūzija	2,217	-1,987	1,208	0,206	1,101
Rumunija	-1,206	-1,076	-	-0,016	-0,962
Slovakija	-0,139	0,029	-0,432	-1,253	-1,103
Slovėnija	0,727	1,901	-	2,000	1,638
Suomija	0,852	0,707	0,718	0,765	-0,864
Švedija	0,264	1,030	1,454	-	0,080
Vengrija	-1,027	1,564	-	1,347	1,653
Vokietija	2,567	0,970	2,045	2,677	2,671

- nėra taikoma

$t^{krit}_{0,05;9} = 2,262$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

15 lentelė

ADRP priemonių (mln. Eur./1 bedarbiui) nedarbui 2004-2014 metais reikšmingumas

Šalis	Imties statistikos duomenys				
	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgalųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Airija	2,672	2,440	-0,494	1,949	-
Austrija	0,197	-0,766	*	-	-0,603
Belgija	-0,208	-1,581	-0,534	-1,466	-1,603
Bulgarija	0,395	-2,471	-	-1,548	0,396
Čekija	1,773	0,226	-1,126	-0,234	0,755
Danija	1,126	2,504	-2,171	2,674	-
Didžioji Britanija	2,807	1,384	0,013	2,828	1,866
Estija	1,120	-2,270	-	-2,364	2,281
Graikija	1,631	-0,537	1,814	-	-0,504
Ispanija	-1,827	-	-	-2,586	1,954
Italija	-1,860	1,266	-	-1,950	-1,616
Kipras	2,294	-0,565	-2,231	*	-0,552
Kroatija	1,712	2,808	*	*	2,661
Latvija	1,632	-0,490	-	-	1,462
Lenkija	0,462	-1,237	-0,834	*	-1,901
Lietuva	1,358	1,636	1,599	2,269	2,215
Liuksemburgas	-0,631	2,121	-1,485	2,327	-0,807
Malta	-0,082	-2,196	*	-1,027	-1,326
Olandija	-2,208	-2,828	-	-	-
Portugalija	0,599	-2,616	-1,859	0,411	-1,600
Prancūzija	2,288	-0,968	1,057	-1,214	0,911

Rumunija	-0,947	0,153	-	-	:
Slovakija	0,699	-0,002	-	-2,481	-1,103
Slovėnija	0,767	2,828	*	-0,768	1,418
Suomija	0,945	-0,756	0,743	0,856	-0,864
Švedija	-0,289	2,059	1,290	-	0,041
Vengrija	-0,664	-2,823	-	1,295	1,653
Vokietija	2,345	2,043	-2,828	-	2,649

* nėra duomenų

: nepastebėtas priemonės teigiamas ryšys, todėl duomenys neteikiami

- netaikoma priemonė

$$t^{\text{krit}}_{0,05;9} = 2,262$$

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Iš pateiktų rezultatų galima pastebėti, kad vertinant ADRP priemonių poveikį nedarbo pokyčiams, nustatyta, kad rodikliai, kuriems anksčiau buvo nustatytas poveikis nedarbui, netenkina reikšmingumo sąlygų. Pastebima, kad reikšmingomis priemonėmis laikomos tik tos priemonės, kurios anksčiau atliktame tyrime neturėjo teigiamo poveikio nedarbui. Taip yra todėl, kad tiriamoji analizė: „ADRP priemonių taikymo poveikis nedarbui ES šalyse“ yra atvirkštinė analizė. Tai reiškia, kad tiriamą ne priklausomojo kintamojo, šiuo atveju nedarbo lygio didėjimo poveikis ir priežastys, kaip įprastai skaičiuojama koreliacinėje regresinėje analizėje, bet tiriamą nedarbo lygio mažėjimas, kuriam poveikį turi ADRP priemonės.

Patikrinus kiekvienos šalies, kurioje pastebėtas galimas nedarbo lygio sumažėjimas tam tikros priemonės poveikio dėka, atlikta tų šalių priemonių poveikio nedarbui analizė (žr. 29–30 priedai).

Atlikus šalių taikomų ADRP priemonių poveikio tyrimą taikant regresinę analizę nustatytas priemonių poveikis nedarbui. Iš apskaičiuotų koeficientų b matyti kaip šalyse padidėjus 1 mln. Eur. tam tikrai priemonei įgyvendinti prognozuojamas nedarbo lygio sumažėjimas. Pirmiausia nustatytas bendrų išlaidų priemonėms realizuoti (mln. Eur.) poveikis nedarbui (žr. 30 priedas).

Austrijoje padidėjus lėšoms 1 mln. Eur. kiekvienai priemonei realizuoti, gauti rezultatai parodo, kad profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0001 proc., taip pat nedarbo lygį gali sumažinti užimtumo rėmimo programa, nedarbo lygis turėtų sumažėti 0,0021 proc., neįgaliųjų integracijos priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0215 proc., taip pat nedarbo lygio sumažėjimui poveikį turi tiesioginis darbo vietų kūrimas ir pradedančiųjų savo verslą rėmimas, šių priemonių realizavimas nedarbo lygį atitinkamai turėtų sumažinti 0,0005 proc. ir 0,0332 proc.

Belgija. Padidėjus kiekvienos priemonės lėšoms 1 mln. Eur. profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,001 proc., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,001 proc., neįgaliųjų integracija nedarbo lygį taip pat turėtų sumažinti 0,001 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo

lygį sumažintų 0,003 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,142 proc.

Bulgarija. Padidėjus išlaidoms 1 mln. Eur. profesiniam mokymui, nedarbo lygis turėtų sumažėti 0,072 proc., o užimtumo rėmimui padidėjusios išlaidos nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,560 proc. Šalyje netaikoma priemonė neįgaliųjų integracija, kitos priemonės neturi žymaus poveikio nedarbo lygiui.

Čekija. Nustatyta, kad padidėjus lėšoms 1 mln. Eur. neįgaliųjų integracijai įgyvendinti, priemonė nedarbo lygį šalyje turėtų sumažinti 0,010 proc., padidėjusios išlaidos tiesioginiam darbo vietų kūrimui, nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,005 proc. Likusios priemonės neturi poveikio nedarbui.

Didžioji Britanija. Šalyje padidėjus 1 mln. Eur. kiekvienai priemonei realizuoti, nustatyta, kad 0,004 proc. nedarbo lygį gali sumažinti didesnis lėšų skyrimas profesiniam mokymui ir neįgaliųjų integracija nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,012proc. Kitos priemonės šaliai neturi poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Graikija. Šalyje nedarbo lygį sumažintų vienintelė priemonė – užimtumo rėmimas ($b = -0,013$). Padidėjus 1 mln. Eur. užimtumo rėmimui įgyvendinti, nedarbo lygis turėtų sumažėti 0,013 proc. Nematomas kitų priemonių poveikis.

Ispanija. Kaip ir Graikijoje, Ispanijoje labiausiai vertinamas užimtumo rėmimas ($b = -0,006$), kuris nedarbo lygį gali sumažinti 0,006 proc., jeigu priemonei realizuoti bus skiriama 1 mln. Eur. daugiau. Kitos aktyvios priemonės neturi poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Italija. Iš pateiktų duomenų galima matyti, kad keturios priemonės (profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą kūrimas) turi poveikį nedarbui ir gali jį sumažinti, padidinus lėšas kiekvienai priemonei įgyvendinti 1 mln. Eur. Kiekviena priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti: profesinis mokymas – 0,005 proc., užimtumo rėmimas – 0,001 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas - 0,046 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimas – 0,006 proc. Neįgaliųjų integracija šalyje nėra taikoma priemonė.

Kipras. Nedarbui poveikį turi 3 priemonės. Pirmoji – užimtumo rėmimas, kurio dėka nedarbo lygis gali sumažėti 0,022 proc., antroji – neįgaliųjų integracija, kuri kaip matoma lentelėje gali nedarbo lygį sumažinti net 11,409 proc., tačiau tai yra mažai tikėtina, kadangi šalis apie neįgaliųjų integraciją teikia ne visus duomenis, reiktų prisiminti, kad šalis apie neįgaliųjų integraciją 2004–2005 metais neteikia duomenų, o 2013–2014 metais ši priemonė nebuvo taikoma. Trečioji priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas, taip pat gautas didelis rodiklis dėl ne visų duomenų pateikimo.

Kroatija. Tai viena iš tų šalių, kuri pateikia mažiausiai duomenų, tačiau galima pastebėti, kad šalyje nedarbo mažinimui turi užimtumo rėmimas, neįgaliųjų integracija bei tiesioginis darbo vietų kūrimas. Padidinus kiekvienos šių priemonių lėšas 1 mln. Eur., nustatyta, kad užimtumo rėmimas

nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,023 proc., neįgaliųjų integracija nedarbo lygį turėtų sumažinti 3,461 proc., tačiau pastebima, kad apie šią šalyje taikomą priemonę 2004–2011 metais nėra duomenų, o 2012–2014 metais priemonė nėra taikoma, todėl gautas rezultatas nėra tikslus. Tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,046 proc.

Latvija. Nustatytos dvi priemonės (neįgaliųjų integracija, pradedančiųjų savo verslą rėmimas), kurios teikią naudą, tačiau apie neįgaliųjų integraciją šalis neskelbia pusės duomenų, kadangi 2004–2014 metais priemonė nėra taikoma, todėl gautas rezultatas yra netikslus. Kita priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas, numatoma, kad padidėjus priemonės lėšoms 1 mln. Eur. nedarbo lygis turėtų mažėti 4,585 proc., gautas rezultatas gan didelis, kadangi 2004–2007 metais priemonė nėra taikoma.

Lenkija. Šalyje matomas keturių priemonių poveikis nedarbui mažinti. Rezultatai gana tikslūs, kadangi pateikiama didžioji dalis duomenų. Padidinus kiekvienos priemonės išlaidas 1 mln. Eur., atitinkamai kiekviena priemonė sumažintų nedarbo lygį. Pirmoji priemonė, galinti sumažinti nedarbo lygį – užimtumo rėmimas (0,007 proc.), kita priemonė – neįgaliųjų integracija (0,019 proc.), trečioji priemonė – tiesioginis darbo vietų kūrimas (0,035 proc.) ir pradedančiųjų savo verslą rėmimas sumažintų nedarbo lygį 0,023 proc.

Lietuva. Vertinant ADRP priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad didžiausią poveikį nedarbo pokyčiams daro profesinis mokymas. Padidėjus profesinio mokymo priemonės išlaidoms 1 mln. Eur., nedarbo lygis turėtų sumažėti 0,209 proc. Naujausi darbo biržos atlikti tyrimai (2015 m.), kuriuose dalyvavo asmenys, dalyvaujantys profesinio mokymo programoje, parodė, kad asmenys po profesinio mokymo lengviau ir greičiau įsidarbina. Pasibaigus profesiniam mokymui įsidarbina net 92 proc. asmenų.

Liuksemburgas. Atlikus šalies taikomų priemonių poveikio tyrimą, nustatyta, kad padidėjus priemonių išlaidoms 1 mln. Eur., priemonės nedarbo lygį turėtų sumažinti. Profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,022 proc., neįgaliųjų integracija nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,297proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 1,828 proc.

Malta. Vertinant priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad padidėjus kiekvienos priemonės lėšoms 1 mln. Eur., priemonių realizavimas sumažintų nedarbo lygį. Profesinis mokymas - 0,161 proc., užimtumo rėmimas - 0,122 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas - 1,108 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimas - 2,295 proc., šios priemonės matomas didžiausias poveikis nedarbo pokyčiams, kadangi 2004-2005 metais nėra duomenų, o 2010 m. ir 2014 m. priemonė nėra taikoma.

Olandija. Padidėjus išlaidoms 1mln. Eur.: profesiniam mokymui, užimtumo rėmimui, neįgaliųjų integracijai, nedarbo lygis atitinkamai turėtų sumažėti: 0,005 proc., 0,002 proc., 0,005 proc. Apie tiesioginių darbo vietų kūrimą teikiami tik vienerių metų duomenys, nes 2005–2014 metais priemonė

nėra taikoma, apie pradedančiųjų savo verslą priemonės panaudojimą duomenys neteikiami, kadangi analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė taip pat nėra taikoma.

Portugalija. Nedarbo lygį šalyje 0,068 proc. gali sumažinti padidėjusios išlaidos (1 mln. Eur.) užimtumo rėmimui, 0,076 proc. nedarbo lygį turėtų sumažinti neįgaliųjų integracija bei 0,757 proc. nedarbo lygį turėtų sumažinti priemonės - pradedančiųjų savo verslą rėmimas realizavimas. Kitos priemonės laikomos neturinčios žymaus poveikio.

Prancūzija. Vienintelė priemonė galinti sumažinti nedarbo lygį – užimtumo rėmimo išlaidų padidėjimas 1 mln. Eur. Poveikio nauda - 0,0012 proc. nedarbo lygio sumažėjimo. Likusios priemonės neturi poveikio nedarbo pokyčiams.

Rumunija. Nustatyta, kad padidėjus kiekvienos priemonės išlaidoms 1 mln. Eur. 0,0589 proc. nedarbo lygį mažintų profesinis mokymas, 0,0206 proc. - užimtumo rėmimas, 0,0003 proc. – tiesioginis darbo vietų kūrimas ir 0,5053 proc. nedarbo lygį turėtų sumažinti pradedančiųjų savo verslą rėmimas. Apie neįgaliųjų integraciją nėra duomenų, nes 2004–2014 metais priemonė nėra taikoma.

Slovakija. Vertinant priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad šalis pasižymi keturiomis, poveikį turinčios priemonėmis ir padidėjus kiekvienos priemonės lėšoms 1 mln. Eur., nedarbo lygis sumažėtų. Pirmoji priemonė – profesinis mokymas, turėtų sumažinti nedarbo lygį 0,035 proc., antroji – neįgaliųjų integracija nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,024 proc., trečioji – tiesioginis darbo vietų kūrimas sumažintų nedarbo lygį 0,108 proc., ketvirtoji – pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,056 proc. Užimtumo rėmimas neturi poveikio nedarbui.

Suomija. Nustatyta, kad padidėjus priemonei skiriamų lėšų dydį 1 mln. Eur., priemonė - pradedančiųjų savo verslą rėmimas, nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,033 proc. Kitos priemonės laikomos neturinčios žymaus poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Vengrija. Atlikus šalyje taikomų priemonių poveikio nedarbui tyrimą pastebima, kad teigiamą poveikį turi tik profesinis mokymas, kuris kaip numatoma nedarbo lygį turėtų mažinti 0,027 proc. Apie neįgaliųjų integraciją šalis neteikia duomenų, nes analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) šios priemonės nėra taikomos. Kitos priemonės neturi poveikio nedarbo lygiui.

Taip pat atlikta šalių taikomų ADRP priemonių poveikio tyrimas taikant regresinę analizę, kai siekiama įvertinti išlaidų priemonėms realizuoti (mln. Eur./1 bedarbiui) poveikį nedarbui (žr. 29 priedas).

Airija. Vertinant šalies priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad didžiausią poveikį nedarbo pokyčiams turi neįgaliųjų integracija. Padidinus šios priemonės išlaidas 1 mln. Eur., neįgaliųjų integracijos realizavimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 3,933 proc., tačiau tai nėra tikslu, kadangi

priemonė nėra taikoma 2004–2005 metais ir 2007–2010 metais, o priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas nėra taikoma visą analizuojamą laikotarpį (2004–2014 metais).

Austrija. Nustatyta, kad padidėjus skiriamoms lėšoms 1 mln. Eur. užimtumo rėmimui ir pradedančiųjų savo verslą rėmimui, nedarbo lygis atitinkamai sumažėtų 0,1554 proc. ir 0,0332 proc. kitų priemonių poveikis nedarbo pokyčiams nėra matomas, nes šalyje neįgaliųjų integracija nustatyta kaip nereikšminga priemonė, todėl apie šią priemonę duomenys neteikiami. Priemonė - tiesioginis darbo vietų kūrimas 2004–2014 metais nėra taikoma.

Belgija. Atlikus tyrimą nustatyta, kad visos priemonės turi poveikį nedarbo lygiui. Padidėjus kiekvienos priemonės išlaidoms 1 mln. Eur., kiekviena priemonė sumažintų nedarbą. Profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,001 proc., užimtumo rėmimas – 0,002 proc., neįgaliųjų integracija – 0,172 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas – 0,017 proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,107 proc.

Bulgarija. Vertinant priemonių poveikį nedarbui, gauti rezultatai parodo, kad padidėjus užimtumo rėmimui skiriamoms lėšoms 1 mln. Eur., nedarbas turėtų sumažėti net 51,13 proc. Gautas toks rezultatas, nes šalis šiai priemonei skiria labai menką lėšų dalį, lyginant su kitomis ES šalimis. Kita priemonė, kurios išlaidas padidinus 1 mln. Eur., nedarbą sumažintų 0,59 proc. yra tiesioginis darbo vietų kūrimas. 2004 metais ši priemonė nėra taikoma, o 2005–2006 metais priemonė nustatyta kaip nereikšminga, todėl duomenys neteikiami. Neįgaliųjų integracijos priemonė šalyje analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) nėra taikoma.

Čekija. Nustatyta, kad padidinus priemonių (neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas) lėšas 1 mln. Eur., priemonės nedarbo lygį turėtų sumažinti. Neįgaliųjų integracijos realizavimas nedarbo lygį sumažintų 0,010 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,005 proc. Kitų priemonių poveikis nedarbo lygio pokyčiams nėra matomas.

Danija. Įvertinus priemonių poveikį nedarbo lygio pokyčiams, pastebėta, kad tik viena priemonė turi didžiausią poveikį. Padidinus skiriamas išlaidas neįgaliųjų integracijos įgyvendinimui 1 mln. Eur., nedarbo lygis turėtų sumažėti 0,015 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas nėra taikoma.

Estija. Nustatytas ypač didelis priemonių poveikis. Padidinus išlaidas 1 mln. Eur. užimtumo rėmimui įgyvendinti, priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti net 56,569 proc. Gautas didelis priemonės poveikis, kadangi 2004–2008 metais ši priemonė nėra taikoma. Padidinus išlaidas 1 mln. Eur. tiesioginiam darbo vietų kūrimui realizuoti, ši priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti net 45,686 proc. Gautas taip pat žymus priemonės poveikis nedarbo lygio pokyčiui, nes 2004–2009 metais priemonė nėra taikoma, apie priemonės išlaidų panaudojimą skelbiami tik 2010–2014 metų

duomenys, todėl apskaičiuotas rezultatas yra gan ženklus, lyginat su kitomis ES šalimis. Priemonė - neįgaliųjų integracija šalyje analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) nėra taikoma.

Graikija. Vertinant priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad užimtumo rėmimas ir pradedančiųjų savo verslą rėmimas turi poveikį nedarbo lygio pokyčiams. Padidinus kiekvienos priemonės skiriamas išlaidas 1 mln. Eur., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,030 proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimo realizavimas nedarbo lygį sumažintų 0,017 proc. Priemonė tiesioginis darbo vietų kūrimas šalyje nėra taikoma 2004–2013 metais.

Ispanija. Nustatyta, kad profesinis mokymas ir tiesioginis darbo vietų kūrimas turi poveikį nedarbo lygiui. Padidinus 1 mln. Eur. skiriamas išlaidas profesiniam mokymui įgyvendinti, šalyje nedarbas turėtų sumažėti 0,215 proc. Padidėjus tiesioginio darbo vietų kūrimo realizavimo lėšoms, nedarbo lygis turėtų sumažėti 16,768 proc. Tokiam rezultatui įtakos turi tai, kad šalyje ši priemonė 2004–2008 metais ir 2012–2014 metais nėra taikoma. Užimtumo rėmimas ir neįgaliųjų integracija 2004–2014 metais nėra taikoma, priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas poveikio nedarbo lygio pokyčiams neturi.

Italija. Vertinant priemonių poveikį nedarbo lygio pokyčiams pastebimas profesinio mokymo, tiesioginio darbo vietų kūrimo ir pradedančiųjų savo verslą rėmimo poveikis. Padidinus kiekvienos priemonės išlaidas 1 mln. Eur., profesinio mokymo realizavimas nedarbą turėtų sumažinti 0,044 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbą sumažintų 0,046 proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,006 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė neįgaliųjų integracija šalyje nėra taikoma.

Kipras. Atlikus tyrimą, nustatyta, kad padidinus kiekvienos priemonės išlaidas 1 mln. Eur., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,070 proc., neįgaliųjų integraciją nedarbo lygį sumažintų net 27,439 proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti net 49,059 proc. Iš pateiktų rezultatų galima pastebėti, kad šalyje teikiami ne viso laikotarpio duomenys. Priemonės – neįgaliųjų integracija 2004–2005 metais duomenys neteikiami, o 2013–2014 metais priemonė netaikoma. Priemonės – pradedančiųjų savo verslą rėmimas 2004–2005 metais nėra duomenų. Taip pat tokiam nustatyto poveikio rezultatui įtakos turi tai, kad šalis šioms 2 priemonėms skiria menką dalį lėšų, lyginant su kitomis ES šalimis. Priemonės – tiesioginis darbo vietų kūrimas 2004–2005 metais duomenys neteikiami, o 2006–2014 metais priemonė nėra taikoma, todėl priemonė neturi poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Latvija. Nustatyta, kad šalyje taikomos priemonės ne visos turi poveikį nedarbo lygio pokyčiams. Nustatant poveikį, pasižymėjo tik viena priemonė (užimtumo rėmimas), turinti poveikį nedarbo lygiui. Padidinus priemonės lėšas 1 mln. Eur. užimtumo rėmimui įgyvendinti, nedarbo lygis turėtų sumažėti 19,050 proc. Gautas ženklus rezultatas, lyginant su kitomis šalimis, taip yra todėl, kad šalyje

ši priemonė 2004–2007 metais ir 2010–2012 metais nėra taikoma. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) Latvijoje neįgaliųjų integracijos ir tiesioginio darbo vietų kūrimo priemonės nėra taikomos.

Lenkija. Nustatyta, kad padidinus kiekvienos priemonės skiriamą lėšų dydį 1 mln. Eur., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,007 proc., neįgaliųjų integracija nedarbo lygį sumažintų 0,043 proc., o pradedančiųjų savo verslą rėmimo realizavimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,023 proc. Priemonės – tiesioginis darbo vietų kūrimas 2004 metais duomenys neteikiami, o 2005–2014 metais priemonė netaikoma. Profesinis mokymas neturi poveikio nedarbo lygiui.

Liuksemburgas. Vertinant priemonių poveikį nedarbo lygio pokyčiams, nustatyta, kad didžiausią poveikį turi profesinis mokymas, neįgaliųjų integracija, pradedančiųjų savo verslą rėmimas. Padidinus kiekvienos priemonės lėšas 1 mln. Eur., profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,045 proc., neįgaliųjų integracijos įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,888 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimo įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 1,828 proc. Kitos priemonės neturi žymaus poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Malta. Įvertinus taikomų priemonių poveikį šalyje, nustatyta, kad visos taikomos priemonės turi teigiamą poveikį. Padidinus kiekvienos priemonės skiriamas lėšas 1 mln. Eur., profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,034 proc., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,749 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 1,108 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 2,295 proc. Šalyje apie neįgaliųjų integraciją 2004–2005 metais duomenų nėra, o 2006–2014 metais priemonė netaikoma, todėl neturi jokio poveikio nedarbo lygio pokyčiams.

Olandija. Atlikus analizę, nustatyta, kad profesinis mokymas ir užimtumo rėmimas turi didžiausią poveikį. Padidinus šių priemonių išlaidas 1 mln. Eur., profesinis mokymas turėtų nedarbo lygį sumažinti 0,029 proc., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,059 proc. Šalyje priemonės: neįgaliųjų integracija, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas, analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) nėra taikomos.

Portugalija. Nustatyta, kad padidinus kiekvienai priemonei skiriamas išlaidas 1 mln. Eur., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,079 proc., neįgaliųjų integraciją nedarbo lygį turėtų sumažinti net 38,406 proc. Gautas ženklus nedarbo lygio sumažėjimas, nes šalis šiai priemonei realizuoti skiria menką dalį lėšų, lyginant su kitomis šalimis. Pradedančiųjų savo verslą rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,987 proc. Kitų priemonių poveikis nėra žymus.

Prancūzija. Atlikus šalies taikomų priemonių poveikio tyrimą, nustatyta, kad šalyje didžiausią poveikį nedarbo lygio pokyčiams turi užimtumo rėmimas ir tiesioginis darbo vietų kūrimas. Padidinus kiekvienos priemonės lėšas 1 mln. Eur., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti

0,010 proc., o tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,019 proc. Kitos priemonės nedarbo lygio pokyčiams poveikio neturi.

Rumunija. Nustatyta, kad padidinus profesiniam mokymui skiriamas išlaidas 1 mln. Eur., ši priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,092 proc. Priemonės – neįgaliųjų integracija ir tiesioginis darbo vietų kūrimas analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) nėra taikomos, priemonė – pradedančiųjų savo verslą rėmimas nustatyta kaip nereikšminga, todėl analizuojamu laikotarpiu duomenys apie šią priemonę nėra teikiami.

Slovakija. Vertinant ADRP priemonių poveikį nedarbo lygio pokyčiams, nustatyta, kad padidinus skiriamas lėšas (1 mln. Eur.) užimtumo rėmimo įgyvendinimui, priemonės įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0002 proc., padidinus lėšas (1 mln. Eur.) tiesioginiam darbo vietų kūrimo įgyvendinimui, priemonės įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,4248 proc., padidinus išlaidas pradedančiųjų savo verslą rėmimo įgyvendinimui, priemonės įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0557 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė – neįgaliųjų integracija nėra taikoma.

Slovėnija. Nustatyta, kad padidinus tiesioginiam darbo vietų kūrimui skiriamas lėšas 1 mln. Eur., šios priemonės realizavimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 2,331 proc. Gautas gan didelis rezultatas, kadangi apie priemonę pateikiama mažai duomenų. 2004 metais priemonės duomenys neteikiami, o 2005 m., 2007–2009 m., 2014 m. priemonė netaikoma. Priemonė – neįgaliųjų integracija šalyje nėra taikoma.

Suomija. Įvertinus priemonių poveikį, pastebėtas užimtumo rėmimo ir pradedančiųjų savo verslą rėmimo poveikis nedarbo lygiui. Padidinus kiekvienos priemonės lėšas 1 mln. Eur., užimtumo rėmimo įgyvendinimas nedarbo lygį sumažintų 0,011 proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimo įgyvendinimas nedarbo lygį sumažintų 0,033 proc. Kitos priemonės nedarbo lygio pokyčiams žymaus poveikio neturi.

Švedija. Nustatyta, kad padidinus išlaidas (1 mln. Eur.), skiriamas profesinio mokymo realizavimui, priemonė nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0008 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė – tiesioginis darbo vietų kūrimas nėra taikoma. Kitos priemonės nepasižymi poveikiu nedarbo lygiui.

Vengrija. Vertinant priemonių poveikį, nustatyta, kad profesinis mokymas ir užimtumo rėmimas turi poveikį nedarbo lygiui. Padidinus šių priemonių lėšas 1 mln. Eur., profesinis mokymas nedarbo lygį sumažintų 0,018 proc., užimtumo rėmimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 2,060 proc. Gautas gan didelis rezultatas, nes 2004–2011 metais ši priemonė nėra taikoma. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė – neįgaliųjų integracija nėra taikoma.

Vokietija. Atlikus šalies taikomų priemonių poveikio tyrimą, nustatyta, kad priemonė – neįgaliųjų integracija turi didžiausią poveikį nedarbo lygio pokyčiams. Padidinus šiai priemonei taikomų lėšų dydį 1 mln. Eur., neįgaliųjų integracija nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,004 proc. Analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) priemonė – tiesioginis darbo vietų kūrimas nėra taikoma. Kitos priemonės nedarbo lygio pokyčiams didelio poveikio neturi.

Iš visų analizuojamų šalių galima pastebėti, kad kiekvienoje šalyje aktyvių priemonių poveikis yra skirtingas, tai priklauso nuo daugelio socialinių bei ekonominių veiksnių šalyje, išsivystymo lygio. Kaip matoma lentelėje vienos šalys turi labai menką poveikį nedarbo lygio mažinimui, o kitos ypač didelį, tačiau nepriklausomai nuo poveikio dydžio, svarbiausia, kad aktyvios priemonės turi teigiamą poveikį nedarbo lygiui ir tai parodo, kad priemonės nėra veltui realizuojamos ir joms skiriamos lėšos naudingai panaudojamos, o ne iššvaistomos veltui.

ADRP priemonių taikymo poveikis nedarbui taip pat įvertinamas atsižvelgiant į nedarbo lygio klasterius. Analizuojant ADRP priemonių lėšų panaudojimą pagal šalių nedarbo lygio klasterius, pastebima, kad šalys patenkančios į pirmąjį klasterį, kuris apibūdina šalis, kuriose nedarbo lygis mažiausias analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) išryškėja tokios tendencijos (žr. 16 lent.).

16 lentelė

I-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui

I klasteris	Regresijos koeficientas	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Airija Austrija Belgija Bulgarija Čekija Danija Didžioji Britanija Estija Italija Kipras Liuksemburgas Malta Olandija Prancūzija Rumunija Slovėnija Suomija Švedija Vengrija Vokietija	<i>a</i>	7,377	7,525	7,253	7,427	7,474
	<i>b</i>	0,0001	-0,0004	-0,0002	0,0040	0,0005

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Rezultatai parodė, kad didžiausią poveikį nedarbo lygio pokyčiams turi ir nedarbo lygį šiame klasteryje turėtų mažinti – užimtumo rėmimas ir neįgaliųjų integracija. Padidėjus šių priemonių skiriamoms lėšoms 1 mln. Eur., užimtumo rėmimo įgyvendinimas nedarbo lygį sumažintų 0,0004 proc., o neįgaliųjų integracijos realizavimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0002 proc.

Antrame klasteryje, kuriam priskiriamos šalys, pasižyminčios vidutiniu nedarbo lygiu, lyginat ES šalių kontekste., išryškėjo trys priemonės, turinčios poveikį nedarbo lygiui (žr. 17 lent.).

17 lentelė

II-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui

II klasteris	Regresijos koeficientas	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Graikija Ispanija	<i>a</i>	18,602	16,724	*	16,620	14,777
	<i>b</i>	-0,0604	-0,0476	*	-0,0174	0,0020

* nėra duomenų

Šaltinis: sudaryta darbo autorės

Padidinus priemonėms įgyvendinti skiriamas išlaidas 1 mln. Eur., profesinis mokymas nedarbo lygį klasteryje turėtų sumažinti 0,0604 proc., užimtumo rėmimas nedarbo lygį sumažintų 0,0476 proc., o tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbą klasteryje turėtų sumažinti 0,0174 proc. Kitų priemonių poveikis nedarbo lygio pokyčiams nėra matomas.

Šalys skiriančios mažiausiai lėšų priemonių organizavimui priskiriamos trečiajam klasteriui (žr. 18 lent.).

18 lentelė

III-ojo klasterio priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui

III klasteris	Regresijos koeficientas	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgaliųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
Kroatija Latvija Lenkija Lietuva Portugalija Slovakija	<i>a</i>	12,3138	12,2357	11,0582	12,1495	12,1496
	<i>b</i>	-0,0037	-0,0049	0,0097	-0,0132	-0,0030

* nėra duomenų

Vertinant III-ojo klasterio ADRP priemonių poveikį nedarbui, nustatyta, kad didžiausią poveikį nedarbo pokyčiams turi: profesinis mokymas, užimtumo rėmimas, tiesioginis darbo vietų kūrimas, pradedančiųjų savo verslą rėmimas. Padidėjus kiekvienos priemonės lėšoms 1 mln. Eur., profesinis mokymas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0037 proc., užimtumo rėmimo įgyvendinimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0049 proc., tiesioginis darbo vietų kūrimas nedarbo lygį turėtų sumažinti 0,0132

proc., pradedančiųjų savo verslą rėmimo realizavimas nedarbo lygį sumažintų 0,0030 proc. Priemonė neįgaliųjų integracija klasteryje poveikio nedarbo pokyčiams neturi.

Atlikus skaičiavimus pagal nedarbo lygio klasterius pastebima, kad visuose klasteriuose nustatytas užimtumo rėmimo įgyvendinimo poveikis nedarbo lygiui. Tai vienintelė priemonė, turinti poveikį visose klasteriuose. Pirmajame klasteryje rodiklis 0,0004 proc., antrajame – 0,0476 proc., trečiajame – 0,0049 proc. Taigi, didžiausias šios priemonės poveikis matomas antrajame klasteryje, kuriame šalys pasižymi vidutiniu nedarbo lygiu, lyginat ES kontekste.

3. NEDARBO MAŽINIMO PRIEMONĖS IR GALIMYBĖS

Kad Lietuva labiau priartėtų prie stipresnių, labiau išsivysčiusių šalių, būtina kiekvieną kartą įvertinti Lietuvos ir užsienio šalių egzistuojančius esminius ekonominius ir socialinius išsivystymo skirtumus, kuriuos ADRP priemonių dėka būtų siekiama sumažinti.

Nedarbo lygio mažinimui didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas darbo vietų sistemos plėtojimui, kuomet skatinamas individualios veiklos kūrimas, verslo plėtra.

Šalyje būtina peržiūrėti kiekvienos priemonės poveikį nedarbo lygiui po priemonių įgyvendinimo ir mažiausiai reikšmingų priemonių kuriam laikui atsisakyti, nukreipiant priemonėms skiriamas išlaidas kitų ADRP priemonių realizavimui.

Lygios galimybės darbo rinkoje, padidintos sunkiausiai integruojamų bedarbių galimybės patekti į darbo rinką. Tai vienas svarbiausių veiksnių darbo rinkoje, kuomet ne visada bedarbiams suteikiamos vienodos sąlygos įsidarbinant. Dažniausiai pasitaikanti priežastis su kuriomis susiduria asmenys, norintys įsidarbinti – diskriminacija, kai visiems formaliai taikoma vienoda įsidarbinimo praktika, tačiau matoma, kad realiai tam tikriems asmenims yra sukuriamos išskirtinės sąlygos, tokia diskriminacija dar vadinama netiesiogine diskriminacija. Diskriminacijai priskiriama: lyčių nelygybė, nepriklausomai nuo amžiaus, seksualinės orientacijos, rasės, negalios, religijos ar asmens įsitikinimų. Dažniausiai lygios galimybės priskiriamos deklaracijai, kurioje nurodoma pagarba žmogaus teisėms, tačiau realybėje asmenys susiduria su socialinės atskirties problemomis. Asmenys išsiskiriantys iš kitų asmenų tam tikrais požymiais, dažnai vertinami pagal stereotipus, išankstinius nusistatymus, todėl jiems sudėtingiau įgyti profesiją, gauti gerai apmokamą darbą, dalyvauti viešajame visuomenės gyvenime. Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras „Vilmorus“ 2006 metais atliko tyrimą ir išsiaiškino, kad dažniausiai asmenys yra linkę diskriminuoti kitus dėl seksualinės orientacijos (30,5 proc. asmenų). Nelygios galimybės galėtų būti išsprendžiamos didinant visuomenės suvokimą apie visavertę asmenų integraciją, didesnis dėmesys turėtų būti skiriamas specialių visuomenės grupių poreikiams, užtikrinti, kad visi asmenys turėtų vienodas galimybes pasinaudoti teisėmis (į mokslą, darbą ir pan.), o ne siūlyti asmenims kompensuojamas išmokas, kad jiems nesuteikiamos vienodos galimybės.

Institucijų, skatinančių bedarbių aktyvumą darbo rinkoje modernizavimas. Darbo rinkos specialistai turi detaliai informuoti bedarbių dėl darbo rinkoje vykstančių pokyčių, surasti geriausią variantą kaip išnaudoti geriausias bedarbio savybes, įgūdžius ir jį pateikti bedarbiui, skatinti bedarbio aktyvumą darbo rinkoje, suteikiant jam daugiau dėmesio.

IŠVADOS

Išnagrinėjus aktyvias darbo rinkos politikos priemones bei bedarbių pripažinimą, galima daryti išvadą, aktyvios priemonės organizuojamos laikantis visų LR užimtumo rėmimo įstatymo reikalavimų, o asmenys dalyvaujantys priemonėse yra pripažinti bedarbiai, kurie yra nedirbantys, tačiau darbingo amžiaus darbingi asmenys, nesimokantys, nestudijuojantys aukštojoje mokykloje pagal nuolatinę studijų formą ir įstatymų nustatyta tvarka įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje.

Taip pat analizuojant įgyvendinamas aktyvias priemones pastebėta, kad organizuojamų priemonių sąrašas yra pakankamai platus ir išsamiai charakterizuotas, todėl atitinka kiekvieno bedarbio poreikius bei pilnai atspindi institucijų vykdomą veiklą, o visos priemonės, kurios skirtos bedarbiams, tinkamai grupuojamos į atskiras grupes – aktyvios ir pasyvios.

Išnagrinėjus ADRP priemones sužinota, kad kiekviena priemonė turi skirtingą įgyvendinimo laikotarpį ir skirtingus reikalavimus priemonėms pasibaigus, kurių privaloma laikytis, kitu atveju priemonė nebus užskaityta kaip įgyvendinta ir neturės jokio poveikio nedarbo mažinimui.

Įvertinus praėjusius laikotarpius (2004–2014 metus), galima teigti, kad daugelis šalių siekdamas sumažinti nedarbą šalyje turi galimybių: padidinti skiriamų lėšų dydį priemonėms, turinčioms teigiamą poveikį nedarbiui, sumažinti tam tikrų priemonių išlaidas, kurios turi menką naudą nedarbiui arba tų priemonių kuriam laikui atsisakyti, kad įsitikinti jos realizavimo naudą, tuomet išlaidas nukreipti į didesnę poveikį ir didesnę efektyvumą turinčias priemones.

Institucijos, organizuojančios aktyvias priemones gali susidurti su grėsmėmis ir neigiamos įtakos nedarbiui gali turėti: sumažėjęs finansavimas priemonių įgyvendinimui, demografinė padėtis, emigrantų atvykimas į šalį, ekonomikos nuosmukis, pabėgėlių integravimas į darbo rinką.

Atsižvelgus į atliktus tyrimus yra tikimybė, kad lėšų skyrimas priemonių organizavimui kiekvienais metais didės, tai matoma iš dinaminės analizės, nedarbas taip pat linkęs kiekvienais metais kisti, kadangi visose šalyse dominuoja asmenų judėjimas iš vienos šalies į kitą, kurio neįmanoma kontroliuoti.

Atlikus tyrimus, galima atsakyti į iškeltą hipotezę, kad asmenys po priemonės įgyvendinimo greičiau ir lengviau integruojasi į darbo rinką, tačiau visada išlieka maža dalis (lyginant su įsidarbinusiais po priemonių) bedarbių, kurie ir po priemonės įgyvendinimo netampa aktyvūs darbo rinkoje, todėl iškeltą hipotezę galima patvirtinti tik iš dalies, nes ne visada po priemonės įgyvendinimo padidinamas užimtumas ir sumažinami nedarbo lygio pokyčiai. Taip pat iš dalies galima patvirtinti, kad ne visada glaudus bedarbio ryšys su institucijomis ir darbdaviais užtikrina didesnę įsidarbinimo tikimybę.

Atlikus Lietuvos ir ES šalių ADRP priemonių įgyvendinimo ir panaudojimo nedarbui mažinti analizę, galima teigti, kad populiariausia aktyvi priemonė Europos Sąjungos kontekste yra užimtumo rėmimas, nuo jos neatsilieka neįgaliųjų integracija, profesinis mokymas bei pradedančiųjų savo verslą rėmimas, mažiausiai teigiamą poveikį nedarbui turėjo tiesioginis darbo vietų kūrimas, tačiau tokie gauti rezultatai galėjo būti dėl ne visų duomenų skelbimo, kadangi daugelis šalių analizuojamu laikotarpiu (2004–2014 metais) netaikė tam tikrų priemonių arba priemonė buvo nustatyta kaip nereikšminga, todėl šalis neteikia duomenų.

Įvertinus visus veiksnius ir remiantis atliktu tyrimu, galima įvardinti šiuos pagrindinius veiksnius, kurie gali turėti įtakos nedarbui skirtingose šalyse: išsivystymo lygis, demografinė padėtis, socialinė, ekonominė raida šalyje, gyvenimo trukmė, gyvenimo bei raštingumo lygis. Iš aktyvių priemonių panaudojimo nedarbo mažinimui, tyrimo pradžioje iškart išryškėjo stipriausios šalys, kuriose aktyvios priemonės neturi didelio poveikio nedarbui mažinimui, toks atsiskyrimas nuo kitų analizuojamų šalių parodo, kad kiekviena šalis yra skirtingai išsivysčiusi ar besivystanti. Todėl labiau išsivysčiusios šalys neturi poreikio didelę dalį lėšų skirti aktyvioms priemonėms, kurios padidintų bedarbių aktyvumą darbo rinkoje. Vienos pagrindinių šalių, kurios pasižymi aukščiausiu BVP lygiu yra Vokietija ir Prancūzija. Tokių šalių sėkmingumą Europos kontekste gali lemti sėkmingas ekonominis augimas ir šalies gerovės suderinimas, kuomet efektyviai panaudojamos lėšos žmogaus socialinės gerovės plėtrai sukurti bei kiekvienas šalies pilietis yra vertinamas vienodai, nepriklausomai nuo jo statuso visuomenėje, gyvenamosios vietovės, orientuojamasi į žmogaus gyvenimo kokybę, tuomet gali būti išsprendžiamos pagrindinės šalies problemos, viena jų – nedarbas.

Taigi, kiekviena šalis nustatydamą poreikį aktyvių priemonių įgyvendinimui, pirmiausia turi adekvačiai įverti ADRP priemonių pasiekimus ir trūkumus darbo rinkoje, išvelgus trūkumus rekomenduojama parinkti strategiją jiems mažinti.

LITERATŪRA

1. *Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių socialinė nauda* [žiūrėta 2016-10-25]. Prieiga per internetą: <<http://maleidykla.lt/publ/0235-7186/2010/2/101-111.pdf>>.
2. *Bedarbių apklausos motyvacijai išsiaiškinti* [žiūrėta 2016-10-24]. Prieiga per internetą: <<http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/Apklausa.aspx?AspXPage=g%5F74BA386F45D541BEA55864260B990FA9:%2540ID%3D39>>.
3. *Bedarbių teritorinio judumo rėmimas* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/bedarbiu_teritorinio_judrumo_remimas.aspx>.
4. Calmfors, L., Forslund, A. Hemstrom, M. (2002). *Vad vet vi om den svenska arbetsmarknadspolitikens sysselsattningseffekter?* Institutet for arbetsmarknadspolitisk utvardering, Rapport.
5. *Darbo įgūdžių įgijimo rėmimas* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/darbo_igudziu_remimas.aspx>.
6. *Darbo įgūdžių įgijimo sutartis* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/darbo_igudziu_igijimo_remimas_sutartis.aspx>.
7. *Darbo rinka* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <<http://ekonomika.tv3.lt/ekonomikos-terminu-zodynas/darbo-rinka>>.
8. *Darbo rotacija* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/darbo_rotacija.aspx>.
9. *Darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/dv_steigimo_subsidijavimas.aspx>.
10. *Dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo sąlygų ir tvarkos aprašo patvirtinimo pakeitimo įstatymas* [žiūrėta 2016-10-18]. Prieiga per internetą: <<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/c3df5660a95b11e5be7fbe3f919a1ebe>>.
11. *Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą* [žiūrėta 2016-10-18]. Prieiga per internetą: <<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/711088808bb111e6b969d7ae07280e89>>.
12. Gabrevičienė, A. (2012). *Bendroji statistika*. Marijampolė.
13. Gagel, S. (2008). *Expenditure on Labour Market Policies*. Statistics in focus. Eurostat.

14. Gallie, D., Paugam, S. (2000). *The Welfare Regimes and the Experience of Unemployment in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
15. Giziene, V., Simanaviciene, Z. (2015). *The Impact Of Human Capital On Labour Market: Lithuanian Case* [žiūrėta 2016-10-24]. Prieiga per internetą: <<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815025914>>.
16. Gregg, P., Tominey, E. (2005). *The wage scar from male youth unemployment*. Labour Economics.
17. Greve, B., (2013). *The Routledge Handbook of the Welfare State*. London and New York: Routledge international handbooks.
18. Groot, L. F. M., Schippers, J. J., Siegers, J. J. (1990). *The effect of unemployment, temporary withdrawals and part time work on workers wage rates*. European Sociological Review.
19. Grubb, D., Puymoyen, A. (2008). *OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No 73*. Long time series for public expenditure on labour market programmes. OECD Publishing.
20. Gruževskis, B., Blažienė, I. (2007). *Lithuania*. Flexicurity: a relevant approach in Central and Eastern Europe, Geneva: International Labour Organization.
21. Harkman, A. (1999). *Om langtidsarbetsloshetens orsaker*. URA
22. Heckman, J.J., R.J. LaLonde and J.A. Smith (1999). *The economics and econometrics of active labour market programs*. Handbook of Labor Economics 3, Elsevier, Amsterdam.
23. *Įdarbinimas subsidijuojant* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosDarbdaviams/Puslapiai/idarbinimas_subsidijuojant.aspx>.
24. *Individuali veikla pagal verslo liudijimą* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <<https://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/1.4.10.2>>.
25. *Įsakymas dėl Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių įgyvendinimo atrankos kriterijų tvarkos aprašo patvirtinimo* [žiūrėta 2016-10-18]. Prieiga per internetą: <<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f584856023f511e4988dd8c7447f8ac5>>.
26. Jančauskas, E. (2006). *Valstybės darbo rinkos politika*. Vilnius
27. Kluve, J. (2006). *The Effectiveness of European Active Labor Market Policy*. Germany: Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor.
28. Kluve, J. and C.M. Schmidt (2002). *Can training and employment subsidies combat European unemployment?* Economic Policy 35, 409-448.
29. Kluve, J., Card D., Fertig M., Gora, M., Jacobi, L., Jensen, P., Leetmaa, R., Nima, L., Patacchini, E., Schaffner, S., Schmidt, C., van der Klaauw, B., Weber, A. (2007). *Active*

- Labour Market Policies in Europe. Performance and Perspectives.* Berlin and Heidelberg, Springer-Verlag.
30. Kogan, I., Gebel, M., Noelle, C. (2008). *Europe enlarge.* A handbook of education, labour and welfare regimes in Central and Eastern Europe. Great Britain.
  31. Lechner, M., R. Miquel and C. Wunsch (2004). *Long-Run Effects of Public Sector Sponsored Training in West Germany.* IZA DP No. 1443.
  32. Lechner, M., R. Miquel and C. Wunsch (2005). *The Curse and Blessing of Training the Unemployed in a Changing Economy – The Case of East Germany After Unification.* IAB Discussion Paper 14/2005.
  33. *Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymas* [žiūrėta 2016-10-18]. Prieiga per internetą: <<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/aababfc042b811e6a8ae9e1795984391>>.
  34. *Lygios galimybės ir ES nediskriminavimo teisė* (2007). Lietuvos žmogaus teisių centras [žiūrėta 2016-10-27]. Prieiga per internetą: <<http://www.jrd.lt/uploads/Methodiniai%20leidiniai/2007%20m.%20Lygios%20galimyb%C4%97s%20ir%20ES%20nediskriminavimo%20teise.pdf>>.
  35. Lileikienė, A., Šaparnis, G., Tamošiūnas, T. (2004). *Magistro darbo rengimo metodika.* Šiauliai: Šiaulių universiteto leidykla.
  36. *LR smulkaus ir vidutinio verslo įstatymas* [žiūrėta 2016-10-18]. Prieiga per internetą: <<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.640D50DB8877/FvNqxCIJzS>>.
  37. *LR užimtumo rėmimo įstatymas.* 33 straipsnis [žiūrėta 2016-10-20]. Prieiga per internetą: <<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.279173>>.
  38. Mačernytė-Panomariovienė, I. (2004) *ES užimtumo politikos įtaka LR darbo rinkos teisinės bazės tobulinimui* [žiūrėta 2016-10-24]. Prieiga per internetą: <ingridam.home.mruni.eu>.
  39. Maguire, M. (1992). *The role of employers in the labour market.* Understanding Unemployment: New Perspectives on Active Labour Market Policies. London: Routledge.
  40. Malinauskas, G. (2007). *Darbo migracijos ypatumai – veiksniai, pasekmės ir tendencijos.* Kaunas: Šeimos santykių institutas, Socialinio darbo institutas.
  41. Martin, J. (2000). *What Works among Labor Market Policies: Evidence from OECD Countries' Experiences.* OECD Economic Studies, No.30.
  42. Martin, J.P. and D. Grubb (2001). *What works and for whom: a review of OECD countries' experiences with active labour market policies.* IFAU Working Paper 2001:14.
  43. Martinkus, B., Beržinskienė, D. (2005). *Lietuvos gyventojų užimtumo ekonominiai aspektai.* Kaunas: Technologija.

44. Martišius, S. A., Vaičiūnas, G. P. (2001). *Taikomoji statistika ekonomistams ir vadybininkams: teorija ir metodai*. Šiaulių universiteto leidykla.
45. Mokslo studija (2015). *Socialinių-ekonominių procesų Lietuvoje raidos prieštaros. Teorija ir praktika*. Šiauliai.
46. Moskvina, J., Okunevičiūtė-Neverauskienė, L. (2011). *Aktyvi darbo rinkos politika: teorija ir praktika*. Vilnius: Technika.
47. Navickas, V. (2009). *Europos Sąjungos rinkų ypatumai*. Kaunas: Technologija.
48. Nordlund, M. (2013). *Active labour market policies*. The Routledge Handbook of the Welfare State. Great Britain.
49. Pabedinskaitė, A. (2009). *Kiekybiniai sprendimų metodai. I dalis. Koreliacinė regresinė analizė. Prognozavimas*. Vilnius: Technika.
50. Paulavičius, K. B. (2002). *Darbo rinka*. Vilnius
51. *Profesinio mokymo paslaugų vertinimas* [žiūrėta 2016-10-25]. Prieiga per internetą: <<http://www.ldb.lt/Informacija/DarboRinka/Puslapiai/Apklausa.aspx?AspXPage=g%5F74BA386F45D541BEA55864260B990FA9:%2540ID%3D41>>.
52. *Profesinis mokymas* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/profmokymas_neformalus_svietimas.aspx>.
53. Regner, H. (1997). *Training at the job and training for a new job: two Swedish studies*. Swedish Institute for Social Research 29, Department of Economics, Stockholm University, Akademityrck AB, Edsbruk, Stockholm.
54. *Savarankiško užimtumo rėmimas* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/savarankisko_uzimtumo_remimas.aspx>.
55. Schubert, K., Hegelich, S., Bazant, U. (2009). *The Handbook of European Welfare Systems*. London and New York: Routledge.
56. Strandh, M., Nordlund, M. (). *Active Labour Market Policy and Unemployment*
57. Šileika, A., Andriušaitienė, D. (2007). *Istorinis metodologinis darbo rinkos sampratos aspektas. Verslas: teorija ir praktika*.
58. Taljūnaitė, M. (2008). *Lithuania*. A handbook of education, labour and welfare regimes in Central and Eastern Europe. Great Britain.
59. *Unemployment statistics* [žiūrėta 2016-10-27]. Prieiga per internetą: <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics>.

60. *Viešieji darbai* [žiūrėta 2016-10-10]. Prieiga per internetą: <http://www.ldb.lt/Informacija/PaslaugosAsmenims/Puslapiai/viesieji_darbai.aspx>.
61. Walton-Roberts, M., Hennebry J. (2014). *Territoriality and Migration in the E.U. Neighbourhood*. Springer.

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

Airija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	487,728	524,137	596,989	684,234	726,833	778,342	863,093	885,666	978,585	901,711	957,956	762,298	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	36,41	72,85	87,25	42,60	51,51	84,75	22,57	92,92	-76,87	56,25	47,023	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	524,14	596,99	684,23	726,83	778,34	863,09	885,67	978,59	901,71	957,96			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	107,47	113,90	114,61	106,23	107,09	110,89	102,62	110,49	92,14	106,24	106,98	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	107,47	122,40	140,29	149,02	159,59	176,96	181,59	200,64	184,88	196,41			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	7,47	13,90	14,61	6,23	7,09	10,89	2,62	10,49	-7,86	6,24	6,98	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	7,47	22,40	40,29	49,02	59,59	76,96	81,59	100,64	84,88	96,41			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_s^d}{T_s^p}$	-	-	1,06	1,01	0,93	1,01	1,04	0,93	1,08	0,83	1,15	-	-	-

Austrija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	374,925	500,769	608,481	559,097	544,189	767,743	968,535	833,353	876,627	1002,813	1115,957	741,135	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	125,84	107,71	-49,38	-14,91	223,55	200,79	-135,18	43,27	126,19	113,14	74,103	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	500,77	608,48	559,10	544,19	767,74	968,54	833,35	876,63	1002,81	1115,96			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	133,57	121,51	91,88	97,33	141,08	126,15	86,04	105,19	114,39	111,28	111,52	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	133,57	162,29	149,12	145,15	204,77	258,33	222,27	233,81	267,47	297,65			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	33,57	21,51	-8,12	-2,67	41,08	26,15	-13,96	5,19	14,39	11,28	11,52	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	33,57	62,29	49,12	45,15	104,77	158,33	122,27	133,81	167,47	197,65			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_s^d}{T_s^p}$	-	-	0,91	0,76	1,06	1,45	0,89	0,68	1,22	1,09	0,97	-	-	-

Belgija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	342,492	394,631	455,474	500,535	533,804	536,954	680,801	966,087	802,137	575,740	596,591	580,477	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	52,14	60,84	45,06	33,27	3,15	143,85	285,29	-163,95	-226,40	20,85	25,410	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	394,63	455,47	500,54	533,80	536,95	680,80	966,09	802,14	575,74	596,59			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	115,22	115,42	109,89	106,65	100,59	126,79	141,90	83,03	71,78	103,62	105,71	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	115,22	132,99	146,15	155,86	156,78	198,78	282,08	234,21	168,10	174,19			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	15,22	15,42	9,89	6,65	0,59	26,79	41,90	-16,97	-28,22	3,62	5,71	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	15,22	32,99	46,15	55,86	56,78	98,78	182,08	134,21	68,10	74,19			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_s^d}{T_s^p}$	-	-	1,00	0,95	0,97	0,94	1,26	1,12	0,59	0,86	1,44	-	-	-

Bulgarija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	1,922	2,376	0,701	2,455	5,017	8,361	2,195	0,431	8,675	0,619	5,917	3,515	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,45	-1,68	1,75	2,56	3,34	-6,17	-1,76	8,24	-8,06	5,30	0,400	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,38	0,70	2,46	5,02	8,36	2,20	0,43	8,68	0,62	5,92			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	123,62	29,50	350,21	204,36	166,65	26,25	19,64	2012,76	7,14	955,90	111,90	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	123,62	36,47	127,73	261,03	435,02	114,20	22,42	451,35	32,21	307,86			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	23,62	-70,50	250,21	104,36	66,65	-73,75	-80,36	1912,76	-92,86	855,90	11,90	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	23,62	-63,53	27,73	161,03	335,02	14,20	-77,58	351,35	-67,79	207,86			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_s^d}{T_s^p}$	-	-	0,24	11,87	0,58	0,82	0,16	0,75	102,51	0,00	133,96	-	-	-

Čekija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	5,020	4,126	5,201	3,911	4,095	5,249	7,077	4,527	3,218	5,193	5,162	4,798	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,89	1,08	-1,29	0,18	1,15	1,83	-2,55	-1,31	1,98	-0,03	0,014	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	4,13	5,20	3,91	4,10	5,25	7,08	4,53	3,22	5,19	5,16			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	82,19	126,05	75,20	104,70	128,18	134,83	63,97	71,08	161,37	99,40	100,28	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	82,19	103,61	77,91	81,57	104,56	140,98	90,18	64,10	103,45	102,83			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	-17,81	26,05	-24,80	4,70	28,18	34,83	-36,03	-28,92	61,37	-0,60	0,28	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinis būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-17,81	3,61	-22,09	-18,43	4,56	40,98	-9,82	-35,90	3,45	2,83			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_s^d}{T_s^p}$	-	-	1,53	0,60	1,39	1,22	1,05	0,47	1,11	2,27	0,62	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

Rodikliai		Laikas t _i		Danija											Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i		1404,696	1640,275	1485,890	1195,112	978,970	1092,154	1553,731	1498,671	1433,182	1379,413	1515,483	1379,780	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	235,58	-154,39	-290,78	-216,14	113,18	461,58	-55,06	-65,49	-53,77	136,07	11,079	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas	
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	1640,28	1485,89	1195,11	978,97	1092,15	1553,73	1498,67	1433,18	1379,41	1515,48				
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	116,77	90,59	80,43	81,91	111,56	142,26	96,46	95,63	96,25	109,86	100,76	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	116,77	105,78	85,08	69,69	77,75	110,61	106,69	102,03	98,20	107,89				
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	16,77	-9,41	-19,57	-18,09	11,56	42,26	-3,54	-4,37	-3,75	9,86	0,76	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	16,77	5,78	-14,92	-30,31	-22,25	10,61	6,69	2,03	-1,80	7,89				
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^d}{T^p - 1}$	-	-	0,78	0,89	1,02	1,36	1,28	0,68	0,99	1,01	1,14	-	-	-	
Rodikliai		Laikas t _i		Estija											Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i		0,717	2,238	1,023	0,610	0,951	4,439	4,899	4,679	7,295	5,691	4,666			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	1,52	-1,22	-0,41	0,34	3,49	0,46	-0,22	2,62	-1,60	-1,03	0,395	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas	
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,24	1,02	0,61	0,95	4,44	4,90	4,68	7,30	5,69	4,67				
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	312,13	45,71	59,63	155,90	466,77	110,36	95,51	155,91	78,01	81,99	120,60	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	312,13	142,68	85,08	132,64	619,11	683,26	652,58	1017,43	793,72	650,77				
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	212,13	-54,29	-40,37	55,90	366,77	10,36	-4,49	55,91	-21,99	-18,01	20,60	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	212,13	42,68	-14,92	32,64	519,11	583,26	552,58	917,43	693,72	550,77				
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^d}{T^p - 1}$	-	-	0,15	1,30	2,61	2,99	0,24	0,87	1,63	0,50	1,05	-	-	-	
Rodikliai		Laikas t _i		Graikija											Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i		67,435	61,770	116,573	147,532	123,189	348,075	347,765	*	*	156,877	264,963			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	-5,67	54,80	30,96	-24,34	224,89	-0,31	*	*	*	108,09	19,753	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas	
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	61,77	116,57	147,53	123,19	348,08	347,77	*	*	156,88	264,96				
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	91,60	188,72	126,56	83,50	282,55	99,91	*	*	*	168,90	114,66	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	91,60	172,87	218,78	182,68	516,16	515,70	*	*	232,63	392,92				
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	-8,40	88,72	26,56	-16,50	182,55	-0,09	*	*	*	68,90	14,66	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-8,40	72,87	118,78	82,68	416,16	415,70	*	*	132,63	292,92				
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^d}{T^p - 1}$	-	-	2,06	0,67	0,66	3,38	0,35	*	*	*	*	-	-	-	
*nėra duomenų																	
Rodikliai		Laikas t _i		Ispanija											Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i		253,410	499,939	762,948	961,201	1045,928	1077,302	1239,950	1213,880	*	1053,534	1107,173			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	246,53	263,01	198,25	84,73	31,37	162,65	-26,07	*	*	53,64	85,376	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas	
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	499,94	762,95	961,20	1045,93	1077,30	1239,95	1213,88	*	1053,53	1107,17				
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	197,28	152,61	125,99	108,81	103,00	115,10	97,90	*	*	105,09	115,89	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	197,28	301,07	379,31	412,74	425,12	489,31	479,02	*	415,74	436,91				
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	97,28	52,61	25,99	8,81	3,00	15,10	-2,10	*	*	5,09	15,89	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	97,28	201,07	279,31	312,74	325,12	389,31	379,02	*	315,74	336,91				
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^d}{T^p - 1}$	-	-	0,77	0,83	0,86	0,95	1,12	0,85	*	*	*	-	-	-	
*nėra duomenų																	
Rodikliai		Laikas t _i		Italija											Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i		901,593	916,758	826,127	679,992	562,632	448,090	485,312	459,555	382,964	356,346	331,130			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	15,17	-90,63	-146,14	-117,36	-114,54	37,22	-25,76	-76,59	-26,62	-25,22	-57,046	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas	
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	916,76	826,13	679,99	562,63	448,09	485,31	459,56	382,96	356,35	331,13				
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	101,68	90,11	82,31	82,74	79,64	108,31	94,69	83,33	93,05	92,92	90,47	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	101,68	91,63	75,42	62,40	49,70	53,83	50,97	42,48	39,52	36,73				
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	1,68	-9,89	-17,69	-17,26	-20,36	8,31	-5,31	-16,67	-6,95	-7,08	-9,53	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas	
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	1,68	-8,37	-24,58	-37,60	-50,30	-46,17	-49,03	-57,52	-60,48	-63,27				
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^d}{T^p - 1}$	-	-	0,89	0,91	1,01	0,96	1,36	0,87	0,88	1,12	1,00	-	-	-	

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

		Latvija														
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	0,554	2,088	2,473	2,168	2,210	6,825	5,536	2,720	2,127	4,305	3,563	3,143	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	1,53	0,39	-0,31	0,04	4,62	-1,29	-2,82	-0,59	2,18	-0,74	0,301	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,09	2,47	2,17	2,21	6,83	5,54	2,72	2,13	4,31	3,56			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_{i-1} \cdot 100}$	-	376,90	118,44	87,67	101,94	308,82	81,11	49,13	78,20	202,40	82,76	120,46	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1} \cdot 100}$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_1 \cdot 100}$	-	376,90	446,39	391,34	398,92	1231,95	999,28	490,97	383,94	777,08	643,14			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_n^d - 100$	-	276,90	18,44	-12,33	1,94	208,82	-18,89	-50,87	-21,80	102,40	-17,24	20,46	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	276,90	346,39	291,34	298,92	1131,95	899,28	390,97	283,94	677,08	543,14			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_n^d}{T_1^d}$	-	-	0,31	0,74	1,16	3,03	0,26	0,61	1,59	2,59	0,41	-	-	-
		Lietuva														
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	3,193	3,518	0,331	0,880	0,867	1,086	11,121	6,032	8,490	17,115	5,674	5,301	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	0,33	-3,19	0,55	-0,01	0,22	10,04	-5,09	2,46	8,63	-11,44	0,248	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	3,52	0,33	0,88	0,87	1,09	11,12	6,03	8,49	17,12	5,67			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_{i-1} \cdot 100}$	-	110,18	9,41	265,86	98,52	125,26	1024,03	54,24	140,75	201,59	33,15	105,92	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1} \cdot 100}$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_1 \cdot 100}$	-	110,18	10,37	27,56	27,15	34,01	348,29	188,91	265,89	536,02	177,70			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_n^d - 100$	-	10,18	-90,59	165,86	-1,48	25,26	924,03	-45,76	40,75	101,59	-66,85	5,92	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	10,18	-89,63	-72,44	-72,85	-65,99	248,29	88,91	165,89	436,02	77,70			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_n^d}{T_1^d}$	-	-	0,09	28,26	0,37	1,27	8,18	0,05	2,59	1,43	0,16	-	-	-
		Liuksemburgas														
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	59,504	71,665	77,665	87,006	92,831	96,902	114,924	85,338	141,302	157,938	167,032	104,737	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	12,16	6,00	9,34	5,83	4,07	18,02	-29,59	55,96	16,64	9,09	10,753	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	71,67	77,67	87,01	92,83	96,90	114,92	85,34	141,30	157,94	167,03			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_{i-1} \cdot 100}$	-	120,44	108,37	112,03	106,69	104,39	118,60	74,26	165,58	111,77	105,76	110,87	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1} \cdot 100}$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_1 \cdot 100}$	-	120,44	130,52	146,22	156,01	162,85	193,14	143,42	237,47	265,42	280,71			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_n^d - 100$	-	20,44	8,37	12,03	6,69	4,39	18,60	-25,74	65,58	11,77	5,76	10,87	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	20,44	30,52	46,22	56,01	62,85	93,14	43,42	137,47	165,42	180,71			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_n^d}{T_1^d}$	-	-	0,90	1,03	0,95	0,98	1,14	0,63	2,23	0,68	0,95	-	-	-
		Olandija														
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	334,675	210,100	220,700	211,800	210,200	234,700	250,100	243,000	210,300	162,300	150,200	221,643	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	-124,58	10,60	-8,90	-1,60	24,50	15,40	-7,10	-32,70	-48,00	-12,10	-18,448	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	210,10	220,70	211,80	210,20	234,70	250,10	243,00	210,30	162,30	150,20			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_{i-1} \cdot 100}$	-	62,78	105,05	95,97	99,24	111,66	106,56	97,16	86,54	77,18	92,54	92,30	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1} \cdot 100}$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_1 \cdot 100}$	-	62,78	65,94	63,29	62,81	70,13	74,73	72,61	62,84	48,49	44,88			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_n^d - 100$	-	-37,22	5,05	-4,03	-0,76	11,66	6,56	-2,84	-13,46	-22,82	-7,46	-7,70	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-37,22	-34,06	-36,71	-37,19	-29,87	-25,27	-27,39	-37,16	-51,51	-55,12			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_n^d}{T_1^d}$	-	-	1,67	0,91	1,03	1,13	0,95	0,91	0,89	0,89	1,20	-	-	-
		Portugalija														
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	355,296	343,135	324,038	289,073	326,150	683,368	575,211	445,993	323,961	305,768	321,030	390,275	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	-12,16	-19,10	-34,97	37,08	357,22	-108,16	-129,22	-122,03	-18,19	15,26	-3,427	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	343,14	324,04	289,07	326,15	683,37	575,21	445,99	323,96	305,77	321,03			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_{i-1} \cdot 100}$	-	96,58	94,43	89,21	112,83	209,53	84,17	77,54	72,64	94,38	104,99	98,99	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1} \cdot 100}$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_n^d = \frac{y_n}{y_1 \cdot 100}$	-	96,58	91,20	81,36	91,80	192,34	161,90	125,53	91,18	86,06	90,36			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_n^d - 100$	-	-3,42	-5,57	-10,79	12,83	109,53	-15,83	-22,46	-27,36	-5,62	4,99	-1,01	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-3,42	-8,80	-18,64	-8,20	92,34	61,90	25,53	-8,82	-13,94	-9,64			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_n^d}{T_1^d}$	-	-	0,98	0,94	1,26	1,86	0,40	0,92	0,94	1,30	1,11	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

Prancūzija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	2252,422	2210,483	2610,445	3106,249	3243,588	4189,508	5276,455	4732,956	4954,122	5104,168	5223,787	3900,380	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-41,94	399,96	495,80	137,34	945,92	1086,95	-543,50	221,17	150,05	119,62	297,137	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2210,48	2610,45	3106,25	3243,59	4189,51	5276,46	4732,96	4954,12	5104,17	5223,79			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	98,14	118,09	118,99	104,42	129,16	125,94	89,70	104,67	103,03	102,34	108,78	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	98,14	115,90	137,91	144,00	186,00	234,26	210,13	219,95	226,61	231,92			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	-1,86	18,09	18,99	4,42	29,16	25,94	-10,30	4,67	3,03	2,34	8,78	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-1,86	15,90	37,91	44,00	86,00	134,26	110,13	119,95	126,61	131,92			
Pagreičio koeficientas		$K_{\text{pagr.}} = \frac{T_s^p}{T_s^{p-1}}$	-	-	1,20	1,01	0,88	1,24	0,98	0,71	1,17	0,98	0,99	-	-	-
Rumunija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	12,759	12,416	10,178	12,375	12,016	15,966	10,599	8,384	7,246	5,645	5,346	10,266	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,34	-2,24	2,20	-0,36	3,95	-5,37	-2,22	-1,14	-1,60	-0,30	-0,741	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	12,42	10,18	12,38	12,02	15,97	10,60	8,38	7,25	5,65	5,35			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	97,31	81,97	121,59	97,10	132,87	66,38	79,10	86,43	77,91	94,70	91,67	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	97,31	79,77	96,99	94,18	125,14	83,07	65,71	56,79	44,24	41,90			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	-2,69	-18,03	21,59	-2,90	32,87	-33,62	-20,90	-13,57	-22,09	-5,30	-8,33	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-2,69	-20,23	-3,01	-5,82	25,14	-16,93	-34,29	-43,21	-55,76	-58,10			
Pagreičio koeficientas		$K_{\text{pagr.}} = \frac{T_s^p}{T_s^{p-1}}$	-	-	0,84	1,48	0,80	1,37	0,50	1,19	1,09	0,90	1,22	-	-	-
Slovakija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	8,479	24,995	25,979	25,946	54,781	57,610	82,320	72,496	60,522	35,324	18,851	42,482	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	16,52	0,98	-0,03	28,84	2,83	24,71	-9,82	-11,97	-25,20	-16,47	1,037	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	25,00	25,98	25,95	54,78	57,61	82,32	72,50	60,52	35,32	18,85			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	294,79	103,94	99,87	211,13	105,16	142,89	88,07	83,48	58,37	53,37	108,32	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	294,79	306,39	306,00	646,08	679,44	970,87	855,01	713,79	416,61	222,33			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	194,79	3,94	-0,13	111,13	5,16	42,89	-11,93	-16,52	-41,63	-46,63	8,32	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	194,79	206,39	206,00	546,08	579,44	870,87	755,01	613,79	316,61	122,33			
Pagreičio koeficientas		$K_{\text{pagr.}} = \frac{T_s^p}{T_s^{p-1}}$	-	-	0,35	0,96	2,11	0,50	1,36	0,62	0,95	0,70	0,91	-	-	-
Suomija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	610,154	603,161	643,174	686,558	683,287	731,935	937,134	1009,167	1072,972	1113,302	1230,606	847,405	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-6,99	40,01	43,38	-3,27	48,65	205,20	72,03	63,80	40,33	117,30	62,045	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	603,16	643,17	686,56	683,29	731,94	937,13	1009,17	1072,97	1113,30	1230,61			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	98,85	106,63	106,75	99,52	107,12	128,04	107,69	106,32	103,76	110,54	107,27	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	98,85	105,41	112,52	111,99	119,96	153,59	165,40	175,85	182,46	201,69			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	-1,15	6,63	6,75	-0,48	7,12	28,04	7,69	6,32	3,76	10,54	7,27	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	-1,15	5,41	12,52	11,99	19,96	53,59	65,40	75,85	82,46	101,69			
Pagreičio koeficientas		$K_{\text{pagr.}} = \frac{T_s^p}{T_s^{p-1}}$	-	-	1,08	1,00	0,93	1,08	1,20	0,84	0,99	0,98	1,07	-	-	-
Švedija																
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	757,099	887,505	918,914	412,996	278,101	395,985	896,795	939,445	1068,117	1108,247	1028,301	790,137	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	130,41	31,41	-505,92	-134,90	117,88	500,81	42,65	128,67	40,13	-79,95	27,120	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	887,51	918,91	413,00	278,10	395,99	896,80	939,45	1068,12	1108,25	1028,30			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	117,22	103,54	44,94	67,34	142,39	226,47	104,76	113,70	103,76	92,79	103,11	$\bar{T}_s = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	145,46	150,60	67,69	45,58	64,90	146,98	153,97	175,06	181,63	168,53			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_s^d - 100$	-	17,22	3,54	-55,06	-32,66	42,39	126,47	4,76	13,70	3,76	-7,21	3,11	$\bar{T}^p = T_s^p - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	45,46	50,60	-32,31	-54,42	-35,10	46,98	53,97	75,06	81,63	68,53			
Pagreičio koeficientas		$K_{\text{pagr.}} = \frac{T_s^p}{T_s^{p-1}}$	-	-	0,88	0,43	1,50	2,11	1,59	0,46	1,09	0,91	0,89	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

		Vengrija												Reikšmė	Formulės	Rodikliai
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i	45,628	56,761	93,546	119,231	123,749	76,420	117,679	34,060	8,317	8,062	10,102	63,050	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	11,13	36,79	25,69	4,52	-47,33	41,26	-83,62	-25,74	-0,26	2,04	-3,553	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	56,76	93,55	119,23	123,75	76,42	117,68	34,06	8,32	8,06	10,10			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^i = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	124,40	164,81	127,46	103,79	61,75	153,99	28,94	24,42	96,93	125,30	86,00	$\bar{T}_a = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^i = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	124,40	205,02	261,31	271,21	167,48	257,91	74,65	18,23	17,67	22,14			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_a^i - 100$	-	24,40	64,81	27,46	3,79	-38,25	53,99	-71,06	-75,58	-3,07	25,30	-14,00	$\bar{T}_D = T_D - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^D = T_b^i - 100$	-	24,40	105,02	161,31	171,21	67,48	157,91	-25,35	-81,77	-82,33	-77,86			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^D}{T^D - 1}$	-	-	1,32	0,77	0,81	0,59	2,49	0,19	0,84	3,97	1,29	-	-	-

		Vokietija												Reikšmė	Formulės	Rodikliai
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i	8911,263	8785,291	7064,860	6469,824	5991,210	6735,801	6131,524	5821,431	4609,720	3484,689	3683,586	6153,564	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	-125,97	-1720,43	-595,04	-478,61	744,59	-604,28	-310,09	-1211,71	-1125,03	198,90	-522,768	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	8785,29	7064,86	6469,82	5991,21	6735,80	6131,52	5821,43	4609,72	3484,69	3683,59			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^i = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	98,59	80,42	91,58	92,60	112,43	91,03	94,94	79,19	75,59	105,71	91,54	$\bar{T}_a = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^i = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	98,59	79,28	72,60	67,23	75,59	68,81	65,33	51,73	39,10	41,34			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_a^i - 100$	-	-1,41	-19,58	-8,42	-7,40	12,43	-8,97	-5,06	-20,81	-24,41	5,71	-8,46	$\bar{T}_D = T_D - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^D = T_b^i - 100$	-	-1,41	-20,72	-27,40	-32,77	-24,41	-31,19	-34,67	-48,27	-60,90	-58,66			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^D}{T^D - 1}$	-	-	0,82	1,14	1,01	1,21	0,81	1,04	0,83	0,95	1,40	-	-	-

		Didžioji Britanija												Reikšmė	Formulės	Rodikliai
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i	52,985	65,146	115,011	91,702	71,542	216,427	293,240	*	*	*	*	129,436	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	12,16	49,87	-23,31	-20,16	144,89	76,81	*	*	*	*	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	65,15	115,01	91,70	71,54	216,43	293,24	*	*	*	*			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^i = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	122,95	176,54	79,73	78,02	302,52	135,49	*	*	*	*	*	$\bar{T}_a = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^i = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	122,95	217,06	173,07	135,02	408,47	553,44	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_a^i - 100$	-	22,95	76,54	-20,27	-21,98	202,52	35,49	*	*	*	*	*	$\bar{T}_D = T_D - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^D = T_b^i - 100$	-	22,95	117,06	73,07	35,02	308,47	453,44	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^D}{T^D - 1}$	-	-	1,44	0,45	0,98	3,88	0,45	*	*	*	*	-	-	-

*nėra duomenų

		Kipras												Reikšmė	Formulės	Rodikliai
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i	*	*	6,398	9,539	15,555	26,063	36,146	38,756	36,015	8,952	7,955	20,598	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	3,14	6,02	10,51	10,08	2,61	-2,74	-27,06	-1,00	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	6,40	9,54	15,56	26,06	36,15	38,76	36,02	8,95	7,96			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^i = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	*	149,09	163,07	167,55	138,69	107,22	92,93	24,86	88,86	*	$\bar{T}_a = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^i = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_a^i - 100$	-	*	*	49,09	63,07	67,55	38,69	7,22	-7,07	-75,14	-11,14	*	$\bar{T}_D = T_D - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^D = T_b^i - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^D}{T^D - 1}$	-	-	*	*	1,09	1,03	0,83	0,77	0,87	0,27	3,58	-	-	-

*nėra duomenų

		Kroatija												Reikšmė	Formulės	Rodikliai
Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014			
		Duomenys y _i	*	*	*	*	*	*	*	*	18,824	42,807	25,430	29,020	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	23,98	-17,38	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	18,82	42,81	25,43			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^i = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	227,41	59,41	*	$\bar{T}_a = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T_b^i = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_a^i - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	127,41	-40,59	*	$\bar{T}_D = T_D - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinio būdu	$T^D = T_b^i - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T^D}{T^D - 1}$	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	0,26	-	-	-

*nėra duomenų

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

Lenkija																
Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	*	284,594	343,379	404,731	627,846	684,779	929,052	391,174	448,201	582,056	622,741	531,855	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	*	58,79	61,35	223,12	56,93	244,27	-537,88	57,03	133,86	40,68	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	284,59	343,38	404,73	627,85	684,78	929,05	391,17	448,20	582,06	622,74	*		
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	120,66	117,87	155,13	109,07	135,67	42,10	114,58	129,86	106,99	*	$\bar{T}_a^d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	*	20,66	17,87	55,13	9,07	35,67	-57,90	14,58	29,86	6,99	*	$\bar{T}^p = T_a^d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_a^d}{T_b^d}$	-	-	*	0,98	1,32	0,70	1,24	0,31	2,72	1,13	0,82	-	-	-
*nėra duomenų																
Malta																
Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	*	*	0,307	0,641	0,689	0,552	0,598	0,940	0,751	1,192	2,038	0,856	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	0,33	0,05	-0,14	0,05	0,34	-0,19	0,44	0,85	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	0,31	0,64	0,69	0,55	0,60	0,94	0,75	1,19	2,04	*		
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	*	208,79	107,49	80,12	108,33	157,19	79,89	158,72	170,97	*	$\bar{T}_a^d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	*	*	108,79	7,49	-19,88	8,33	57,19	-20,11	58,72	70,97	*	$\bar{T}^p = T_a^d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_a^d}{T_b^d}$	-	-	*	*	0,51	0,75	1,35	1,45	0,51	1,99	1,08	-	-	-
*nėra duomenų																
Slovėnija																
Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	*	6,959	8,038	4,416	4,397	9,089	28,036	35,974	19,177	20,496	18,494	15,508	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_a = y_i - y_{i-1}$	-	*	1,08	-3,62	-0,02	4,69	18,95	7,94	-16,80	1,32	-2,00	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	6,96	8,04	4,42	4,40	9,09	28,04	35,97	19,18	20,50	18,49	*		
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_a^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	115,51	54,94	99,57	206,71	308,46	128,31	53,31	106,88	90,23	*	$\bar{T}_a^d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^p = T_a^d - 100$	-	*	15,51	-45,06	-0,43	106,71	208,46	28,31	-46,69	6,88	-9,77	*	$\bar{T}^p = T_a^d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^p = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Pagreičio koeficientas		$K_{por} = \frac{T_a^d}{T_b^d}$	-	-	*	0,48	1,81	2,08	1,49	0,42	0,42	2,00	0,84	-	-	-
*nėra duomenų																

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Airija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	756,696	793,581	828,389	920,011	982,529	1042,349	1148,401	1180,612	1262,621	1266,270	1289,527			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	36,89	34,81	91,62	62,52	59,82	106,05	32,21	82,01	3,65	23,26	53,28	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	36,89	71,69	163,32	225,83	285,65	391,71	423,92	505,93	509,57	532,83			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	104,87	104,39	111,06	106,80	106,09	110,17	102,80	106,95	100,29	101,84	105,48	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	104,87	109,47	121,58	129,84	137,75	151,77	156,02	166,86	167,34	170,42			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	4,87	4,39	11,06	6,80	6,09	10,17	2,80	6,95	0,29	1,84	5,48	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	4,87	9,47	21,58	29,84	37,75	51,77	56,02	66,86	67,34	70,42			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,00	1,06	0,96	0,99	1,04	0,93	1,04	0,94	1,02	-	-	-

Austrija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	1017,106	1121,141	1394,798	1391,054	1454,560	1833,747	1887,071	1708,774	1754,529	1891,594	2051,359			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	104,04	273,66	-3,74	63,51	379,19	53,32	-178,30	45,76	137,07	159,77	103,43	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	104,04	377,69	373,95	437,45	816,64	869,97	691,67	737,42	874,49	1034,25			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	110,23	124,41	99,73	104,57	126,07	102,91	90,55	102,68	107,81	108,45	107,27	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	110,23	137,13	136,77	143,01	180,29	185,53	168,00	172,50	185,98	201,69			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	10,23	24,41	-0,27	4,57	26,07	2,91	-9,45	2,68	7,81	8,45	7,27	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	10,23	37,13	36,77	43,01	80,29	85,53	68,00	72,50	85,98	101,69			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,13	0,80	1,05	1,21	0,82	0,88	1,13	1,05	1,01	-	-	-

Belgija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	1355,015	1465,169	1477,589	1609,851	1790,059	1864,566	2045,278	2416,229	2267,254	2041,575	2087,343			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	110,15	12,42	132,26	180,21	74,51	180,71	370,95	-148,98	-225,68	45,77	73,23	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	110,15	122,57	254,84	435,04	509,55	690,26	1061,21	912,24	686,56	732,33			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	108,13	100,85	108,95	111,19	104,16	109,69	118,14	93,83	90,05	102,24	104,42	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	108,13	109,05	118,81	132,11	137,60	150,94	178,32	167,32	150,67	154,05			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	8,13	0,85	8,95	11,19	4,16	9,69	18,14	-6,17	-9,95	2,24	4,42	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	8,13	9,05	18,81	32,11	37,60	50,94	78,32	67,32	50,67	54,05			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,93	1,08	1,02	0,94	1,05	1,08	0,79	0,96	1,14	-	-	-

Bulgarija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	92,449	94,484	92,248	88,096	89,501	77,103	33,925	50,097	78,194	138,919	74,646			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	2,04	-2,24	-4,15	1,41	-12,40	-43,18	16,17	28,10	60,73	-64,27	-1,78	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,04	-0,20	-4,35	-2,95	-15,35	-58,52	-42,35	-14,26	46,47	-17,80			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	102,20	97,63	95,50	101,59	86,15	44,00	147,67	156,09	177,66	53,73	97,88	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	102,20	99,78	95,29	96,81	83,40	36,70	54,19	84,58	150,27	80,74			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	2,20	-2,37	-4,50	1,59	-13,85	-56,00	47,67	56,09	77,66	-46,27	-2,12	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	2,20	-0,22	-4,71	-3,19	-16,60	-63,30	-45,81	-15,42	50,27	-19,26			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,96	0,98	1,06	0,85	0,51	3,36	1,06	1,14	0,30	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Čekija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	115,173	122,162	147,867	159,422	175,275	227,630	329,374	276,310	220,356	302,998	376,780			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	6,99	25,71	11,56	15,85	52,36	101,74	-53,06	-55,95	82,64	73,78	26,16	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	6,99	32,69	44,25	60,10	112,46	214,20	161,14	105,18	187,83	261,61			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	106,07	121,04	107,81	109,94	129,87	144,70	83,89	79,75	137,50	124,35	112,58	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	106,07	128,39	138,42	152,18	197,64	285,98	239,91	191,33	263,08	327,14			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	6,07	21,04	7,81	9,94	29,87	44,70	-16,11	-20,25	37,50	24,35	12,58	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	6,07	28,39	38,42	52,18	97,64	185,98	139,91	91,33	163,08	227,14			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,14	0,89	1,02	1,18	1,11	0,58	0,95	1,72	0,90	-	-	-

Danija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	2939,529	2594,232	2627,368	2298,150	2264,096	2595,136	3286,841	3396,518	3300,601	3290,889	3656,331			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-345,30	33,14	-329,22	-34,05	331,04	691,71	109,68	-95,92	-9,71	365,44	71,68	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-345,30	-312,16	-641,38	-675,43	-344,39	347,31	456,99	361,07	351,36	716,80			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	88,25	101,28	87,47	98,52	114,62	126,65	103,34	97,18	99,71	111,10	102,21	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	88,25	89,38	78,18	77,02	88,28	111,82	115,55	112,28	111,95	124,38			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-11,75	1,28	-12,53	-1,48	14,62	26,65	3,34	-2,82	-0,29	11,10	2,21	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-11,75	-10,62	-21,82	-22,98	-11,72	11,82	15,55	12,28	11,95	24,38			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,15	0,86	1,13	1,16	1,10	0,82	0,94	1,03	1,11	-	-	-

Didžioji Britanija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	1009,530	914,027	725,316	922,158	708,402	893,694	1357,970	*	*	*	*			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-95,50	-188,71	196,84	-213,76	185,29	464,28	*	*	*	*	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-95,50	-284,21	-87,37	-301,13	-115,84	348,44	*	*	*	*			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	90,54	79,35	127,14	76,82	126,16	151,95	*	*	*	*	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	90,54	71,85	91,35	70,17	88,53	134,52	*	*	*	*			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-9,46	-20,65	27,14	-23,18	26,16	51,95	*	*	*	*	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-9,46	-28,15	-8,65	-29,83	-11,47	34,52	*	*	*	*			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,88	1,60	0,60	1,64	1,20	*	*	*	*	-	-	-

* nėra duomenų

Estija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	3,874	5,202	6,432	3,737	4,681	18,708	19,653	22,482	31,878	25,163	19,003			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	1,33	1,23	-2,70	0,94	14,03	0,95	2,83	9,40	-6,72	-6,16	1,51	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	1,33	2,56	-0,14	0,81	14,83	15,78	18,61	28,00	21,29	15,13			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	134,28	123,64	58,10	125,26	399,66	105,05	114,39	141,79	78,94	75,52	117,24	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	134,28	166,03	96,46	120,83	482,91	507,31	580,33	822,87	649,54	490,53			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	34,28	23,64	-41,90	25,26	299,66	5,05	14,39	41,79	-21,06	-24,48	17,24	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	34,28	66,03	-3,54	20,83	382,91	407,31	480,33	722,87	549,54	390,53			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,92	0,47	2,16	3,19	0,26	1,09	1,24	0,56	0,96	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Graikija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	260,331	110,668	304,319	344,760	335,570	498,294	497,984	*	*	330,435	542,488	358,317	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-149,66	193,65	40,44	-9,19	162,72	-0,31	*	*	*	212,05	28,22	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-149,66	43,99	84,43	75,24	237,96	237,65	*	*	70,10	282,16			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	42,51	274,98	113,29	97,33	148,49	99,94	*	*	*	164,17	107,62	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	42,51	116,90	132,43	128,90	191,41	191,29	*	*	126,93	208,38			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-57,49	174,98	13,29	-2,67	48,49	-0,06	*	*	*	64,17	7,62	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-57,49	16,90	32,43	28,90	91,41	91,29	*	*	26,93	108,38			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	6,47	0,41	0,86	1,53	0,67	*	*	*	*	-	-	-

*nėra duomenų

Ispanija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	4617,505	5289,874	6172,966	6608,444	6584,542	6876,443	7637,249	7403,619	*	*	4327,521	4658,121	6017,628	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	672,37	883,09	435,48	-23,90	291,90	760,81	-233,63	*	*	330,60	4,06	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	672,37	1555,46	1990,94	1967,04	2258,94	3019,74	2786,11	*	-289,98	40,62			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	114,56	116,69	107,05	99,64	104,43	111,06	96,94	*	*	107,64	100,09	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	114,56	133,69	143,12	142,60	148,92	165,40	160,34	*	93,72	100,88			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	14,56	16,69	7,05	-0,36	4,43	11,06	-3,06	*	*	7,64	0,09	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	14,56	33,69	43,12	42,60	48,92	65,40	60,34	*	-6,28	0,88			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,02	0,92	0,93	1,05	1,06	0,87	*	*	*	-	-	-

*nėra duomenų

Italija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	7548,541	6816,633	6227,295	5802,781	5928,282	5500,274	5098,422	4978,359	5421,754	5167,563	4445,649	5721,414	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-731,91	-589,34	-424,51	125,50	-428,01	-401,85	-120,06	443,40	-254,19	-721,91	-310,29	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-731,91	-1321,25	-1745,76	-1620,26	-2048,27	-2450,12	-2570,18	-2126,79	-2380,98	-3102,89			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	90,30	91,35	93,18	102,16	92,78	92,69	97,65	108,91	95,31	86,03	94,84	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	90,30	82,50	76,87	78,54	72,87	67,54	65,95	71,83	68,46	58,89			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-9,70	-8,65	-6,82	2,16	-7,22	-7,31	-2,35	8,91	-4,69	-13,97	-5,16	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-9,70	-17,50	-23,13	-21,46	-27,13	-32,46	-34,05	-28,17	-31,54	-41,11			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,01	1,02	1,10	0,91	1,00	1,05	1,12	0,88	0,90	-	-	-

Kipras

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	*	*	7,794	12,863	19,619	28,954	49,027	58,174	50,202	19,413	17,405	29,272	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	5,07	6,76	9,34	20,07	9,15	-7,97	-30,79	-2,01	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	*	*	165,04	152,52	147,58	169,33	118,66	86,30	38,67	89,66	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	*	*	65,04	52,52	47,58	69,33	18,66	-13,70	-61,33	-10,34	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	*	*	0,92	0,97	1,15	0,70	0,73	0,45	2,32	-	-	-

*nėra duomenų

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Kroatija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	*	*	*	*	*	*	*	*	68,398	89,054	73,474	76,975	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	20,66	-15,58	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	130,20	82,50	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	30,20	-17,50	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	*	*	*	*	*	*	*	*	0,63	-	-	-

*nėra duomenų

Latvija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	8,969	21,042	29,788	22,872	18,028	50,458	92,137	66,134	40,700	44,350	32,380	38,805	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	12,07	8,75	-6,92	-4,84	32,43	41,68	-26,00	-25,43	3,65	-11,97	2,34	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	12,07	20,82	13,90	9,06	41,49	83,17	57,17	31,73	35,38	23,41			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	234,61	141,56	76,78	78,82	279,89	182,60	71,78	61,54	108,97	73,01	113,70	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	234,61	332,12	255,01	201,00	562,58	1027,28	737,36	453,79	494,48	361,02			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	134,61	41,56	-23,22	-21,18	179,89	82,60	-28,22	-38,46	8,97	-26,99	13,70	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	134,61	232,12	155,01	101,00	462,58	927,28	637,36	353,79	394,48	261,02			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,60	0,54	1,03	3,55	0,65	0,39	0,86	1,77	0,67	-	-	-

Lenkija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	*	869,998	976,339	1257,566	1699,839	1633,468	2133,538	1235,727	1387,247	1614,677	1631,369	1443,977	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	*	106,34	281,23	442,27	-66,37	500,07	-897,81	151,52	227,43	16,69	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	*	112,22	128,80	135,17	96,10	130,61	57,92	112,26	116,39	101,03	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	*	12,22	28,80	35,17	-3,90	30,61	-42,08	12,26	16,39	1,03	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	*	1,15	1,05	0,71	1,36	0,44	1,94	1,04	0,87	-	-	-

*nėra duomenų

Lietuva

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	27,882	30,407	43,285	62,358	52,491	52,856	62,340	56,140	59,960	65,212	65,399	52,575	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	2,53	12,88	19,07	-9,87	0,37	9,48	-6,20	3,82	5,25	0,19	3,75	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,53	15,40	34,48	24,61	24,97	34,46	28,26	32,08	37,33	37,52			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	109,06	142,35	144,06	84,18	100,70	117,94	90,05	106,80	108,76	100,29	108,90	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	109,06	155,24	223,65	188,26	189,57	223,59	201,35	215,05	233,89	234,56			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	9,06	42,35	44,06	-15,82	0,70	17,94	-9,95	6,80	8,76	0,29	8,90	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	9,06	55,24	123,65	88,26	89,57	123,59	101,35	115,05	133,89	134,56			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	1,31	1,01	0,58	1,20	1,17	0,76	1,19	1,02	0,92	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Liuksemburgas

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	98,765	120,930	130,893	137,485	133,074	141,689	168,774	195,832	209,705	233,097	247,096			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	22,17	9,96	6,59	-4,41	8,61	27,09	27,06	13,87	23,39	14,00	14,83	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	22,17	32,13	38,72	34,31	42,92	70,01	97,07	110,94	134,33	148,33			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	122,44	108,24	105,04	96,79	106,47	119,12	116,03	107,08	111,15	106,01	109,60	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	122,44	132,53	139,20	134,74	143,46	170,88	198,28	212,33	236,01	250,19			
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	22,44	8,24	5,04	-3,21	6,47	19,12	16,03	7,08	11,15	6,01	9,60	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	22,44	32,53	39,20	34,74	43,46	70,88	98,28	112,33	136,01	150,19			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,88	0,97	0,92	1,10	1,12	0,97	0,92	1,04	0,95	-	-	-

Malta

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	*	*	3,404	1,775	2,886	2,228	3,419	5,767	7,981	3,472	7,712			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	*	*	-1,63	1,11	-0,66	1,19	2,35	2,21	-4,51	4,24	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	*	*	52,14	162,59	77,20	153,46	168,68	138,39	43,50	222,12	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	*	*	-47,86	62,59	-22,80	53,46	68,68	38,39	-56,50	122,12	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	*	*	3,12	0,47	1,99	1,10	0,82	0,31	5,11	-	-	-

*nėra duomenų

Olandija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	4503,873	4407,469	4230,771	4140,713	4283,158	4628,084	4693,692	4346,425	3897,062	3799,138	3651,017			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-96,40	-176,70	-90,06	142,45	344,93	65,61	-347,27	-449,36	-97,92	-148,12	-85,29	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-96,40	-273,10	-363,16	-220,71	124,21	189,82	-157,45	-606,81	-704,74	-852,86			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	97,86	95,99	97,87	103,44	108,05	101,42	92,60	89,66	97,49	96,10	97,92	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	97,86	93,94	91,94	95,10	102,76	104,21	96,50	86,53	84,35	81,06			
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-2,14	-4,01	-2,13	3,44	8,05	1,42	-7,40	-10,34	-2,51	-3,90	-2,08	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-2,14	-6,06	-8,06	-4,90	2,76	4,21	-3,50	-13,47	-15,65	-18,94			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,98	1,02	1,06	1,04	0,94	0,91	0,97	1,09	0,99	-	-	-

Portugalija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	780,765	770,430	707,228	630,053	702,568	1064,897	964,788	781,746	647,396	781,954	917,856			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-10,34	-63,20	-77,18	72,52	362,33	-100,11	-183,04	-134,35	134,56	135,90	13,71	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-10,34	-73,54	-150,71	-78,20	284,13	184,02	0,98	-133,37	1,19	137,09			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininio būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	98,68	91,80	89,09	111,51	151,57	90,60	81,03	82,81	120,78	117,38	101,63	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	98,68	90,58	80,70	89,98	136,39	123,57	100,13	82,92	100,15	117,56			
Padidėjimo tempas	Grandininio būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-1,32	-8,20	-10,91	11,51	51,57	-9,40	-18,97	-17,19	20,78	17,38	1,63	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-1,32	-9,42	-19,30	-10,02	36,39	23,57	0,13	-17,08	0,15	17,56			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_b^d}$	-	-	0,93	0,97	1,25	1,36	0,60	0,89	1,02	1,46	0,97	-	-	-

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Prancūzija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	12119,390	11537,606	12509,475	13359,378	12143,086	14063,937	16057,610	13579,992	13326,100	14101,449	15643,440			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_x = y_i - y_{i-1}$	-	-581,78	971,87	849,90	-1216,29	1920,85	1993,67	-2477,62	-253,89	775,35	1541,99	352,41	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-581,78	390,09	1239,99	23,70	1944,55	3938,22	1460,60	1206,71	1982,06	3524,05			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_x^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	95,20	108,42	106,79	90,90	115,82	114,18	84,57	98,13	105,82	110,93	102,59	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	95,20	103,22	110,23	100,20	116,04	132,50	112,05	109,96	116,35	129,08			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_x^d - 100$	-	-4,80	8,42	6,79	-9,10	15,82	14,18	-15,43	-1,87	5,82	10,93	2,59	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^d = T_b^d - 100$	-	-4,80	3,22	10,23	0,20	16,04	32,50	12,05	9,96	16,35	29,08			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_x^d}{T_x^{d-1}}$	-	-	1,14	0,98	0,85	1,27	0,99	0,74	1,16	1,08	1,05	-	-	-

Rumunija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	61,974	86,184	97,840	95,036	83,462	47,867	34,754	38,066	44,892	37,051	34,171			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_x = y_i - y_{i-1}$	-	24,21	11,66	-2,80	-11,57	-35,60	-13,11	3,31	6,83	-7,84	-2,88	-2,78	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	24,21	35,87	33,06	21,49	-14,11	-27,22	-23,91	-17,08	-24,92	-27,80			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_x^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	139,06	113,52	97,13	87,82	57,35	72,61	109,53	117,93	82,53	92,23	94,22	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	139,06	157,87	153,35	134,67	77,24	56,08	61,42	72,44	59,78	55,14			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_x^d - 100$	-	39,06	13,52	-2,87	-12,18	-42,65	-27,39	9,53	17,93	-17,47	-7,77	-5,78	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^d = T_b^d - 100$	-	39,06	57,87	53,35	34,67	-22,76	-43,92	-38,58	-27,56	-40,22	-44,86			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_x^d}{T_x^{d-1}}$	-	-	0,82	0,86	0,90	0,65	1,27	1,51	1,08	0,70	1,12	-	-	-

Slovakija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	24,348	64,850	63,714	63,960	96,916	94,583	152,661	154,165	135,715	125,700	123,194			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_x = y_i - y_{i-1}$	-	40,50	-1,14	0,25	32,96	-2,33	58,08	1,50	-18,45	-10,02	-2,51	9,88	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	40,50	39,37	39,61	72,57	70,24	128,31	129,82	111,37	101,35	98,85			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_x^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	266,35	98,25	100,39	151,53	97,59	161,40	100,99	88,03	92,62	98,01	117,60	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	266,35	261,68	262,69	398,05	388,46	627,00	633,17	557,40	516,26	505,97			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_x^d - 100$	-	166,35	-1,75	0,39	51,53	-2,41	61,40	0,99	-11,97	-7,38	-1,99	17,60	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^d = T_b^d - 100$	-	166,35	161,68	162,69	298,05	288,46	527,00	533,17	457,40	416,26	405,97			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_x^d}{T_x^{d-1}}$	-	-	0,37	1,02	1,51	0,64	1,65	0,63	0,87	1,05	1,06	-	-	-

Slovėnija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	*	55,908	54,377	38,332	34,731	89,051	142,474	91,758	62,852	101,825	104,086			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_x = y_i - y_{i-1}$	-	*	-1,53	-16,05	-3,60	54,32	53,42	-50,72	-28,91	38,97	2,26	*	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_x^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	*	97,26	70,49	90,61	256,40	159,99	64,40	68,50	162,01	102,22	*	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_x^d - 100$	-	*	-2,74	-29,51	-9,39	156,40	59,99	-35,60	-31,50	62,01	2,22	*	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^d = T_b^d - 100$	-	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_x^d}{T_x^{d-1}}$	-	-	*	0,72	1,29	2,83	0,62	0,40	1,06	2,37	0,63	-	-	-

*nėra duomenų

ADRP priemonių išlaidos (mln. Eur.)

Suomija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	1203,259	1151,213	1219,115	1268,351	1240,664	1287,454	1553,026	1617,089	1675,008	1754,040	1862,503	1439,247	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_i = y_i - y_{i-1}$	-	-52,05	67,90	49,24	-27,69	46,79	265,57	64,06	57,92	79,03	108,46	65,92	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-52,05	15,86	65,09	37,41	84,19	349,77	413,83	471,75	550,78	659,24			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_i^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	95,67	105,90	104,04	97,82	103,77	120,63	104,13	103,58	104,72	106,18	104,47	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	95,67	101,32	105,41	103,11	107,00	129,07	134,39	139,21	145,77	154,79			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_i^d - 100$	-	-4,33	5,90	4,04	-2,18	3,77	20,63	4,13	3,58	4,72	6,18	4,47	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^b = T_b^d - 100$	-	-4,33	1,32	5,41	3,11	7,00	29,07	34,39	39,21	45,77	54,79			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_i^d}{T_i^{d-1}}$	-	-	1,11	0,98	0,94	1,06	1,16	0,86	0,99	1,01	1,01	-	-	-

Švedija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	2499,041	2797,182	3188,753	2744,467	2236,875	2085,864	3100,773	3690,779	4262,359	4653,182	4639,886	3263,560	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_i = y_i - y_{i-1}$	-	298,14	391,57	-444,29	-507,59	-151,01	1014,91	590,01	571,58	390,82	-13,30	214,08	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	298,14	689,71	245,43	-262,17	-413,18	601,73	1191,74	1763,32	2154,14	2140,85			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_i^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	111,93	114,00	86,07	81,50	93,25	148,66	119,03	115,49	109,17	99,71	106,38	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	111,93	127,60	109,82	89,51	83,47	124,08	147,69	170,56	186,20	185,67			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_i^d - 100$	-	11,93	14,00	-13,93	-18,50	-6,75	48,66	19,03	15,49	9,17	-0,29	6,38	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^b = T_b^d - 100$	-	11,93	27,60	9,82	-10,49	-16,53	24,08	47,69	70,56	86,20	85,67			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_i^d}{T_i^{d-1}}$	-	-	1,02	0,75	0,95	1,14	1,59	0,80	0,97	0,95	0,91	-	-	-

Vengrija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	179,430	209,023	226,649	265,155	278,952	357,515	534,457	349,216	590,839	704,205	800,112	408,687	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_i = y_i - y_{i-1}$	-	29,59	17,63	38,51	13,80	78,56	176,94	-185,24	241,62	113,37	95,91	62,07	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	29,59	47,22	85,73	99,52	178,09	355,03	169,79	411,41	524,78	620,68			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_i^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	116,49	108,43	116,99	105,20	128,16	149,49	65,34	169,19	119,19	113,62	116,12	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	116,49	126,32	147,78	155,47	199,25	297,86	194,63	329,29	392,47	445,92			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_i^d - 100$	-	16,49	8,43	16,99	5,20	28,16	49,49	-34,66	69,19	19,19	13,62	16,12	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^b = T_b^d - 100$	-	16,49	26,32	47,78	55,47	99,25	197,86	94,63	229,29	292,47	345,92			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_i^d}{T_i^{d-1}}$	-	-	0,93	1,08	0,90	1,22	1,17	0,44	2,59	0,70	0,95	-	-	-

Vokietija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	20534,626	18672,119	15460,333	13708,850	14065,228	15209,599	13368,166	11667,690	9415,437	8377,333	8439,328	13538,064	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_i = y_i - y_{i-1}$	-	-1862,51	-3211,79	-1751,48	356,38	1144,37	-1841,43	-1700,48	-2252,25	-1038,10	61,99	-1209,53	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1862,51	-5074,29	-6825,78	-6469,40	-5325,03	-7166,46	-8866,94	-11119,19	-12157,29	-12095,30			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_i^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} - 100$	-	90,93	82,80	88,67	102,60	108,14	87,89	87,28	80,70	88,97	100,74	91,49	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} - 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} - 100$	-	90,93	75,29	66,76	68,50	74,07	65,10	56,82	45,85	40,80	41,10			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^d = T_i^d - 100$	-	-9,07	-17,20	-11,33	2,60	8,14	-12,11	-12,72	-19,30	-11,03	0,74	-8,51	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Baziniu būdu	$T^b = T_b^d - 100$	-	-9,07	-24,71	-33,24	-31,50	-25,93	-34,90	-43,18	-54,15	-59,20	-58,90			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_i^d}{T_i^{d-1}}$	-	-	0,91	1,07	1,16	1,05	0,81	0,99	0,92	1,10	1,13	-	-	-

Airija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	88	90	97	105	146	268	303	317	316	282	243	205	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	2,00	7,00	8,00	41,00	122,00	35,00	14,00	-1,00	-34,00	-39,00	15,50	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	2,00	9,00	17,00	58,00	180,00	215,00	229,00	228,00	194,00	155,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	102,27	107,78	108,25	139,05	183,56	113,06	104,62	99,68	89,24	86,17	110,69	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	102,27	110,23	119,32	165,91	304,55	344,32	360,23	359,09	320,45	276,14			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	2,27	7,78	8,25	39,05	83,56	13,06	4,62	-0,32	-10,76	-13,83	10,69	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	2,27	10,23	19,32	65,91	204,55	244,32	260,23	259,09	220,45	176,14			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	1,05	1,00	1,28	1,32	0,62	0,93	0,95	0,90	0,97	-	-	-

Austrija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	213	223	212	200	172	223	203	194	209	231	245	211	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	10,00	-11,00	-12,00	-28,00	51,00	-20,00	-9,00	15,00	22,00	14,00	3,20	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	10,00	-1,00	-13,00	-41,00	10,00	-10,00	-19,00	-4,00	18,00	32,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	104,69	95,07	94,34	86,00	129,65	91,03	95,57	107,73	110,53	106,06	101,41	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	104,69	99,53	93,90	80,75	104,69	95,31	91,08	98,12	108,45	115,02			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	4,69	-4,93	-5,66	-14,00	29,65	-8,97	-4,43	7,73	10,53	6,06	1,41	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	4,69	-0,47	-6,10	-19,25	4,69	-4,69	-8,92	-1,88	8,45	15,02			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,91	0,99	0,91	1,51	0,70	1,05	1,13	1,03	0,96	-	-	-

Belgija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	379	390	383	353	333	380	406	347	369	417	423	380	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	11,00	-7,00	-30,00	-20,00	47,00	26,00	-59,00	22,00	48,00	6,00	4,40	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	11,00	4,00	-26,00	-46,00	1,00	27,00	-32,00	-10,00	38,00	44,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	102,90	98,21	92,17	94,33	114,11	106,84	85,47	106,34	113,01	101,44	101,10	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	102,90	101,06	93,14	87,86	100,26	107,12	91,56	97,36	110,03	111,61			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	2,90	-1,79	-7,83	-5,67	14,11	6,84	-14,53	6,34	13,01	1,44	1,10	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	2,90	1,06	-6,86	-12,14	0,26	7,12	-8,44	-2,64	10,03	11,61			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,95	0,94	1,02	1,21	0,94	0,80	1,24	1,06	0,90	-	-	-

Bulgarija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	404	338	309	242	202	240	352	376	410	436	385	336	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-66,00	-29,00	-67,00	-40,00	38,00	112,00	24,00	34,00	26,00	-51,00	-1,90	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-66,00	-95,00	-162,00	-202,00	-164,00	-52,00	-28,00	6,00	32,00	-19,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	83,66	91,42	78,32	83,47	118,81	146,67	106,82	109,04	106,34	88,30	99,52	$\bar{T}_d = \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	83,66	76,49	59,90	50,00	59,41	87,13	93,07	101,49	107,92	95,30			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-16,34	-8,58	-21,68	-16,53	18,81	46,67	6,82	9,04	6,34	-11,70	-0,48	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-16,34	-23,51	-40,10	-50,00	-40,59	-12,87	-6,93	1,49	7,92	-4,70			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	1,09	0,86	1,07	1,42	1,23	0,73	1,02	0,98	0,83	-	-	-

Čekija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	426	410	371	276	230	352	384	351	367	370	324	351	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-16,00	-39,00	-95,00	-46,00	122,00	32,00	-33,00	16,00	3,00	-46,00	-10,20	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-16,00	-55,00	-150,00	-196,00	-74,00	-42,00	-75,00	-59,00	-56,00	-102,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	96,24	90,49	74,39	83,33	153,04	109,09	91,41	104,56	100,82	87,57	97,30	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	96,24	87,09	64,79	53,99	82,63	90,14	82,39	86,15	86,85	76,06			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-3,76	-9,51	-25,61	-16,67	53,04	9,09	-8,59	4,56	0,82	-12,43	-2,70	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-3,76	-12,91	-35,21	-46,01	-17,37	-9,86	-17,61	-13,85	-13,15	-23,94			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,94	0,82	1,12	1,84	0,71	0,84	1,14	0,96	0,87	-	-	-

Danija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	160	140	114	111	101	177	218	221	219	202	191	169	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-20,00	-26,00	-3,00	-10,00	76,00	41,00	3,00	-2,00	-17,00	-11,00	3,10	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-20,00	-46,00	-49,00	-59,00	17,00	58,00	61,00	59,00	42,00	31,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	87,50	81,43	97,37	90,99	175,25	123,16	101,38	99,10	92,24	94,55	101,79	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	87,50	71,25	69,38	63,13	110,63	136,25	138,13	136,88	126,25	119,38			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-12,50	-18,57	-2,63	-9,01	75,25	23,16	1,38	-0,90	-7,76	-5,45	1,79	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-12,50	-28,75	-30,63	-36,88	10,63	36,25	38,13	36,88	26,25	19,38			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,93	1,20	0,93	1,93	0,70	0,82	0,98	0,93	1,03	-	-	-

Didžioji Britanija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	1397	1441	1640	1624	1757	2369	2459	2559	2534	2438	1996	2019	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	44,00	199,00	-16,00	133,00	612,00	90,00	100,00	-25,00	-96,00	-442,00	59,90	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	44,00	243,00	227,00	360,00	972,00	1062,00	1162,00	1137,00	1041,00	599,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	103,15	113,81	99,02	108,19	134,83	103,80	104,07	99,02	96,21	81,87	103,63	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	103,15	117,39	116,25	125,77	169,58	176,02	183,18	181,39	174,52	142,88			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	3,15	13,81	-0,98	8,19	34,83	3,80	4,07	-0,98	-3,79	-18,13	3,63	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	3,15	17,39	16,25	25,77	69,58	76,02	83,18	81,39	74,52	42,88			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	1,10	0,87	1,09	1,25	0,77	1,00	0,95	0,97	0,85	-	-	-

Estija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	68	54	41	32	38	93	114	85	68	59	50	64	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-14,00	-13,00	-9,00	6,00	55,00	21,00	-29,00	-17,00	-9,00	-9,00	-1,80	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-14,00	-27,00	-36,00	-30,00	25,00	46,00	17,00	0,00	-9,00	-18,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	79,41	75,93	78,05	118,75	244,74	122,58	74,56	80,00	86,76	84,75	96,97	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	79,41	60,29	47,06	55,88	136,76	167,65	125,00	100,00	86,76	73,53			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-20,59	-24,07	-21,95	18,75	144,74	22,58	-25,44	-20,00	-13,24	-15,25	-3,03	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-20,59	-39,71	-52,94	-44,12	36,76	67,65	25,00	0,00	-13,24	-26,47			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,96	1,03	1,52	2,06	0,50	0,61	1,07	1,08	0,98	-	-	-

Graikija

Rodikliai		Laikas t	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _t	520	493	448	418	388	485	639	882	1195	1330	1274			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_t - y_{t-1}$	-	-27,00	-45,00	-30,00	-30,00	97,00	154,00	243,00	313,00	135,00	-56,00	75,40	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_t - y_1$	-	-27,00	-72,00	-102,00	-132,00	-35,00	119,00	362,00	675,00	810,00	754,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_t}{y_{t-1}} \cdot 100$	-	94,81	90,87	93,30	92,82	125,00	131,75	138,03	135,49	111,30	95,79	109,37	$\bar{T}_d = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_t}{y_1} \cdot 100$	-	94,81	86,15	80,38	74,62	93,27	122,88	169,62	229,81	255,77	245,00			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-5,19	-9,13	-6,70	-7,18	25,00	31,75	38,03	35,49	11,30	-4,21	9,37	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-5,19	-13,85	-19,62	-25,38	-6,73	22,88	69,62	129,81	155,77	145,00			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,96	1,03	0,99	1,35	1,05	1,05	0,98	0,82	0,86	-	-	-

Ispanija

Rodikliai		Laikas t	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _t	2234	1934	1841	1846	2596	4154	4640	5013	5811	6051	5610			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_t - y_{t-1}$	-	-300,00	-93,00	5,00	750,00	1558,00	486,00	373,00	798,00	240,00	-441,00	337,60	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_t - y_1$	-	-300,00	-393,00	-388,00	362,00	1920,00	2406,00	2779,00	3577,00	3817,00	3376,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_t}{y_{t-1}} \cdot 100$	-	86,57	95,19	100,27	140,63	160,02	111,70	108,04	115,92	104,13	92,71	109,64	$\bar{T}_d = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_t}{y_1} \cdot 100$	-	86,57	82,41	82,63	116,20	185,94	207,70	224,40	260,12	270,86	251,12			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-13,43	-4,81	0,27	40,63	60,02	11,70	8,04	15,92	4,13	-7,29	9,64	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-13,43	-17,59	-17,37	16,20	85,94	107,70	124,40	160,12	170,86	151,12			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	1,10	1,05	1,40	1,14	0,70	0,97	1,07	0,90	0,89	-	-	-

Italija

Rodikliai		Laikas t	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _t	1944	1877	1654	1481	1664	1907	2056	2061	2691	3069	3236			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_t - y_{t-1}$	-	-67,00	-223,00	-173,00	183,00	243,00	149,00	5,00	630,00	378,00	167,00	129,20	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_t - y_1$	-	-67,00	-290,00	-463,00	-280,00	-37,00	112,00	117,00	747,00	1125,00	1292,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_t}{y_{t-1}} \cdot 100$	-	96,55	88,12	89,54	112,36	114,60	107,81	100,24	130,57	114,05	105,44	105,23	$\bar{T}_d = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_t}{y_1} \cdot 100$	-	96,55	85,08	76,18	85,60	98,10	105,76	106,02	138,43	157,87	166,46			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-3,45	-11,88	-10,46	12,36	14,60	7,81	0,24	30,57	14,05	5,44	5,23	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-3,45	-14,92	-23,82	-14,40	-1,90	5,76	6,02	38,43	57,87	66,46			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,91	1,02	1,25	1,02	0,94	0,93	1,30	0,87	0,92	-	-	-

Kipras

Rodikliai		Laikas t	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _t	16	19	17	15	15	22	26	34	52	69	70			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_t - y_{t-1}$	-	3,00	-2,00	-2,00	0,00	7,00	4,00	8,00	18,00	17,00	1,00	5,40	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n - 1}$	Vidutinis lygis
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_t - y_1$	-	3,00	1,00	-1,00	-1,00	6,00	10,00	18,00	36,00	53,00	54,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_t}{y_{t-1}} \cdot 100$	-	118,75	89,47	88,24	100,00	146,67	118,18	130,77	152,94	132,69	101,45	115,90	$\bar{T}_d = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_t}{y_1} \cdot 100$	-	118,75	106,25	93,75	93,75	137,50	162,50	212,50	325,00	431,25	437,50			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	18,75	-10,53	-11,76	0,00	46,67	18,18	30,77	52,94	32,69	1,45	15,90	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	18,75	6,25	-6,25	-6,25	37,50	62,50	112,50	225,00	331,25	337,50			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,75	0,99	1,13	1,47	0,81	1,11	1,17	0,87	0,76	-	-	-

Kroatija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	257	240	215	191	165	178	222	257	297	318	327	242	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-17,00	-25,00	-24,00	-26,00	13,00	44,00	35,00	40,00	21,00	9,00	7,00	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-17,00	-42,00	-66,00	-92,00	-79,00	-35,00	0,00	40,00	61,00	70,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	93,39	89,58	88,84	86,39	107,88	124,72	115,77	115,56	107,07	102,83	102,44	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	93,39	83,66	74,32	64,20	69,26	86,38	100,00	115,56	123,74	127,24			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-6,61	-10,42	-11,16	-13,61	7,88	24,72	15,77	15,56	7,07	2,83	2,44	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-6,61	-16,34	-25,68	-35,80	-30,74	-13,62	0,00	15,56	23,74	27,24			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,96	0,99	0,97	1,25	1,16	0,93	1,00	0,93	0,96	-	-	-

Latvija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	128	108	78	68	88	193	206	167	155	120	108	129	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-20,00	-30,00	-10,00	20,00	105,00	13,00	-39,00	-12,00	-35,00	-12,00	-2,00	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-20,00	-50,00	-60,00	-40,00	65,00	78,00	39,00	27,00	-8,00	-20,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	84,38	72,22	87,18	129,41	219,32	106,74	81,07	92,81	77,42	90,00	98,32	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	84,38	60,94	53,13	68,75	150,78	160,94	130,47	121,09	93,75	84,38			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-15,63	-27,78	-12,82	29,41	119,32	6,74	-18,93	-7,19	-22,58	-10,00	-1,68	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-15,63	-39,06	-46,88	-31,25	50,78	60,94	30,47	21,09	-6,25	-15,63			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,86	1,21	1,48	1,69	0,49	0,76	1,14	0,83	1,16	-	-	-

Lenkija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	3209	3018	2311	1579	1165	1359	1650	1659	1749	1793	1567	1914	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-191,00	-707,00	-732,00	-414,00	194,00	291,00	9,00	90,00	44,00	-226,00	-164,20	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-191,00	-898,00	-1630,00	-2044,00	-1850,00	-1559,00	-1550,00	-1460,00	-1416,00	-1642,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	94,05	76,57	68,33	73,78	116,65	121,41	100,55	105,42	102,52	87,40	93,08	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	94,05	72,02	49,21	36,30	42,35	51,42	51,70	54,50	55,87	48,83			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-5,95	-23,43	-31,67	-26,22	16,65	21,41	0,55	5,42	2,52	-12,60	-6,92	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-5,95	-27,98	-50,79	-63,70	-57,65	-48,58	-48,30	-45,50	-44,13	-51,17			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,81	0,89	1,08	1,58	1,04	0,83	1,05	0,97	0,85	-	-	-

Lietuva

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	173	130	88	64	88	211	270	228	197	172	158	162	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-43,00	-42,00	-24,00	24,00	123,00	59,00	-42,00	-31,00	-25,00	-14,00	-1,50	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-43,00	-85,00	-109,00	-85,00	38,00	97,00	55,00	24,00	-1,00	-15,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	75,14	67,69	72,73	137,50	239,77	127,96	84,44	86,40	87,31	91,86	99,10	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	75,14	50,87	36,99	50,87	121,97	156,07	131,79	113,87	99,42	91,33			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-24,86	-32,31	-27,27	37,50	139,77	27,96	-15,56	-13,60	-12,69	-8,14	-0,90	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-24,86	-49,13	-63,01	-49,13	21,97	56,07	31,79	13,87	-0,58	-8,67			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_s^{d-1}}$	-	-	0,90	1,07	1,89	1,74	0,53	0,66	1,02	1,01	1,05	-	-	-

Liuksemburgas

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	10	9	9	9	10	12	11	11	13	15	16			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-1,00	0,00	0,00	1,00	2,00	-1,00	0,00	2,00	2,00	1,00	0,60	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,00	-1,00	-1,00	0,00	2,00	1,00	1,00	3,00	5,00	6,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	90,00	100,00	100,00	111,11	120,00	91,67	100,00	118,18	115,38	106,67	104,81	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	90,00	90,00	90,00	100,00	120,00	110,00	110,00	130,00	150,00	160,00			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-10,00	0,00	0,00	11,11	20,00	-8,33	0,00	18,18	15,38	6,67	4,81	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-10,00	-10,00	-10,00	0,00	20,00	10,00	10,00	30,00	50,00	60,00			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	1,11	1,00	1,11	1,08	0,76	1,09	1,18	0,98	0,92	-	-	-

Malta

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	11	11	11	11	10	12	12	11	11	12	11			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	0,00	0,00	0,00	-1,00	2,00	0,00	-1,00	0,00	1,00	-1,00	0,00	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	0,00	0,00	0,00	-1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	100,00	100,00	100,00	90,91	120,00	100,00	91,67	100,00	109,09	91,67	100,00	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	100,00	100,00	100,00	90,91	109,09	109,09	100,00	100,00	109,09	100,00			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	0,00	0,00	0,00	-9,09	20,00	0,00	-8,33	0,00	9,09	-8,33	0,00	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	0,00	0,00	0,00	-9,09	9,09	9,09	0,00	0,00	9,09	0,00			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	1,00	1,00	0,91	1,32	0,83	0,92	1,09	1,09	0,84	-	-	-

Olandija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	466	489	419	355	318	381	435	434	516	647	660			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	23,00	-70,00	-64,00	-37,00	63,00	54,00	-1,00	82,00	131,00	13,00	19,40	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	23,00	-47,00	-111,00	-148,00	-85,00	-31,00	-32,00	50,00	181,00	194,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	104,94	85,69	84,73	89,58	119,81	114,17	99,77	118,89	125,39	102,01	103,54	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	104,94	89,91	76,18	68,24	81,76	93,35	93,13	110,73	138,84	141,63			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	4,94	-14,31	-15,27	-10,42	19,81	14,17	-0,23	18,89	25,39	2,01	3,54	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	4,94	-10,09	-23,82	-31,76	-18,24	-6,65	-6,87	10,73	38,84	41,63			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,82	0,99	1,06	1,34	0,95	0,87	1,19	1,05	0,81	-	-	-

Portugalija

Rodikliai		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y _i	413	470	478	494	476	574	645	688	835	855	729			
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	57,00	8,00	16,00	-18,00	98,00	71,00	43,00	147,00	20,00	-126,00	31,60	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	57,00	65,00	81,00	63,00	161,00	232,00	275,00	422,00	442,00	316,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	113,80	101,70	103,35	96,36	120,59	112,37	106,67	121,37	102,40	85,26	105,85	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	113,80	115,74	119,61	115,25	138,98	156,17	166,59	202,18	207,02	176,51			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	13,80	1,70	3,35	-3,64	20,59	12,37	6,67	21,37	2,40	-14,74	5,85	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	13,80	15,74	19,61	15,25	38,98	56,17	66,59	102,18	107,02	76,51			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,89	1,02	0,93	1,25	0,93	0,95	1,14	0,84	0,83	-	-	-

Prancūzija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	2459	2478	2482	2268	2121	2622	2680	2665	2855	3023	3035	2608	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	19,00	4,00	-214,00	-147,00	501,00	58,00	-15,00	190,00	168,00	12,00	57,60	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	19,00	23,00	-191,00	-338,00	163,00	221,00	206,00	396,00	564,00	576,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	100,77	100,16	91,38	93,52	123,62	102,21	99,44	107,13	105,88	100,40	102,13	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	100,77	100,94	92,23	86,25	106,63	108,99	108,38	116,10	122,94	123,42			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	0,77	0,16	-8,62	-6,48	23,62	2,21	-0,56	7,13	5,88	0,40	2,13	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	0,77	0,94	-7,77	-13,75	6,63	8,99	8,38	16,10	22,94	23,42			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,99	0,91	1,02	1,32	0,83	0,97	1,08	0,99	0,95	-	-	-

Rumunija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	793	701	719	634	549	624	652	659	627	653	629	658	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-92,00	18,00	-85,00	-85,00	75,00	28,00	7,00	-32,00	26,00	-24,00	-16,40	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-92,00	-74,00	-159,00	-244,00	-169,00	-141,00	-134,00	-166,00	-140,00	-164,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	88,40	102,57	88,18	86,59	113,66	104,49	101,07	95,14	104,15	96,32	97,71	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	88,40	90,67	79,95	69,23	78,69	82,22	83,10	79,07	82,35	79,32			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-11,60	2,57	-11,82	-13,41	13,66	4,49	1,07	-4,86	4,15	-3,68	-2,29	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-11,60	-9,33	-20,05	-30,77	-21,31	-17,78	-16,90	-20,93	-17,65	-20,68			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	1,16	0,86	0,98	1,31	0,92	0,97	0,94	1,09	0,92	-	-	-

Slovakija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	480	427	353	293	254	321	386	363	378	386	359	364	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-53,00	-74,00	-60,00	-39,00	67,00	65,00	-23,00	15,00	8,00	-27,00	-12,10	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-53,00	-127,00	-187,00	-226,00	-159,00	-94,00	-117,00	-102,00	-94,00	-121,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	88,96	82,67	83,00	86,69	126,38	120,25	94,04	104,13	102,12	93,01	97,14	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	88,96	73,54	61,04	52,92	66,88	80,42	75,63	78,75	80,42	74,79			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	-11,04	-17,33	-17,00	-13,31	26,38	20,25	-5,96	4,13	2,12	-6,99	-2,86	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-11,04	-26,46	-38,96	-47,08	-33,13	-19,58	-24,38	-21,25	-19,58	-25,21			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,93	1,00	1,04	1,46	0,95	0,78	1,11	0,98	0,91	-	-	-

Slovėnija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	63	66	61	50	46	61	75	83	90	102	98	72	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	3,00	-5,00	-11,00	-4,00	15,00	14,00	8,00	7,00	12,00	-4,00	3,50	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	3,00	-2,00	-13,00	-17,00	-2,00	12,00	20,00	27,00	39,00	35,00			
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_g^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	104,76	92,42	81,97	92,00	132,61	122,95	110,67	108,43	113,33	96,08	104,52	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	104,76	96,83	79,37	73,02	96,83	119,05	131,75	142,86	161,90	155,56			
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_g^d - 100$	-	4,76	-7,58	-18,03	-8,00	32,61	22,95	10,67	8,43	13,33	-3,92	4,52	$\bar{T}_p = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	4,76	-3,17	-20,63	-26,98	-3,17	19,05	31,75	42,86	61,90	55,56			
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_g^d}{T_g^{d-1}}$	-	-	0,88	0,89	1,12	1,44	0,93	0,90	0,98	1,05	0,85	-	-	-

Suomija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	229	220	204	183	172	221	224	209	207	219	232	211	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-9,00	-16,00	-21,00	-11,00	49,00	3,00	-15,00	-2,00	12,00	13,00	0,30	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-9,00	-25,00	-46,00	-57,00	-8,00	-5,00	-20,00	-22,00	-10,00	3,00			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	96,07	92,73	89,71	93,99	128,49	101,36	93,30	99,04	105,80	105,94	100,13	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	96,07	89,08	79,91	75,11	96,51	97,82	91,27	90,39	95,63	101,31			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	-3,93	-7,27	-10,29	-6,01	28,49	1,36	-6,70	-0,96	5,80	5,94	0,13	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	-3,93	-10,92	-20,09	-24,89	-3,49	-2,18	-8,73	-9,61	-4,37	1,31			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,97	0,97	1,05	1,37	0,79	0,92	1,06	1,07	1,00	-	-	-

Švedija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	346	361	336	298	305	408	425	390	403	411	411	372	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	15,00	-25,00	-38,00	7,00	103,00	17,00	-35,00	13,00	8,00	0,00	6,50	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	15,00	-10,00	-48,00	-41,00	62,00	79,00	44,00	57,00	65,00	65,00			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	104,34	93,07	88,69	102,35	133,77	104,17	91,76	103,33	101,99	100,00	101,74	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	104,34	97,11	86,13	88,15	117,92	122,83	112,72	116,47	118,79	118,79			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	4,34	-6,93	-11,31	2,35	33,77	4,17	-8,24	3,33	1,99	0,00	1,74	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	4,34	-2,89	-13,87	-11,85	17,92	22,83	12,72	16,47	18,79	18,79			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,89	0,95	1,15	1,31	0,78	0,88	1,13	0,99	0,98	-	-	-

Vengrija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	252	302	317	312	326	418	469	466	473	441	343	374	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	50,00	15,00	-5,00	14,00	92,00	51,00	-3,00	7,00	-32,00	-98,00	9,10	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	50,00	65,00	60,00	74,00	166,00	217,00	214,00	221,00	189,00	91,00			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	119,84	104,97	98,42	104,49	128,22	112,20	99,36	101,50	93,23	77,78	103,13	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	119,84	125,79	123,81	129,37	165,87	186,11	184,92	187,70	175,00	136,11			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	19,84	4,97	-1,58	4,49	28,22	12,20	-0,64	1,50	-6,77	-22,22	3,13	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	19,84	25,79	23,81	29,37	65,87	86,11	84,92	87,70	75,00	36,11			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,88	0,94	1,06	1,23	0,88	0,89	1,02	0,92	0,83	-	-	-

Vokietija

Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	4127	4506	4104	3473	3018	3098	2821	2399	2224	2182	2090	3095	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	379,00	-402,00	-631,00	-455,00	80,00	-277,00	-422,00	-175,00	-42,00	-92,00	-203,70	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	379,00	-23,00	-654,00	-1109,00	-1029,00	-1306,00	-1728,00	-1903,00	-1945,00	-2037,00			Vidutinis absoliutus padidėjimas
Didėjimo tempas	Grandininis būdu	$T_s^d = \frac{y_i}{y_{i-1}} \cdot 100$	-	109,18	91,08	84,62	86,90	102,65	91,06	85,04	92,71	98,11	95,78	93,42	$\bar{T}_d = n \cdot \sqrt[n]{\frac{y_n}{y_1}} \cdot 100$	Vidutinis didėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T_b^d = \frac{y_i}{y_1} \cdot 100$	-	109,18	99,44	84,15	73,13	75,07	68,35	58,13	53,89	52,87	50,64			Vidutinis didėjimo tempas
Padidėjimo tempas	Grandininis būdu	$T^D = T_s^d - 100$	-	9,18	-8,92	-15,38	-13,10	2,65	-8,94	-14,96	-7,29	-1,89	-4,22	-6,58	$\bar{T}_P = T_d - 100$	Vidutinis padidėjimo tempas
	Bazinių būdu	$T^D = T_b^d - 100$	-	9,18	-0,56	-15,85	-26,87	-24,93	-31,65	-41,87	-46,11	-47,13	-49,36			Vidutinis padidėjimo tempas
Pagreičio koeficientas		$K_{pagr.} = \frac{T_s^d}{T_b^d}$	-	-	0,83	0,93	1,03	1,18	0,89	0,93	1,09	1,06	0,98	-	-	-

21 priedas
Nedarbo lygis (%)

ES 28																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	9,3	9,0	8,2	7,2	7,0	9,0	9,6	9,7	10,5	10,9	10,2	9,1	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-0,30	-0,80	-1,00	-0,20	2,00	0,60	0,10	0,80	0,40	-0,70	0,09	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,30	-1,10	-2,10	-2,30	-0,30	0,30	0,40	1,20	1,60	0,90			Vidutinis absolūtu padidējimas
Airija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	4,5	4,4	4,5	4,7	6,4	12,0	13,9	14,7	14,7	13,1	11,3	9,5	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-0,10	0,10	0,20	1,70	5,60	1,90	0,80	0,00	-1,60	-1,80	0,68	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-4,90	-4,80	-4,60	-2,90	2,70	4,60	5,40	5,40	3,80	2,00			Vidutinis absolūtu padidējimas
Austrija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	5,5	5,6	5,3	4,9	4,1	5,3	4,8	4,6	4,9	5,4	5,6	5,1	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	0,10	-0,30	-0,40	-0,80	1,20	-0,50	-0,20	0,30	0,50	0,20	0,01	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-3,70	-4,00	-4,40	-5,20	-4,00	-4,50	-4,70	-4,40	-3,90	-3,70			Vidutinis absolūtu padidējimas
Beļģija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,4	8,5	8,3	7,5	7,0	7,9	8,3	7,2	7,6	8,4	8,5	8,0	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	0,10	-0,20	-0,80	-0,50	0,90	0,40	-1,10	0,40	0,80	0,10	0,01	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,80	-1,00	-1,80	-2,30	-1,40	-1,00	-2,10	-1,70	-0,90	-0,80			Vidutinis absolūtu padidējimas
Bulgārija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	12,1	10,1	9,0	6,9	5,6	6,8	10,3	11,3	12,3	13,0	11,4	9,9	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-2,00	-1,10	-2,10	-1,30	1,20	3,50	1,00	1,00	0,70	-1,60	-0,07	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	0,80	-0,30	-2,40	-3,70	-2,50	1,00	2,00	3,00	3,70	2,10			Vidutinis absolūtu padidējimas
Čekija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	7,0	7,0	6,1	6,7	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-0,40	-0,80	-1,80	-0,90	2,30	0,60	-0,60	0,30	0,00	-0,90	-0,22	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,40	-2,20	-4,00	-4,90	-2,60	-2,00	-2,60	-2,30	-2,30	-3,20			Vidutinis absolūtu padidējimas
Dānija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	5,5	4,8	3,9	3,8	3,4	6,0	7,5	7,6	7,5	7,0	6,6	5,8	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-0,70	-0,90	-0,10	-0,40	2,60	1,50	0,10	-0,10	-0,50	-0,40	0,11	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-4,50	-5,40	-5,50	-5,90	-3,30	-1,80	-1,70	-1,80	-2,30	-2,70			Vidutinis absolūtu padidējimas
Didžioji Britānija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	4,7	4,8	5,4	5,3	5,6	7,6	7,8	8,1	7,9	7,6	6,1	6,4	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	0,10	0,60	-0,10	0,30	2,00	0,20	0,30	-0,20	-0,30	-1,50	0,14	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-4,50	-3,90	-4,00	-3,70	-1,70	-1,50	-1,20	-1,40	-1,70	-3,20			Vidutinis absolūtu padidējimas
Estija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	10,1	8,0	5,9	4,6	5,5	13,5	16,7	12,3	10,0	8,6	7,4	9,3	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	-2,10	-2,10	-1,30	0,90	8,00	3,20	-4,40	-2,30	-1,40	-1,20	-0,27	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,30	-3,40	-4,70	-3,80	4,20	7,40	3,00	0,70	-0,70	-1,90			Vidutinis absolūtu padidējimas

22 priedas
Nedarbo lygis (%)

Griekija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	10,6	10,0	9,0	8,4	7,8	9,6	12,7	17,9	24,5	27,5	26,5	15,0	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,60	-1,00	-0,60	-0,60	1,80	3,10	5,20	6,60	3,00	-1,00	1,59	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	0,70	-0,30	-0,90	-1,50	0,30	3,40	8,60	15,20	18,20	17,20			Vidutinis absolūtu padidējimas
Ispanija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	11,0	9,2	8,5	8,2	11,3	17,9	19,9	21,4	24,8	26,1	24,5	16,6	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-1,80	-0,70	-0,30	3,10	6,60	2,00	1,50	3,40	1,30	-1,60	1,35	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,10	-0,80	-1,10	2,00	8,60	10,60	12,10	15,50	16,80	15,20			Vidutinis absolūtu padidējimas
Itālija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,0	7,7	6,8	6,1	6,7	7,7	8,4	8,4	10,7	12,1	12,7	8,7	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,30	-0,90	-0,70	0,60	1,00	0,70	0,00	2,30	1,40	0,60	0,47	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,60	-2,50	-3,20	-2,60	-1,60	-0,90	-0,90	1,40	2,80	3,40			Vidutinis absolūtu padidējimas
Kipras																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	4,6	5,3	4,6	3,9	3,7	5,4	6,3	7,9	11,9	15,9	16,1	7,8	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,70	-0,70	-0,70	-0,20	1,70	0,90	1,60	4,00	4,00	0,20	1,15	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-4,00	-4,70	-5,40	-5,60	-3,90	-3,00	-1,40	2,60	6,60	6,80			Vidutinis absolūtu padidējimas
Kroatija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	13,9	13,0	11,6	9,9	8,6	9,2	11,7	13,7	16,0	17,3	17,3	12,9	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,90	-1,40	-1,70	-1,30	0,60	2,50	2,00	2,30	1,30	0,00	0,34	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	3,70	2,30	0,60	-0,70	-0,10	2,40	4,40	6,70	8,00	8,00			Vidutinis absolūtu padidējimas
Latvija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	11,7	10,0	7,0	6,1	7,7	17,5	19,5	16,2	15,0	11,9	10,8	12,1	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-1,70	-3,00	-0,90	1,60	9,80	2,00	-3,30	-1,20	-3,10	-1,10	-0,09	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	0,70	-2,30	-3,20	-1,60	8,20	10,20	6,90	5,70	2,60	1,50			Vidutinis absolūtu padidējimas
Lenkija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	19,1	17,9	13,9	9,6	7,1	8,1	9,7	9,7	10,1	10,3	9,0	11,3	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-1,20	-4,00	-4,30	-2,50	1,00	1,60	0,00	0,40	0,20	-1,30	-1,01	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	8,60	4,60	0,30	-2,20	-1,20	0,40	0,40	0,80	1,00	-0,30			Vidutinis absolūtu padidējimas
Lietuva																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	10,9	8,3	5,8	4,3	5,8	13,8	17,8	15,4	13,4	11,8	10,7	10,7	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-2,60	-2,50	-1,50	1,50	8,00	4,00	-2,40	-2,00	-1,60	-1,10	-0,02	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,00	-3,50	-5,00	-3,50	4,50	8,50	6,10	4,10	2,50	1,40			Vidutinis absolūtu padidējimas
Liuksemburgas																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	5,0	4,6	4,6	4,2	4,9	5,1	4,6	4,8	5,1	5,9	6,0	5,0	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandinīnis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,40	0,00	-0,40	0,70	0,20	-0,50	0,20	0,30	0,80	0,10	0,10	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Bazīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-4,70	-4,70	-5,10	-4,40	-4,20	-4,70	-4,50	-4,20	-3,40	-3,30			Vidutinis absolūtu padidējimas

23 priedas
Nedarbo lygis (%)

Malta																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	7,2	6,9	6,8	6,5	6,0	6,9	6,9	6,4	6,3	6,4	5,8	6,6	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,30	-0,10	-0,30	-0,50	0,90	0,00	-0,50	-0,10	0,10	-0,60	-0,14	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-2,40	-2,50	-2,80	-3,30	-2,40	-2,40	-2,90	-3,00	-2,90	-3,50			
Olandija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	5,7	5,9	5,0	4,2	3,7	4,4	5,0	5,0	5,8	7,3	7,4	5,4	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,20	-0,90	-0,80	-0,50	0,70	0,60	0,00	0,80	1,50	0,10	0,17	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-3,40	-4,30	-5,10	-5,60	-4,90	-4,30	-4,30	-3,50	-2,00	-1,90			
Portugālija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	7,8	8,8	8,9	9,1	8,8	10,7	12,0	12,9	15,8	16,4	14,1	11,4	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	1,00	0,10	0,20	-0,30	1,90	1,30	0,90	2,90	0,60	-2,30	0,63	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,50	-0,40	-0,20	-0,50	1,40	2,70	3,60	6,50	7,10	4,80			
Prancūzija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,9	8,9	8,8	8,0	7,4	9,1	9,3	9,2	9,8	10,3	10,3	9,1	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,00	-0,10	-0,80	-0,60	1,70	0,20	-0,10	0,60	0,50	0,00	0,14	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,40	-0,50	-1,30	-1,90	-0,20	0,00	-0,10	0,50	1,00	1,00			
Rumunija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,0	7,1	7,2	6,4	5,6	6,5	7,0	7,2	6,8	7,1	6,8	6,9	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,90	0,10	-0,80	-0,80	0,90	0,50	0,20	-0,40	0,30	-0,30	-0,12	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-2,20	-2,10	-2,90	-3,70	-2,80	-2,30	-2,10	-2,50	-2,20	-2,50			
Slovākija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	18,4	16,4	13,5	11,2	9,6	12,1	14,5	13,7	14,0	14,2	13,2	13,7	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-2,00	-2,90	-2,30	-1,60	2,50	2,40	-0,80	0,30	0,20	-1,00	-0,52	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	7,10	4,20	1,90	0,30	2,80	5,20	4,40	4,70	4,90	3,90			
Slovēnija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	6,3	6,5	6,0	4,9	4,4	5,9	7,3	8,2	8,9	10,1	9,7	7,1	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,20	-0,50	-1,10	-0,50	1,50	1,40	0,90	0,70	1,20	-0,40	0,34	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-2,80	-3,30	-4,40	-4,90	-3,40	-2,00	-1,10	-0,40	0,80	0,40			
Somija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4	8,2	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	7,9	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	-0,40	-0,70	-0,80	-0,50	1,80	0,20	-0,60	-0,10	0,50	0,50	-0,01	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-0,90	-1,60	-2,40	-2,90	-1,10	-0,90	-1,50	-1,60	-1,10	-0,60			
Švedija																
Rodikļi		Laikas t _i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmē	Formulēs	Rodikļi
		Duomenys y _i	7,4	7,7	7,1	6,1	6,2	8,3	8,6	7,8	8,0	8,0	7,9	7,6	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absolūtaus lygio padidējimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_s = y_i - y_{i-1}$	-	0,30	-0,60	-1,00	0,10	2,10	0,30	-0,80	0,20	0,00	-0,10	0,05	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absolūtu padidējimas
	Baznīnis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-1,60	-2,20	-3,20	-3,10	-1,00	-0,70	-1,50	-1,30	-1,30	-1,40			

24 priedas
Nedarbo lygis (%)

Vengrija																
Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	6,1	7,2	7,5	7,4	7,8	10,0	11,2	11,0	11,0	10,2	7,7	8,8	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	1,10	0,30	-0,10	0,40	2,20	1,20	-0,20	0,00	-0,80	-2,50	0,16	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	-2,10	-1,80	-1,90	-1,50	0,70	1,90	1,70	1,70	0,90	-1,60			
Vokietija																
Rodikliai		Laikas t_i	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Reikšmė	Formulės	Rodikliai
		Duomenys y_i	10,4	11,2	10,1	8,5	7,4	7,6	7,0	5,8	5,4	5,2	5,0	7,6	$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}$	Vidutinis lygis
Absoliutaus lygio padidėjimas	Grandininis pokytis	$\Delta y_g = y_i - y_{i-1}$	-	0,80	-1,10	-1,60	-1,10	0,20	-0,60	-1,20	-0,40	-0,20	-0,20	-0,54	$\bar{\Delta y} = \frac{y_n - y_1}{n-1}$	Vidutinis absoliutus padidėjimas
	Bazinis pokytis	$\Delta y_b = y_i - y_1$	-	1,90	0,80	-0,80	-1,90	-1,70	-2,30	-3,50	-3,90	-4,10	-4,30			

Koreliacinė regresinė analizė

Statistikos dydžiai	Formulė (EXCEL funkcijų panaudojimas)	Tikslas
Vidurkis	AVERAGE	Surasti nedarbo lygio ir ADRP priemonių lėšų vidurkį
Vidutinis kvadratinis nuokrypis	STDEV	Nustatyti sklaidą apie vidurkį
Dispersija	VAR	Surasti labiausiai tikėtiną ADRP priemonės nukrypimą nuo aritmetinio vidurkio
Koreliacijos koeficientas, r	CORREL	Surasti ryšio stiprumą tarp ADRP priemonių
Imties statistika, t	TINV	Priimti reikšmingumo sprendimą
Regresijos koeficientas, a	INTERCEPT	Tiesinei regresijos lygčiai sudaryti
Regresijos koeficientas, b	SLOPE	
Regresijos dispersija	$\sigma_y^2 = \frac{\sum(\hat{y}_i - \bar{y})^2}{m}$	Įvertinti adekvatumą
Likutinė dispersija	$\sigma_{lik}^2 = \frac{\sum(y_i - \hat{y}_i)^2}{n-2}$	
Dispersijų santykis/ statistika F	$F = \frac{\sigma_{\hat{y}}^2}{\sigma_{lik}^2}$	
Kitos tyrime naudotos formulės		
$x^2; xy; \hat{y}; y_i - \hat{y}_i; (y_i - \hat{y}_i)^2; \hat{y}_i - \bar{y}; (\hat{y}_i - \bar{y})^2$		

Profesinio mokymo išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU 28	:	10 220,039	10 099,211	9 840,871	9 493,596	11 841,354	12 604,166	11 592,716	*	*	*
Belgium	137,987	152,542	185,246	194,242	210,274	230,900	239,158	247,369	260,822	284,073	302,878
Bulgaria	1,137	1,435	*	1,429	1,927	0,191	0,005	0,051	6,633	0,296	0,450
Czech Republic	0,493	0,309	0,302	0,189	0,200	0,270	0,423	0,237	0,107	0,213	0,250
Denmark	835,468	1 007,099	897,079	698,682	482,497	603,623	948,613	865,742	807,929	805,927	804,263
Germany	5 177,500	4 806,133	4 185,321	4 283,417	3 959,127	4 956,381	4 102,542	3 944,374	3 594,505	3 190,233	3 315,691
Estonia	0,343	1,668	0,608	0,437	0,340	2,258	2,008	2,865	4,805	3,730	2,688
Ireland	144,473	165,271	211,033	252,891	275,462	325,960	408,441	410,838	454,474	405,689	421,960
Greece	38,426	59,626	63,814	60,318	91,921	15,348	15,038	*	-	92,080	107,128
Spain	39,998	36,985	29,879	56,275	42,013	54,009	45,207	48,018	0,545	6,209	2,314
France	2 075,725	2 036,216	2 356,972	2 278,314	2 384,321	3 276,498	4 018,961	3 585,331	3 952,396	4 193,761	4 304,369
Croatia	*	*	*	*	*	*	*	*	13,961	30,422	15,718
Italy	35,923	37,549	59,503	120,843	106,877	39,824	36,314	39,772	46,683	36,540	21,236
Cyprus	*	*	0,427	1,133	1,510	1,228	3,444	3,206	2,741	3,596	4,088
Latvia	0,554	2,088	2,473	2,168	2,091	6,811	4,969	2,316	1,729	4,049	3,253
Lithuania	3,187	3,513	0,213	*	*	*	9,678	2,649	2,826	13,462	2,837
Luxembourg	8,388	10,311	13,566	14,521	7,567	5,768	8,363	9,602	9,320	10,337	11,445
Hungary	29,308	22,935	41,027	58,158	67,766	44,748	47,635	25,696	3,036	2,234	1,072
Malta	*	*	-	0,168	0,124	0,070	0,197	0,301	0,063	0,998	0,195
Netherlands	199,300	208,100	220,700	211,800	210,200	234,700	250,100	243,000	210,300	162,300	150,200
Austria	358,687	480,136	586,286	536,074	520,656	743,771	942,219	808,807	852,320	977,448	1 088,801
Poland	*	207,690	233,140	250,128	371,250	56,532	46,717	20,028	21,200	24,936	21,264
Portugal	220,173	212,219	211,300	185,266	227,933	583,367	541,900	406,789	287,286	252,584	244,274
Romania	2,659	7,036	4,571	5,793	5,378	2,910	2,518	2,324	2,775	0,672	0,609
Slovenia	*	5,602	8,036	4,416	4,397	9,025	14,666	14,032	3,754	6,608	9,467
Slovakia	0,980	2,137	1,111	0,669	0,771	1,457	0,777	0,069	0,278	0,065	0,006
Finland	421,635	406,755	424,789	442,681	419,775	473,589	654,198	695,956	721,771	720,877	784,490
Sweden	337,889	346,685	351,400	180,860	99,218	79,950	145,219	163,237	176,928	190,834	200,473
United Kingdom	:	:	10,413	:	:	92,165	114,856	*	*	*	*

Užimtumo rėmimo išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU 28	*	1 330,947	1 379,239	1 297,162	1 388,393	1 704,689	2 515,624	2 447,635	*	*	*
Belgium	129,466	157,815	173,266	190,345	203,280	180,412	315,671	597,580	428,391	180,387	186,066
Bulgaria	0,043	0,059	0,075	0,112	0,103	0,071	0,005	0,000	0,015	0,003	0,003
Czech Republic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denmark	157,677	134,665	114,116	84,221	121,620	139,897	262,122	327,692	350,108	323,764	366,395
Germany	258,431	229,895	243,197	314,180	357,483	138,248	96,850	121,177	91,273	39,941	24,066
Estonia	-	-	-	-	-	0,003	0,002	0,011	0,058	0,124	0,059
Ireland	66,955	54,858	57,763	72,392	74,493	77,878	89,143	115,615	128,573	121,483	121,114
Greece	-	2,143	5,067	20,071	12,056	115,169	115,169	*	*	11,541	16,348
Spain	2,230	:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
France	49,330	56,016	33,217	108,430	125,244	85,686	116,678	72,314	74,696	71,861	87,407
Croatia	*	*	*	*	*	*	*	*	0,229	0,347	0,366
Italy	21,702	43,777	18,411	19,239	24,719	28,723	65,468	55,049	53,238	43,464	35,203
Cyprus	*	*	5,808	8,201	13,753	24,759	32,637	35,464	33,220	5,331	3,847
Latvia	-	-	-	-	0,001	0,004	-	-	-	0,051	0,072
Lithuania	-	-	0,026	0,580	0,616	0,745	0,949	2,200	2,322	0,384	0,392
Luxembourg	22,571	38,396	46,059	56,111	67,482	70,861	84,358	51,584	105,787	117,995	123,792
Hungary	-	-	-	-	-	-	-	-	0,049	0,332	1,614
Malta	*	*	0,112	0,241	0,386	0,323	0,253	0,428	0,539	-	1,440
Netherlands	5,375	2,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Austria	7,279	7,216	8,807	9,380	8,646	7,108	7,198	7,750	8,381	8,358	8,530
Poland	*	11,086	9,993	9,619	17,648	331,431	492,474	227,076	230,229	323,274	340,540
Portugal	81,418	82,791	63,871	61,294	61,690	57,961	1,561	9,693	1,641	0,673	0,185
Romania	10,100	5,381	5,603	6,582	6,638	13,056	8,081	6,061	4,471	4,973	4,736
Slovenia	*	-	-	-	-	-	-	-	-	0,316	0,010
Slovakia	1,358	4,302	5,054	2,900	5,374	10,355	24,971	20,291	21,087	13,038	6,083
Finland	75,823	74,416	86,573	98,741	108,601	88,028	90,925	98,085	122,010	115,516	123,195
Sweden	260,623	370,171	398,945	145,052	109,098	258,214	615,583	617,289	727,703	739,525	719,130
United Kingdom	44,677	55,960	103,276	89,469	69,461	75,755	95,527	*	*	*	*

Neįgaliųjų integracijos išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU 28	*	1 230,590	693,270	610,864	582,044	582,160	654,548	625,852	*	*	*
Belgium	1,900	1,778	2,210	2,318	2,250	2,144	2,321	3,329	3,014	2,981	3,442
Bulgaria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Czech Republic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denmark	411,336	498,376	474,588	412,208	374,852	348,634	342,997	305,237	275,145	249,722	344,825
Germany	748,599	522,681	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Estonia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ireland	-	-	0,053	-	-	-	-	0,004	0,004	0,004	0,411
Greece	0,306	-	0,100	0,154	0,200	-	-	-	-	-	-
Spain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
France	63,500	55,667	53,425	71,583	58,167	68,300	104,742	63,442	62,900	74,850	78,250
Croatia	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Italy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyprus	*	*	0,098	0,172	0,250	0,064	0,064	0,064	0,011	-	-
Latvia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithuania	-	0,001	0,055	0,244	0,201	0,290	0,360	1,035	1,194	1,046	0,709
Luxembourg	1,625	1,788	1,877	1,731	1,972	1,972	1,341	1,316	1,382	1,476	1,015
Hungary	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malta	*	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netherlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Austria	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	0,196
Poland	*	-	-	-	24,840	35,441	35,255	30,709	18,251	18,743	20,478
Portugal	0,219	0,252	0,162	0,153	0,139	0,106	0,131	0,097	0,120	0,090	0,166
Romania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovenia	*	1,357	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovakia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finland	77,833	77,048	80,174	85,390	88,907	98,469	105,895	118,291	131,666	144,746	149,366
Sweden	66,635	71,642	79,206	34,677	28,185	24,861	61,443	102,328	112,016	121,135	76,936
United Kingdom	-	-	1,322	2,233	2,081	1,879	-	*	*	*	*

Tiesioginio darbo vietų kūrimo išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU 28	*	615,328	676,663	734,962	781,667	782,259	780,833	754,717	*	*	*
Belgium	62,544	72,785	84,994	98,643	104,756	110,608	111,210	105,783	102,718	100,795	97,957
Bulgaria	-	:	:	0,287	1,679	7,493	2,053	0,235	0,161	0,224	0,253
Czech Republic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denmark	0,215	0,134	0,107	-	-	-	-	-	-	-	-
Germany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Estonia	-	-	-	-	-	-	0,000	0,007	0,089	0,157	0,093
Ireland	276,300	304,008	328,141	358,952	376,878	374,504	365,509	359,209	395,534	374,534	414,471
Greece	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95,747
Spain	-	-	-	-	-	0,196	0,032	0,032	-	-	-
France	-	-	-	10,766	45,067	40,807	17,667	3,575	-	-	-
Croatia	*	*	*	*	*	*	*	*	-	-	-
Italy	139,687	129,136	131,681	129,537	111,712	90,878	81,368	164,434	77,073	71,766	72,919
Cyprus	*	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Latvia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lithuania	-	-	0,035	0,057	0,049	0,051	0,133	0,148	0,087	0,078	0,085
Luxembourg	26,794	21,013	16,015	14,342	15,677	18,056	20,499	22,508	24,599	27,932	30,581
Hungary	11,845	28,949	49,816	56,956	49,221	26,069	61,553	-	-	-	-
Malta	-	-	0,182	0,116	0,077	0,082	0,149	0,167	0,010	0,005	0,403
Netherlands	130,000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Austria	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poland	*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Portugal	48,876	44,237	44,947	38,719	33,242	39,440	25,162	24,835	34,220	51,726	73,252
Romania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slovenia	*	-	0,001	-	-	-	0,401	0,035	0,023	0,013	-
Slovakia	-	-	-	-	13,117	3,360	3,596	4,389	4,881	3,302	5,422
Finland	12,548	15,065	20,743	26,587	30,192	33,596	44,997	53,763	71,343	103,653	144,800
Sweden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
United Kingdom	-	-	-	-	-	37,120	46,502	-	-	-	-

Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimo išlaidos (mln. Eur./1 bedarbiui)

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
EU 28	*	4 717,933	4 476,459	4 185,955	4 018,929	4 319,267	5 294,654	4 481,358	*	*	*
Belgium	10,596	9,710	9,758	14,988	13,243	12,892	12,442	12,025	7,192	7,503	6,249
Bulgaria	0,742	0,882	0,626	0,627	1,308	0,606	0,131	0,145	1,866	0,095	5,211
Czech Republic	4,527	3,817	4,899	3,722	3,895	4,979	6,653	4,291	3,111	4,980	4,912
Denmark	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Germany	2 726,733	3 226,583	2 636,342	1 872,227	1 674,599	1 641,171	1 932,132	1 755,880	923,942	254,515	343,829
Estonia	0,374	0,570	0,415	0,173	0,612	2,179	2,889	1,796	2,343	1,680	1,826
Ireland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Greece	28,703	:	47,592	66,988	19,012	217,557	217,557	*	*	53,256	45,740
Spain	211,182	462,954	733,069	904,926	1 003,915	1 023,097	1 194,712	1 165,830	1 092,111	1 047,325	1 104,859
France	63,867	62,584	166,831	637,156	630,789	718,217	1 018,407	1 008,294	864,130	763,695	753,761
Croatia	*	*	*	*	*	*	*	*	4,635	12,037	9,345
Italy	704,281	706,296	616,532	410,372	319,324	288,666	302,161	200,300	205,970	204,575	201,771
Cyprus	*	*	0,064	0,033	0,043	0,012	0,002	0,022	0,044	0,026	0,021
Latvia	-	-	-	-	0,118	0,010	0,567	0,404	0,398	0,205	0,238
Lithuania	0,006	0,004	0,001	-	-	-	-	-	2,060	2,144	1,649
Luxembourg	0,126	0,157	0,148	0,300	0,133	0,246	0,362	0,328	0,214	0,198	0,198
Hungary	4,475	4,877	2,702	4,117	6,762	5,603	8,491	8,365	5,231	5,495	7,416
Malta	*	*	0,013	0,116	0,102	0,077	-	0,045	0,140	0,190	-
Netherlands	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Austria	8,959	13,416	13,389	13,643	14,888	16,864	19,118	16,796	15,927	17,007	18,429
Poland	*	65,818	100,246	144,984	214,108	261,374	354,606	113,361	178,521	215,103	240,458
Portugal	4,609	3,637	3,757	3,642	3,147	2,494	6,456	4,580	0,695	0,694	3,153
Romania	:	:	0,004	:	:	:	:	:	:	:	:
Slovenia	*	-	-	-	-	0,064	12,969	21,908	15,400	13,559	9,016
Slovakia	6,141	18,557	19,813	22,376	35,519	42,438	52,976	47,747	34,276	18,919	7,340
Finland	22,316	29,877	30,894	33,159	35,811	38,253	41,119	43,072	26,181	28,511	28,755
Sweden	91,952	99,007	89,363	52,406	41,601	32,959	74,549	56,590	51,470	56,753	31,763
United Kingdom	8,308	9,185	-	-	-	9,508	36,356	*	*	*	*

* nėra duomenų

: nepastebėtas priemonės teigiamas ryšys, todėl duomenys neteikiami

- netaikoma priemonė

Priemonių (mln. Eur./ 1 bedarbiui) poveikis nedarbo lygiui (%)

Šalis	Regresijos koeficientas	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgalųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
Airija	a	-2,520	-2,924	12,034	-17,407	-
	b	0,038	0,139	-3,933	0,075	-
Austrija	a	4,9961	6,3433	:	-	5,5993
	b	0,0001	-0,1554	:	-	-0,0332
Belgija	a	8,13	8,48	8,40	9,63	9,10
	b	-0,001	-0,002	-0,172	-0,017	-0,107
Bulgarija	a	9,74	12,16	-	10,62	9,64
	b	0,17	-51,13	-	-0,59	0,23
Čekija	a	5,035	6,564	7,669	6,911	5,359
	b	6,152	0,003	-0,010	-0,005	0,298
Danija	a	2,601	3,014	11,433	2,698	-
	b	0,004	0,013	-0,015	13,390	-
Didžioji Britanija	a	5,192	3,746	5,953	6,809	4,969
	b	0,024	0,028	0,012	0,021	0,079
Estija	a	7,480	13,840	-	14,161	5,171
	b	0,934	-56,569	-	-45,686	3,077
Graikija	a	5,744	15,066	7,334	-	15,472
	b	0,129	-0,030	8,505	-	-0,017
Ispanija	a	23,694	-	-	21,187	2,879
	b	-0,215	-	-	-16,768	0,015
Italija	a	10,996	6,499	-	13,693	10,914
	b	-0,044	0,058	-	-0,046	-0,006
Kipras	a	1,272	9,688	9,077	-	9,867
	b	3,006	-0,070	-27,439	-	-49,059
Kroatija	a	15,899	13,718	*	*	15,245
	b	0,048	10,029	*	*	0,187
Latvija	a	7,954	12,585	-	-	11,115
	b	1,412	-19,050	-	-	10,720
Lenkija	a	10,069	12,011	10,276	*	14,973
	b	0,004	-0,007	-0,043	*	-0,023
Lietuva	a	9,865	8,009	7,866	3,250	8,283
	b	0,396	3,252	5,539	96,196	1,910
Liuksemburgas	a	5,431	4,124	6,393	3,213	5,382
	b	-0,045	0,012	-0,888	0,082	-1,828
Malta	a	6,409	6,798	*	6,591	6,695
	b	-0,034	-0,749	*	-1,108	-2,295
Olandija	a	11,527	6,019	-	-	-
	b	-0,029	-0,059	-	-	-
Portugalija	a	10,054	14,443	17,100	10,114	14,698
	b	0,004	-0,079	-38,406	0,031	-0,987
Prancūzija	a	6,720	9,890	7,596	9,045	8,629
	b	0,001	-0,010	0,022	-0,019	0,001
Rumunija	a	7,194	6,802	-	-	:
	b	-0,092	0,012	-	-	:
Slovakija	a	13,0709	13,7111	-	15,3527	15,2585
	b	0,8437	-0,0002	-	-0,4248	-0,0557
Slovėnija	a	6,143	9,687	*	8,321	7,094
	b	0,131	1,307	*	-2,331	0,103
Suomija	a	7,064	8,996	7,210	7,667	9,009

	<i>b</i>	0,002	-0,011	0,007	0,005	-0,033
Švedija	<i>a</i>	7,7201	6,4939	6,7991	-	7,5262
	<i>b</i>	-0,0008	0,0024	0,0107	-	0,0005
Vengrija	<i>a</i>	9,389	11,003	-	6,463	5,505
	<i>b</i>	-0,018	-2,060	-	0,042	0,575
Vokietija	<i>a</i>	-3,915	5,197	13,051	-	3,840
	<i>b</i>	0,003	0,014	-0,004	-	0,002

* nėra duomenų

: nepastebėtas priemonės teigiamas ryšys nedarbui

- netaikoma priemonė

Priemonių (mln. Eur.) poveikis nedarbo lygiui (%)

Šalis	Regresijos koeficientas	Profesinis mokymas	Užimtumo rėmimas	Neįgalųjų integracija	Tiesioginis darbo vietų kūrimas	Pradedančiųjų savo verslą (start-up) rėmimas
		X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
Airija	a	-7,413	-2,159	-9,486	-10,516	3,425
	b	0,032	0,122	1,114	0,050	4,404
Austrija	a	5,1952	5,3835	7,0589	5,1586	5,5993
	b	-0,0001	-0,0021	-0,0215	-0,0005	-0,0332
Belgija	a	8,71	8,78	8,24	8,62	9,55
	b	-0,001	-0,001	-0,001	-0,003	-0,142
Bulgarija	a	10,485	15,678	-	8,229	9,513
	b	-0,072	-0,560	-	0,027	0,255
Čekija	a	6,323	6,564	7,669	6,911	5,359
	b	0,017	0,003	-0,010	-0,005	0,298
Danija	a	3,395	2,821	0,249	2,698	-
	b	0,003	0,004	0,004	13,390	-
Didžioji Britanija	a	7,235	3,311	7,916	5,092	4,970
	b	-0,004	0,013	-0,012	0,004	0,079
Estija	a	7,733	7,113	-	6,401	5,241
	b	0,151	0,863	-	24,624	2,976
Graikija	a	6,781	15,272	7,334	-24,763	12,464
	b	0,057	-0,013	8,505	0,099	0,089
Ispanija	a	10,500	29,383	5,925	3,748	1,736
	b	0,004	-0,006	0,018	0,018	0,016
Italija	a	20,409	12,165	-	13,693	11,073
	b	-0,005	-0,001	-	-0,046	-0,006
Kipras	a	2,165	8,905	17,083	*	9,867
	b	0,955	-0,022	-11,409	*	-49,059
Kroatija	a	14,516	17,223	28,521	17,719	15,245
	b	0,075	-0,023	-3,461	-0,046	0,187
Latvija	a	6,278	9,381	11,078	8,079	15,055
	b	0,296	0,419	-23,708	0,341	-4,585
Lenkija	a	10,203	13,130	23,208	12,851	14,973
	b	0,002	-0,007	-0,019	-0,035	-0,023
Lietuva	a	13,781	9,327	8,266	3,485	8,283
	b	-0,209	0,072	0,278	0,720	1,910
Liuksemburgas	a	5,521	4,137	5,877	3,129	5,382
	b	-0,022	0,007	-0,297	0,078	-1,828
Malta	a	6,665	6,775	*	6,591	6,695
	b	-0,161	-0,122	*	-1,108	-2,295
Olandija	a	8,479	7,053	19,180	-	-
	b	-0,005	-0,002	-0,005	-	-
Portugalija	a	6,747	24,810	15,323	10,832	14,084
	b	0,009	-0,068	-0,076	0,013	-0,757
Prancūzija	a	5,3223	10,5347	6,5491	8,7219	8,5333
	b	0,0006	-0,0012	0,0014	0,0001	0,0009
Rumunija	a	7,3000	7,6526	-	6,8859	7,1081
	b	-0,0589	-0,0206	-	-0,0003	-0,5053
Slovakija	a	13,832	13,681	14,154	15,344	15,258
	b	-0,035	0,001	-0,024	-0,108	-0,056
Slovėnija	a	6,221	5,185	-	3,831	5,354
	b	0,046	0,129	-	0,121	0,146
Suomija	a	6,947	6,601	6,649	7,199	9,009
	b	0,001	0,005	0,007	0,005	-0,033
Švedija	a	7,3611	6,7022	6,2438	-	7,4975
	b	0,0004	0,0004	0,0016	-	0,0009
Vengrija	a	9,760	3,971	-	7,826	5,505

	<i>b</i>	-0,027	0,051	-	0,004	0,575
Vokietija	<i>a</i>	-3,584	5,962	5,695	3,130	3,914
	<i>b</i>	0,001	0,001	0,002	0,003	0,002

* nėra duomenų

: nepastebėtas priemonės teigiamas ryšys, todėl duomenys neteikiami

- netaikoma priemonė